

Jilid 11
Bil. 48

Hari Selasa
24hb November, 1992

M A L A Y S I A

PENYATA RASMI PARLIMEN

PARLIAMENTARY DEBATES

DEWAN RAKYAT

House of Representatives

PARLIMEN KELAPAN

Eighth Parliament

PENGGAL KEDUA

Second Session

KANDUNGAN

JAWAPAN-JAWAPAN MULUT BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN
[Ruangan 9829]

USUL MENANGGUHKAN MESYUARAT DI BAWAH PERATURAN
MESYUARAT 18:

Penangkapan Pemimpin Pergerakan Pembebasan Timor-Timur

— Y. B. Dr Kua Kia Soong (Petaling Jaya) [Ruangan 9887]

RANG UNDANG-UNDANG DIBAWA KE DALAM MESYUARAT
[Ruangan 9891]

RANG UNDANG-UNDANG:

Rang Undang-undang Perbekalan 1993

Jawatankuasa—

Jadual:

Maksud B. 1, B. 2, B. 3, B. 4, B. 5, B. 6, B. 7, B. 8, B. 9, B. 10,
B. 11, B. 12 dan B. 13 [Ruangan 9891]

Maksud B. 14, B. 15 dan B. 16 [Ruangan 9900]

Maksud B. 17 [Ruangan 9937]

KANDUNGAN—(Samb.)

USUL:

Anggaran Pembangunan 1993:

Jawatankuasa—

Maksud P. 7 dan P. 8 [Ruangan   ]

Maksud P. 14 dan P. 16 [Ruangan   ]

Maksud P. 17 [Ruangan   ]

DICETAK OLEH
PERCETAKAN NASIONAL MALAYSIA BERHAD,
CAWANGAN KUALA TERENGGANU
1995

MALAYSIA
DEWAN RAKYAT YANG KELAPAN

Penyata Rasmi Parlimen

PENGGAL YANG KEDUA

AHLI-AHLI DEWAN RAKYAT

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, TAN SRI DATO' MOHAMED ZAHIR BIN HAJI ISMAIL,
P.M.N., S.P.M.K., D.S.D.K., J.M.N.

Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan Menteri Dalam Negeri, DATO' SERI DR
MAHATHIR BIN MOHAMAD, D.K.I., D.U.K., S.S.D.K., S.S.A.P., S.P.M.S.,
S.P.M.J., D.P., D.U.P.N., S.P.N.S., S.P.D.K., S.P.C.M., S.S.M.T., D.U.N.M., P.I.S.
(Kubang Pasu).

„ Timbalan Perdana Menteri dan Menteri Pembangunan Luar Bandar,
TUAN ABDUL GHAFAR BIN BABA (Jasin).

Yang Berhormat Menteri Pengangkutan, DATO' SERI DR LING LIONG SIK, S.P.M.P.,
D.P.M.P., D.P.M.S. (Labis).

„ Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, DATO' SERI S. SAMY VELLU,
S.P.M.P., S.P.M.J., D.P.M.S., P.C.M., A.M.N. (Sungai Siput).

„ Menteri Perusahaan Utama, DATO' SERI DR LIM KENG YAIK, S.P.M.P.,
D.P.C.M. (Beruas).

„ Menteri Kerja Raya, DATUK LEO MOGGIE ANAK IROK, P.N.B.S.
(Kanowit).

„ Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri, DATO' SERI RAFIDAH
AZIZ, S.P.M.P., D.P.M.S., A.M.N. (Kuala Kangsar).

„ Menteri Pendidikan, DATUK AMAR DR HAJI SULAIMAN BIN HAJI DAUD,
S.I.M.P., P.N.B.S., J.B.S. (Petra Jaya).

„ Menteri Pertanian, DATUK SERI SANUSI BIN JUNID, S.S.S.A., D.S.D.K.,
D.G.S.M., S.M.K. (Jerlun-Langkawi).

„ Menteri Kewangan, DATO' SERI ANWAR BIN IBRAHIM, S.S.A.P., S.S.S.A.
(Permatang Pauh).

„ Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, DATO'
HAJI ABU HASSAN BIN HAJI OMAR, S.P.M.S., D.P.M.S., S.M.T., P.I.S. (Kuala
Selangor).

„ Menteri Kesihatan, DATO' LEE KIM SAI, D.S.S.A., P.P.N. (Hulu Langat).

„ Menteri Pertahanan, DATO' SERI HAJI MOHD. NAJIB BIN TUN HAJI
ABDUL RAZAK (Orang Kaya Indera Shahbandar), S.S.A.P., S.I.M.P.,
D.S.A.P., P.N.B.S., D.P.M.S. (Pekan).

Yang Berhormat Menteri Penerangan, DATO' MOHAMED BIN RAHMAT, S.P.M.J., S.I.M.P., S.S.S.A., S.S.I.J., D.P.M.J., D.P.M.S., P.N.B.S., K.M.N. (Pulai).

„ Menteri Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan, DATO' SABBARUDDIN CHIK, S.I.M.P., D.S.A.P., S.M.S., D.P.M.S. (Temerluh).

„ Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, DATO' NAPSIAH BINTI OMAR, D.S.N.S. (Kuala Pilah).

„ Menteri Perusahaan Awam, DATO' DR MOHAMAD YUSOF BIN HAJI MOHAMED NOR, S.P.M.T., D.P.M.T., J.M.N., S.M.T., P.P.T. (Besut).

„ Menteri Sumber Manusia, DATO' LIM AH LEK, S.I.M.P., D.S.A.P., S.M.T., J.P. (Bentong).

„ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO' ABANG ABU BAKAR BIN DATU BANDAR ABANG HAJI MUSTAPHA, D.S.A.P., P.N.B.S., D.P.T.J., J.M.N. (Kuala Rajang).

„ Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, TUAN LAW HIENG DING, K.M.N., P.B.S. (Sarikei).

„ Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, DATO' DR TING CHEW PEH, D.P.M.P. (Gopeng).

„ Menteri Tanah dan Pembangunan Koperasi, TAN SRI DATUK HAJI SAKARAN BIN DANDAI, P.S.M., P.G.D.K., S.P.D.K., J.P., A.D.K. (Semporna).

„ Menteri di Jabatan Perdana Menteri dan Menteri Undang-undang, DATO' SYED HAMID BIN SYED JAAFAR ALBAR, D.P.M.J., A.M.N., S.M.J. (Kota Tinggi).

„ Menteri Luar Negeri, DATUK ABDULLAH BIN HAJI AHMAD BADAWI, D.M.P.N., D.J.N., K.M.N. (Kepala Batas).

„ Timbalan Yang di-Pertua, TUAN ONG TEE KEAT, S.M.S. (Ampang Jaya).

„ Timbalan Yang di-Pertua, TUAN HAJI JUHAR BIN HAJI MAHIRUDDIN (Kinabatangan).

„ Timbalan Menteri Dalam Negeri, DATO' MEGAT JUNID BIN MEGAT AYOB, D.P.C.M., D.S.A.P., A.M.P., A.M.K. (Pasir Salak).

„ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, TUAN HAJI DAUD BIN DATO' HAJI TAHA, S.M.J. (Batu Pahat).

„ Timbalan Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, DATO' MOHD. TAJOL ROSLI BIN MOHD. GHAZALI, D.P.M.P., A.M.P. (Gerik).

„ Timbalan Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, DATO' ALEXANDER YU LUNG LEE, D.P.M.P. (Batu).

„ Timbalan Menteri Pertahanan, DATO' WAN ABU BAKAR BIN WAN MOHAMED, D.I.M.P. (Jerantut).

- Yang Berhormat Timbalan Menteri Perusahaan Awam, DATO' DR SITI ZAHARAH BINTI HAJI SULAIMAN, D.I.M.P. (Mentakab).
- „ Timbalan Menteri Kewangan, DATO' LOKE YUEN YOW, D.P.M.P., A.M.P. (Tanjong Malim).
- „ Timbalan Menteri Perusahaan dan Kerajaan Tempatan, TUAN OSU BIN HAJI SUKAM (Papar).
- „ Timbalan Menteri Penerangan, TUAN RAILEY BIN HAJI JAFFREY, J.M.N. (Silam).
- „ Timbalan Menteri Pengangkutan, DATIN PADUKA HAJAH ZALEHA BINTI ISMAIL, D.P.M.S., S.M.S., K.M.N. (Selayang).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, RAJA DATO' ARIFFIN BIN RAJA SULAIMAN, D.S.D.K., S.M.S. (Baling).
- „ Timbalan Menteri Tanah dan Pembangunan Koperasi, DATO' HAJI MOHD. KHALID BIN MOHD. YUNUS, D.S.N.S. (Jempol).
- „ Timbalan Menteri Pendidikan, DR LEO MICHAEL TOYAD, J.B.S. (Mukah).
- „ Timbalan Menteri Luar Negeri, DATO' DR ABDULLAH FADZIL BIN CHE WAN, D.P.C.M., P.C.M. (Bukit Gantang).
- „ Timbalan Menteri Kewangan, TUAN ABDUL GHANI BIN OTHMAN, S.M.J. (Ledang).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO' DRs SULEIMAN BIN MOHAMED, D.P.M.S. (Titiwangsa).
- „ Timbalan Menteri Kesihatan, DATO' MOHAMED FARID BIN ARIFFIN, D.S.P.N. (Balik Pulau).
- „ Timbalan Menteri Belia dan Sukan, CIK TENG GAIK KWAN, A.M.N., P.P.N. (Raub).
- „ Timbalan Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, TUAN PETER CHIN FAH KUI, P.B.S., A.B.S. (Miri).
- „ Timbalan Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri, TUAN CHUA JUI MENG, P.I.S. (Bakri).
- „ Timbalan Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, DATO' ABDUL KADIR BIN HAJI SHEIKH FADZIR, D.S.D.K. (Kulim Bandar Baharu).
- „ Timbalan Menteri Kerja Raya, TUAN KERK CHOO TING (Taiping).
- „ Timbalan Menteri Perusahaan Utama, DATO' HAJI TENGGU MAHMUD BIN TENGGU MANSOR, D.P.M.T., K.M.N., P.J.C., J.P., P.J.K. (Setiu).
- „ Timbalan Menteri Pembangunan Luar Bandar, TUAN MOHD. YASIN BIN KAMARI, A.M.N., P.D.N., P.I.S., B.S.I. (Sri Gading).

Yang Berhormat Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO WONG SEE WAH, D.S.N.S. (Rasah).

- „ Timbalan Menteri Kerja Raya, DATUK PETER TINGGOM ANAK KAMARAU, P.N.B.S., K.M.N., A.M.N., P.P.C. (Saratok).
- „ Timbalan Menteri Pendidikan, DR FONG CHAN ONN (Selandar).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO' DR HAJI ABDUL HAMID BIN HAJI OTHMAN, D.S.D.K., S.M.J., K.M.N., P.P.T. (Sik).
- „ Timbalan Menteri Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan, DATO' CHAN KONG CHOY (Lipis).
- „ Timbalan Menteri Sumber Manusia, DATO' M. MAHALINGAM (Kapar).
- „ Setiausaha Parlimen, Kementerian Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan, DATO' ABDUL RAMAN BIN SULIMAN, D.P.M.P., P.M.P., A.M.P., J.P. (Parit Buntar).
- „ Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri, TUAN OTHMAN BIN ABDUL, A.M.P., P.P.T. (Pendang).
- „ Setiausaha Parlimen, Kementerian Pembangunan Luar Bandar, DATO MOHAMED BIN JAMRAH, D.P.M.P., A.M.P., P.P.T., J.P. (Bagan Datok).
- „ Setiausaha Parlimen, Kementerian Belia dan Sukan, DATO' ISMAIL BIN SAID, D.P.M.T., S.M.T., A.M.N. (Kemaman).
- „ Setiausaha Parlimen, Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi, TUAN MOHD. NOH BIN RAJAB (Tampin).
- „ Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri, TUAN DOUGLAS UGGAH EMBAS, A.B.S., P.B.S. (Betong).
- „ Setiausaha Parlimen, Kementerian Pertanian, TUAN MOHD. SHARIFF BIN HAJI OMAR, P.P.T. (Tasek Gelugor).
- „ Setiausaha Parlimen, Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, TUAN YONG KHOON SENG (Padawan).
- „ Setiausaha Parlimen, Kementerian Dalam Negeri, TUAN ONG KA TING (Pontian).
- „ Setiausaha Parlimen, Kementerian Penerangan, DATO' HAJI FAUZI BIN HAJI ABDUL RAHMAN, D.I.M.P., A.M.P., P.P.N. (Kuantan).
- „ Setiausaha Parlimen, Kementerian Kesihatan, DATO' K. KUMARAN (Tapah).
- „ Setiausaha Parlimen, Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri, TUAN S. S. SUBRAMANIAM, J.S.M., P.J.K., A.M.S. (Segamat).

Yang Berhormat TUAN ABDOL MULOK BIN AWANG DAMIT (Labuan).

- „ DATO' ABDUL AJIB BIN AHMAD, D.G.S.M., D.P.M.J., B.S.I. (Mersing).
- „ TUAN HAJI ABDUL HADI BIN HAJI AWANG (Marang).
- „ TUAN HAJI ABDUL HAMID BIN ABDUL RAHMAN (Sungai Benut).
- „ DATUK HAJI ABDUL MANAN BIN OTHMAN, D.P.M.T., P.P.T. (Kuala Terengganu).
- „ TUAN ABDUL MALEK MUNIP (Muar).
- „ DATUK HAJI ABDUL RASHID BIN MUHAMMAD (Kuala Nerus).
- „ DATUK PATINGGI TAN SRI HAJI ABDUL TAIB MAHMUD, D.P., D.A., S.P.M.J., P.G.D.K., S.S.A.P. (Kota Samarahan).
- „ TUAN HAJI NIK ABDULLAH BIN HAJI ARSHAD, S.M.K. (Pengkalan Chepa).
- „ DATO' DR AFFIFUDIN BIN HAJI OMAR, D.S.D.K., J.S.M., K.M.N., B.C.K. (Padang Terap).
- „ TUAN AHMAD BIN NOR (Bayan Baru).
- „ TUAN AHMAD BIN OMAR, P.P.N. (Pagoh).
- „ TUAN AHMAD SHUKRI BIN HAJI HASSAN (Machang).
- „ DATO' ALIAS BIN MD. ALI, D.P.M.T., J.S.M., S.M.T., K.M.N., P.J.K. (Hulu Terengganu).
- „ DATU AMIR KAHAR BIN TUN DATU MUSTAPHA (Marudu).
- „ TUAN HAJI AWANG BIN JABAR, S.M.T., A.M.N., P.J.K. (Dungun).
- „ TUAN HAJI BADRUDDIN BIN AMIRULDIN, B.K.M., P.J.K. (Jerai).
- „ DATUK HAJI BASRI BIN BAJURI, D.S.S.A., K.M.N., S.M.S., P.J.K. (Kuala Langat).
- „ DATUK BERNARD GILUK DOMPOK, P.G.D.K. (Penampang).
- „ TUAN BILLY ABIT JOO (Hulu Rajang).
- „ TUAN HAJI BUNYAMIN BIN YAAKOB (Bachok).
- „ TUAN CHIAN HENG KAI (Bukit Mertajam).
- „ TUAN CHOR CHEE HEUNG (Alor Setar).
- „ TUN DAIM ZAINUDDIN, S.S.M., D.H.M.S., S.S.A.P. (Merbok).
- „ DR V. DAVID (Puchung).

Yang Berhormat TUAN FONG KUI LUN (Klang).

- „ TUAN FOO PIEW KOK (Batu Gajah).
- „ TUAN GEORGE SANGKIN (Bandau).
- „ TUAN GOOI HOCK SENG (Bukit Bendera.)
- „ TUAN HAJI HAMZAH BIN HAJI MOHAMED ZAIN (Tasek Chenderoh).
- „ TUAN HARRISON NGAU LAING (Baram).
- „ TUAN HAJI IBRAHIM BIN ALI (Pasir Mas).
- „ TUAN HAJI IBRAHIM BIN JENDOL, P.J.K. (Alor Gajah).
- „ TUAN HAJI IBRAHIM BIN MAHMOOD (Kuala Krai).
- „ TUAN IBRAHIM BIN PATEH MOHAMAD (Tanah Merah).
- „ CHE IBRAHIM BIN MUSTAFA (Sungai Petani).
- „ LT. KOL. (B) IBRAHIM BIN SAREH (Jelebu).
- „ PUAN HAJAH ILANI BINTI DATO HAJI ISAHAK (Kota Bharu).
- „ TUAN HAJI ISHAK BIN ARSHAD (Kangar).
- „ DATO' DR HAJI JAMALUDDIN BIN HAJI JARJIS D.I.M.P. (Rompin).
- „ TUAN JAWAH ANAK GERANG (Lubok Antu).
- „ TUAN JAMES JIMBUN ANAK PUNGA, P.B.S. (Kapit).
- „ TUAN JOSEPH MAUH AK IKEH (Selangau).
- „ TUAN KANG CHOW OH (Kluang).
- „ TUAN R. KARPAL SINGH (Jelutong).
- „ TUAN KERK KIM HOCK (Pasir Pinji).
- „ DR KUA KIA SOONG (Petaling Jaya).
- „ TUAN LAI LUN TZEE (Sandakan).
- „ TUAN LAU DAK KEE (Ipoh).
- „ TUAN ROBERT LAU HOI CHEW (Sibu).
- „ TUAN LIEW AH KIM (Seputeh).
- „ TUAN LIM GUAN ENG (Kota Melaka).
- „ TUAN LIM HOCK SENG (Bagan).

Yang Berhormat TUAN LIM KIT SIANG (Tanjong).

- „ PUAN LIM LAY HOON (Padang Serai).
- „ DATIN LING CHOOI SIENG (Lumut).
- „ TUAN HAJI MAHBUD BIN HAJI HASHIM (Sabak Bernam).
- „ TUAN MAIDOM P. PANSAL (Kota Belud).
- „ DR T. MARIMUTHU (Telok Kemang).
- „ TUAN MICHAEL ASANG, B.S.K. (Jambongan).
- „ TUAN MICHAEL LISA KAYA @ GOR KAYA (Bukit Mas).
- „ DATO' HAJI MOHAMAD BIN ABDULLAH, D.I.M.P., P.J.K. (Maran).
- „ TUAN HAJI MOHAMAD BIN SABU (Nilam Puri).
- „ TUAN MOHAMED KAMAL BIN HUSSAIN (Lembah Pantai).
- „ TUAN MOHAMED KHALED BIN NORDIN (Johor Bharu).
- „ DATO' HAJI MOHAMMAD ABU BAKAR BIN RAUTIN IBRAHIM, D.S.D.K., K.M.N. (Kuala Kedah).
- „ DATO' HAJI MOHD. SHARIF BIN JAJANG, D.P.M.S., A.M.N., P.J.K. (Sepang).
- „ TUAN MOHD. TAMRIN BIN ABDUL GHAFAR (Batu Berendam).
- „ DATO' HAJI MOHD. ZIHIN BIN HAJI MOHD. HASSAN, D.I.M.P., P.M.P., A.M.P. (Larut).
- „ DATUK MONGGOH OROW, P.G.D.K., K.M.N., A.D.K. (Tuaran).
- „ TUN DATU HAJI MUSTAPHA BIN DATU HARUN, S.M.N., S.P.D.K., S.I.M.P., P.N.B.S., S.P.M.J., S.P.M.P., S.P.C.M., K.C.R.L., K.St.J. (Limbawang).
- „ TUAN NASRUDDIN BIN HAJI ALANG SAIDIN, A.M.P. (Parit).
- „ DR NAWAWI BIN MAT AWIN (Tambun).
- „ TUAN NURNIKMAN BIN ABDULLAH (Kimanis).
- „ TUAN ONG TIN KIM (Teluk Intan).
- „ DR OSMAN MINUDIN (Kinabalu).
- „ DATUK JOSEPH PAIRIN KITINGAN (Keningau).
- „ TUAN G. PALANIVEL (Hulu Selangor).
- „ DR PATAU RUBIS, P.B.S. (Mas Gading).
- „ DATUK DOMINIC JOSEPH PUTHUCHEARY (Nibong Tebal).
- „ DATO' HAJI QAMARUZ ZAMAN BIN HAJI ISMAIL, D.P.M.P., P.C.M., K.M.N., B.C.K., P.J.K. (Bagan Serai).
- „ TUAN RADIN MALLEH (Padas).

Yang Berhormat PUAN HAJAH RAKIBAH BINTI HAJI ABDUL MANAP (Shah Alam).

- „ TUAN RICHARD RIOT ANAK JAEM (Serian).
- „ PUAN ROHANI BINTI ABD. KARIM (Santubong).
- „ TUAN RUHANIE BIN HAJI AHMAD (Parit Sulong).
- „ Y.B.M. TENGKU TAN SRI RAZALEIGH HAMZAH, D.K., P.S.M., S.P.M.K., S.S.A.P., S.P.M.S. (Gua Musang).
- „ TUAN SAIDIN @ YUSOF BIN ADAM (Tanjong Karang).
- „ DR SANUSI BIN DAENG MARIOK (Rantau Panjang).
- „ TUAN SHAHIDAN BIN KASSIM, A.M.P. (Arau).
- „ TUAN SIM KWANG YANG (Bandar Kuching).
- „ PUAN SITI ZAINABON BINTI ABU BAKAR (Tebrau).
- „ TUAN HAJI SUKRI BIN HAJI MOHAMED (Kok Lanas).
- „ TUAN TAIMIN BIN LUMAING (Pensiangan).
- „ DATUK DANIEL TAJEM ANAK MIRI, P.N.B.S., J.M.N. (Sri Aman).
- „ TUAN TAN KOK WAI (Sungai Besi).
- „ DR TAN SENG GIAW (Kepong).
- „ TUAN THOMAS SALANG SIDEN (Julau).
- „ TUAN WAHAB BIN SUHAILI (Batang Sadong).
- „ WAN HANAFIAH BIN WAN MAT SAMAN (Kota Setar).
- „ WAN JUNAIDI BIN TUANKU JAAFAR (Batang Lupar).
- „ TUAN HAJI WAN MOHD. JAMIL BIN WAN MAHMOOD (Tumpat).
- „ WAN OMAR BIN WAN MAJID (Pasir Puteh).
- „ TUAN WEE CHOO KEONG (Bukit Bintang).
- „ TUAN WONG WING ON (Kampar).
- „ TUAN VUN SHIN CHOI @ JOSEPH VOON (Tanjong Aru).
- „ DATUK AMAR JAMES WONG KIM MIN (Bintulu).
- „ TUAN JASON WONG SING NANG (Lanang).
- „ TUAN WOON SEE CHIN, S.M.J., A.M.N., P.I.S. (Senai).
- „ TUAN GEOFFREY YEE LING FOOK (Tawau).
- „ TUAN YIM CHEE CHONG (Seremban).
- „ TUAN PHILIP YONG CHIEW LIP (Gaya).

DEWAN RAKYAT

PEGAWAI-PEGAWAI KANAN

Setiausaha Dewan Rakyat : Dato' Haji Wan Zahir bin Sheikh Abdul Rahman,
D.P.M.P., J.S.M.
Ketua Penolong Setiausaha : Haji Taijadin bin Saberan.
Penolong Setiausaha : Abdullah bin Abdul Wahab.
Penolong Setiausaha : Zamani bin Sulaiman.

BAHAGIAN PENYATA RASMI PARLIMEN

Pegawai Penerbitan : Ramaswamy.
Penolong Penyunting: Shamsiah binti Md. Yusop.

Pelapor Perbahasan Parlimen:

Haji Suhor bin Husin.
Mohd Saleh bin Mohd. Yusop.
Supiah binti Dewak.
Ismail bin Haji Hassan.
Hajah Kalsom binti Ghazali.
Mohamed bin Osman.
Norishah binti Mohd. Thani.
Zaharah binti Naim.
Su Soon Chuan.
Norwahidah binti Azizi.
Rozita binti Abd. Samad.
Jainah binti Sakimin.
Ahmad Kamal bin Mohd. Yusop.

BENTARA MESYUARAT

Mejar (B) Mohd. Kassim bin Hashim

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT

Selasa, 24hb November, 1992

Mesyuarat dimulakan pada pukul 2.30 petang

DOA

(Timbalan Yang di-Pertua
mempengerusikan Mesyuarat)

JAWAPAN-JAWAPAN
MULUT BAGI
PERTANYAAN-
PERTANYAAN

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan
Haji Juhar bin Haji Mahiruddin):
Yang Berhormat Tuan Mohamed Khaled
bin Nordin.

(Soalan No. 1 — Y. B. Tuan
Mohamed Khaled bin Nordin tidak
hadir)

**RUNDINGAN DAMAI ARAB —
ISRAEL — SIKAP MALAYSIA**

**2. Tuan Haji Nik Abdullah bin Haji
Arshad** minta Menteri Luar Negeri
menyatakan:-

- (a) apakah sikap rasmi Kerajaan Malaysia terhadap rumusan damai Arab-Israel yang ditaja oleh Amerika Syarikat. Adakah Kerajaan telah meminta pandangan Majlis Fatwa, IKIM dan para ulama sebelum sikap itu diambil;
- (b) adakah Kerajaan bercadang untuk mengkaji semula hubungan dan sokongannya kepada PLO dan perwakilannya di Kuala Lumpur kerana sikap mereka yang pro perundingan dengan Israel itu yang bererti

bersedia menjual Palestin, Baitul Maqdis dan Masjid Al-Aqsa kepada Israel; dan

- (c) adakah Kerajaan bercadang untuk memberikan sokongan dan bantuan pula kepada lain-lain gerakan pembebasan Palestin seperti HAMAS yang tegas menolak usaha berat sebelah Amerika itu.

Timbalan Menteri Luar Negeri (Dato' Dr. Abdullah Fadil bin Che Wan): Tuan Yang di-Pertua, dalam menjawab soalan (a), (b) dan (c) serentak, saya ingin menyatakan bahawa rundingan damai Arab-Israel masih lagi sedang berjalan.

Pihak-pihak yang bertelagah masih berusaha untuk mencari suatu rumusan damai yang boleh diterima oleh semua pihak yang terlibat.

Pertubuhan Pembebasan Palestin (PLO) yang diiktiraf dunia sebagai wakil bagi rakyat Palestin telah memberi persetujuan secara restu kepada perwakilan Palestin yang menghadiri sidang damai tersebut. Oleh itu, sekiranya rumusan damai ini tercapai, ia bermakna rakyat Palestin sendiri telah menerima rumusan yang berkenaan. Justeru itu, Kerajaan tidak bercadang untuk meminta pandangan Majlis Fatwa, IKIM atau para ulama dan mengkaji semula hubungan serta sokongannya terhadap PLO. Kerajaan juga buat masa kini tidak bercadang untuk memberikan sokongan dan bantuan kepada gerakan pembebasan Palestin yang lain.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat Tuan Ong Tin Kim.

(Soalan No. 3 — Y. B. Tuan Ong Tin Kim tidak hadir)

KAD PENGENALAN BARU — PERKHIDMATAN KAUNTER DI SELAYANG/SALAK SOUTH

4. Tuan Liew Ah Kim minta Menteri Dalam Negeri menyatakan sama ada sedar rungutan orang ramai dengan perkhidmatan membaharui kad pengenalan di Jabatan Pendaftaran Negara menyulitkan orang ramai disebabkan peraturan menghadkan penerimaan pemohon dengan menetapkan nombor giliran di kaunter seperti di Selayang dan Salak South di Wilayah Persekutuan. Sila nyatakan apakah langkah bagi memudahkan orang ramai membuat permohonan, termasuk menyejajarkan proses membaharui kad pengenalan itu.

Setiausaha Parlimen Kementerian Dalam Negeri (Tuan Ong Ka Ting): Tuan Yang di-Pertua, sistem angka giliran telah dilaksanakan di kebanyakan kaunter permohonan kad pengenalan bermutu tinggi (KPT) di Jabatan Pendaftaran Negara dan telah berjalan dengan baik. Di peringkat daerah, bilangan nombor yang dikeluarkan adalah berdasarkan kepada kemampuan harian kakitangan di Jabatan tersebut. Cara ini akan memudahkan orang ramai dan menjimatkan masa. Masalah yang berlaku di Pejabat Pendaftaran Negara, Daerah Selayang dan Salak South adalah masalah sementara kerana sistem tersebut masih dalam percubaan untuk mengenalpasti kesesuaian sistem itu.

Tuan Liew Ah Kim: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Mengikut jawapan yang diberikan oleh Setiausaha Parlimen tadi, beliau mengatakan

temporary measures atau masalah buat masa sementara sahaja dan Setiausaha Parlimen tidak memberi gambaran yang sebenarnya tentang Pejabat Pendaftaran Negara (PPN) di Daerah Selayang dan Salak South. Yang sebenarnya saya sendiri telah menulis surat dua kali kepada PPN yang berkenaan menghuraikan kesulitan yang dialami oleh pemohon-pemohon untuk menukar kepada kad pengenalan baru.

Yang sebenarnya, Tuan Speaker, apabila orang ramai pergi ke pejabat yang berkenaan itu, mereka mengambil nombor giliran. Kalau sampai ke pejabat itu pukul 9.00 pagi, nombor sudah habis dan dikatakan nombor giliran untuk hari itu sudah penuh. Nombor giliran sudah tidak ada lagi. Fahamkah atau tidak Setiausaha Parlimen berkenaan tentang rungutan ini? Maka jawapan beliau yang sangat ringkas ini tidak memberi apa-apa makna kepada soalan yang saya kemukakan ini. Saya harap Kementerian yang berkenaan patutlah mengambil tindakan yang positif untuk menyelesaikan atau mengatasi masalah yang sentiasa timbul di Pejabat PPN yang berkenaan sejak bulan Mac hingga sekarang, sudah berapa bulan? Kalau dikatakan sementara, bermakna berapa bulan ataupun berapa tahun?

Tuan Ong Ka Ting: Tuan Yang di-Pertua, terima kasihlah kepada Ahli Yang Berhormat dari Seputeh kerana sudah mengambil berat tentang apa yang telah berlaku di kedua-dua Pejabat PPN tersebut. Apa yang saya telah jawab tadi, walaupun ringkas, adalah tepat kepada soalnya, di mana beliau sudah salah faham mengatakan temporary measures. Saya tidak kata langsung temporary measures, tetapi saya katakan masalah itu adalah masalah sementara, bukannya sistem itu sistem sementara.

Jadi, apa yang berlaku saya sudah jawab mengatakan sistem ini berdasarkan kepada kemampuan harian kakitangan. Itu bermakna kalau dalam satu hari kita boleh proses, katalah 100 permohonan, takkan kita menerima 200-300, sampai orang ramai tunggu tak boleh sampai kesnya untuk diselesaikan.

Oleh sebab itu, apa yang saya cuba beritahu kepada Ahli Yang Berhormat ialah disebabkan sistem KPT ini masih lagi baru – baru satu-dua tahun, kita ada masa lagi sampai penghujung 1996. Tak perlu semua orang berkejar untuk menukar kepada KPT dalam masa yang sama. Apa-apa jabatan, apa-apa sistem pun, kalau semua orang pergi serentak sekali, tentu tidak boleh dapat diatasi kerana sekatan kakitangan dan juga working hours. Walau bagaimanapun, saya ingin memberitahu Dewan yang mulia ini Jabatan Pendaftaran Negara memang telah mencuba untuk mengadakan satu sistem di seluruh negara supaya semua kaunter akan ikut nombor giliran. Kita panggil ini suatu sistem untuk memberi satu, dengan izin, new look counter kepada Jabatan Pendaftaran Negara dan kita menjangka pada tahun 1994, di seluruh negara kita boleh melaksanakan sistem ini dengan baik. Walau bagaimanapun, apa-apa rungutan yang dibangkitkan itu akan diambil perhatian dan saya akan siasat perkara yang dibangkitkan itu.

Tuan Wahab bin Suhaili: Tuan Yang di-Pertua, daripada keterangan yang diberi oleh Yang Berhormat Setiausaha Parlimen tadi, terdapat juga beberapa masalah terutama sekali terhadap orang ramai yang hendak membaharui kad pengenalan mereka yang datang dari kawasan pedalaman. Sepertimana yang telah kita ketahui bahawa tempat membaharui kad pengenalan ini diadakan di Pejabat-pejabat Daerah. Masalahnya timbul

apabila orang ramai terutama sekali daripada kawasan pedalaman yang hendak pergi ke Pejabat Daerah yang mana letaknya, kalau berjalan kaki dalam dua tiga hari baru sampai. Ini merupakan satu kesulitan. Adakah Kementerian Dalam Negeri bercadang untuk mengadakan satu kaunter bergerak supaya boleh pergi ke kawasan-kawasan yang diprogramkan mengikut jadual?

Kedua, apakah tindakan undang-undang yang akan diambil oleh Kerajaan sekiranya seseorang itu tidak membaharui kad pengenalannya selepas tahun 1996? Sekian, terima kasih.

Tuan Ong Ka Ting: Tuan Yang di-Pertua, pada masa kini memang Jabatan Pendaftaran Negara sudah ada rancangan untuk menghantar Pasukan Bergerak yang secara khas untuk kawasan pedalaman. Pasukan Petugas untuk masuk pedalaman ini sudah mula berkhidmat di Sabah, Sarawak dan juga di pedalaman Semenanjung. Apa yang Jabatan Pendaftaran Negara kena titikberatkan sekarang ialah bukan sahaja Kerajaan hendak memberi perkhidmatan kepada pedalaman tetapi masa yang sama ialah memastikan apa yang diterima di Ibu Pejabat boleh diproses dalam masanya. Untuk pedalaman ini terpaksa diproses secara berperingkat, mungkin dalam masa satu dua tahun lagi akan dipertingkatkan apabila Ibu Pejabat mampu menerima lebih banyak kes permohonan. Ini memang menjadi satu hasrat JPN.

Untuk mereka yang tidak dapat menukar kad pengenalan baru selepas tahun 1996, satu perkara yang akan timbul ialah mereka akan menghadapi beberapa kesulitan sebab menjelang masa itu kebanyakan institusi atau jabatan akan menggunakan nombor kad pengenalan baru. Kalau masih menggunakan nombor yang lama ia akan

menghadapi kerumitan dengan sendiri. Tindakan undang-undang belum ditimbang lagi oleh sebab perkara ini belum terjadi lagi. Sehingga tiba masa itu maka Kementerian akan kaji.

BEKALAN ELEKTRIK KEPADA SETINGGAN — SYARAT

5. Dato' Haji Mohd. Abu Bakar bin Rautin Ibrahim minta Menteri Tenaga, Telekom dan Pos menyatakan sejauh manakah pihak Tenaga Nasional Berhad menyalurkan bekalan elektrik kepada setingan di tanah milik swasta dan individu di seluruh negara sejak dasar itu diluluskan oleh Kabinet pada akhir tahun 1991. Apakah syarat-syarat yang dikenakan kepada pengguna-pengguna tersebut? Adakah dasar ini diterima-pakai bagi setingan-setingan yang menduduki tanah Kerajaan?

Menteri Tenaga, Telekom dan Pos (Dato' Seri S. Samy Vellu): Tuan Yang di-Pertua, sukacita dimaklumkan bahawa TNB telah memberi bekalan elektrik kepada 953 setingan yang menduduki tanah milik swasta dan individu daripada 957 permohonan mulai tahun 1991 hingga sekarang.

Pembekalan hanya diluluskan setelah pemohon-pemohon memperolehi surat sokongan daripada Pihak Berkuasa Tempatan di kawasan masing-masing. Selain itu, mereka tertakluk kepada syarat-syarat yang sama seperti pengguna-pengguna yang lain iaitu menandatangani kontrak, bayaran wang cagaran, mengenakan kadar tarif yang sama dan menyiapkan pendawaian dalam premis mengikut piawaian yang ditetapkan.

Dasar yang sama juga dipakai bagi setingan yang menduduki tanah Kerajaan.

Tuan Haji Sukri bin Haji Mohamed: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Ada sedikit kekeliruan tentang pembekalan tenaga elektrik ke kawasan-kawasan setingan ini. Ada kawasan setingan yang diberi bekalan setelah mendapat kelulusan daripada Pihak-pihak Berkuasa Tempatan dan ada setengah kawasan setingan pula tidak diberi oleh Pihak Berkuasa Tempatan — surat sokongan yang dimaksudkan tadi. Adakah pihak Kementerian berhasrat untuk mengenakan satu dasar umum bahawa semua kawasan setingan boleh dibekalkan dengan bekalan elektrik dan memastikan bahawa Pihak Berkuasa Tempatan membekalkan surat sokongan pada semua pemohon? Kalau tidak akan berlaku suatu perbezaan, satu kawasan setingan diberi dan satu kawasan lain pula tidak dibekalkan.

Dato' Seri S. Samy Vellu: Tuan Yang di-Pertua, seperti yang saya jelaskan tadi, jika ada bantahan-bantahan daripada pemilik tanah, selepas itu mereka boleh merayu kepada Pentadbir Tanah di kawasan-kawasan mereka. Jikalau ada juga bantahan dan Pentadbir Tanah tidak membuat apa-apa keputusan, mereka boleh juga memohon kepada Kerajaan Negeri. Pihak Berkuasa Negeri boleh menetapkan sama ada boleh atau tidak pemberian elektrik ke rumah itu. Kebanyakan kawasan yang belum dapat itu ialah oleh kerana mereka tidak mendapat keputusan daripada Kerajaan Negeri setakat ini.

Tuan Lau Dak Kee: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Saya hendak tahu walaupun kebenaran telah diberi oleh Pihak Berkuasa Tempatan untuk membenarkan mereka mendapatkan bekalan elektrik. Saya hendak tahu sama ada setingan-setingan ataupun tempat-tempat setingan yang dimiliki oleh swasta atau Kerajaan, adakah mereka kena bayar penyambungan dawai

kepada premis mereka? Adakah ini tanggungan TNB ataupun pemilik-pemilik rumah?

Kedua, mengapa ada tempat-tempat yang telah diberi akuan oleh Kerajaan, seperti kampung-kampung tersusun, kampung-kampung penempatan di mana mereka memohon untuk mendapatkan bekalan elektrik, mereka kena bayar beribu-ribu ringgit untuk menyambung pendawaiannya sampai ke premis mereka. Apakah asas kaedah itu?

Dato' Seri S. Samy Vellu: Tuan Yang di-Pertua, pihak TNB boleh juga menyambung sampai ke rumah berkenaan tetapi pendawaian, pemasangan, pembayaran meter semuanya ini adalah tanggungjawab penghuni atau pemilik rumah itu.

Kepada kawasan-kawasan baru seperti kawasan Buntung 4 termasuk kawasan Yang Berhormat lima tahun tidak diberi lampu elektrik. Bagaimanapun, pada akhirnya kita mencari jalan untuk mendapatkan kelulusan daripada Jabatan Perdana Menteri dan Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri telah memberi peruntukan khas untuk menyiapkan projek itu oleh kerana mereka perlu mendapat elektrik. Jika ada juga kawasan-kawasan perumahan baru telah dilulus sebagai kampung tersusun, mereka mesti menunggu sampai satu masa apabila Kerajaan Negeri boleh menentukan berapakah peruntukan kepada kawasan itu. Tetapi keputusan daripada Kerajaan sekarang, pada masa dahulu TNB membayar 50% dan selain daripada itu akan dibayar oleh pemilik rumah. Tetapi sekarang TNB membayar lebih daripada 50% dan selain daripada itu ialah daripada Kerajaan. Itulah sistem baru sekarang.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat Tuan Haji Abdul Hadi bin Awang.

(Soalan No. 6 oleh Y. B. Tuan Haji Abdul Hadi bin Haji Awang tidak hadir)

RUMAH PAM ELEKTRIK KUBANG HAJI DAN BOTA KIRI, PERAK — PEMBINAAN

7. Tuan Nasruddin bin Haji Alang Saidin minta Menteri Pertanian menyatakan kemajuan/perkembangan proses pembinaan rumah Pam Elektrik di Kubang Aji dan Bota Kiri, Perak Darul Ridzuan serta perancangan dan pelaksanaan pembangunan keseluruhan kawasan sawah Trans Perak Tambahan 1 dan Bota/Lambor.

Timbalan Menteri Pertanian (Dato' S. Subramaniam): Tuan Yang di-Pertua, mengenai rumah pam elektrik Kubang Haji dan Bota Kiri, Jabatan Pengairan dan Saliran kini adalah dalam proses melantik juruperunding untuk melaksanakan kerja-kerja rekabentuk terperinci serta penyeliaan pengubahsuaian kedua-dua buah rumah pam tersebut. Kerja-kerja rekabentuk dan pengubahsuaian berkenaan dijangka dapat disiapkan pada awal tahun 1994. Walau bagaimanapun, buat sementara waktu, beberapa langkah sementara telah disediakan, yang termasuk pembekalan dua buah pam bagi kegunaan petani-petani kawasan tersebut.

Mengenai kawasan sawah Trans Perak Tambahan I, kerja-kerja rekabentuk sistem pengairan dan saliran bagi keseluruhan kawasan ini kini dalam peringkat pelaksanaan. Tawaran bagi pembinaan jalan ladang Bota Kiri telah dipanggil dan pembinaannya dijangka bermula pada awal tahun 1993, manakala bagi pembinaan jalan Ladang Kubang Haji, tawaran dijangka dipanggil pada awal tahun 1993.

Tuan Yang di-Pertua, bagi kawasan sawah Bota Lambor pula, rekabentuk sistem pengairan dan saliran telah siap, dan pelaksanaan projek ini adalah dilaksanakan secara berperingkat-peringkat dan dijangka dapat disiapkan dalam tempoh Rancangan Malaysia Keenam.

SISTEM KEISTIMEWAAN AM KEPADA NEGARA MEMBANGUN — TARAF KELAYAKAN

8. Tuan Chor Chee Heung minta Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri menyatakan:-

- (a) memandangkan Amerika Syarikat merupakan salah satu pasaran utama barangan eksport negara, apakah pandangan dan tindakan Kerajaan dalam hal Kerajaan Amerika Syarikat menjadi isu pemeliharaan dan perlindungan alam persekitaran sebagai salah satu kriteria dalam memberi taraf kelayakan Generalised System of Preferences (GSP) kepada negara-negara sedang membangun; dan
- (b) sehingga hari ini, berapakah peratus barangan eksport negara tertakluk kepada GSP Amerika Syarikat itu dan senaraikan barangan tersebut.

Timbalan Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri (Tuan Chua Jui Meng): Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan Malaysia sedar akan adanya tekanan-tekanan dari pihak pencinta alam sekitar di Amerika Syarikat untuk memasukkan isu-isu pemeliharaan dan perlindungan alam sekitar sebagai salah satu kriteria tambahan sebagai syarat bagi kelayakan Sistem Keistimewaan Am kepada negara-negara sedang membangun. Walau bagaimanapun, tekanan tersebut tidak mendapat sokongan dari pihak pentadbiran Amerika Syarikat.

Kerajaan berpendirian bahawa memandangkan isu-isu pemeliharaan dan perlindungan alam sekitar sedang dibincangkan di forum UNCED. Adalah tidak wajar ianya diperkaitkan dalam konteks GSP. Di samping itu, Kerajaan juga berpendapat bahawa penggunaan isu-isu bukan perdagangan merupakan tindakan yang tidak produktif kerana kebanyakan negara-negara sedang membangun sedang cuba menyelesaikan masalah ini dengan daya-usaha masing-masing.

Pendirian Kerajaan mengenai perkara-perkara ini telah pun disampaikan oleh Duta Besar Malaysia di Amerika Syarikat bersama-sama dengan Ketua-ketua Perwakilan negara-negara sedang membangun kepada wakil perdagangan Amerika Syarikat baru-baru ini untuk meminta Kongress dan pentadbiran Amerika meneruskan pemberian GSP kepada negara-negara penerima tanpa syarat-syarat tambahan.

Tuan Yang di-Pertua, jumlah keseluruhan eksport Malaysia ke Amerika Syarikat dalam tahun 1991 adalah bernilai \$15,984 juta. Daripada jumlah ini sebanyak 20% atau \$3,207 juta disumbangkan oleh eksport di bawah skim GSP. Jika dilihat dari segi jumlah eksport negara secara keseluruhan yang berjumlah \$75,838.89 juta pada tahun 1991 peratusan eksport Malaysia di bawah skim GSP Amerika Syarikat adalah sebanyak 4.23%. Terdapat sebanyak 599 jenis barangan yang tergolong dalam 34 kumpulan yang dieksport ke Amerika Syarikat di bawah skim GSP. Oleh kerana senarai barangan tersebut agak panjang, saya mohon maklumat-maklumat ini diedarkan secara bertulis.

Tuan Chor Chee Heung: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat

tekanan daripada Indian di Amerika Syarikat tidak mewakili dasar rasmi Kerajaan Amerika Syarikat. Maka adakah betul bahawa Kerajaan Amerika Syarikat hanya merupakan pencemar alam sekitar di dunia ini, yang pertama. Jika ya, berapa ada gap selepas itu. Amerika Syarikat selalu, oleh sebab mereka tidak mementingkan perlindungan alam sekitar, maka mereka pun belum ada satu Pejabat Tanah ataupun Kementerian Alam Sekitar ataupun agensi. Maka bolehkah Yang Berhormat Timbalan Menteri memberitahu, berapa kalikah telah Amerika Syarikat menekankan alam sekitar sebagai satu syarat dalam pertimbangan mahu memberi GSP kepada Malaysia atau tidak? Adakah betul bahawa mereka tidak mementingkan sebagai dasar rasmi ataupun Amerika Syarikat tidak mementingkan perlindungan alam sekitar sama sekali. Maka tidak timbullah masalah dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari Alor Setar.

Tuan Yang di-Pertua, soalan yang kedua, sebenarnya Yang Berhormat Timbalan Menteri sudah menjawab soalan bagaimana masalah ini boleh dielakkan, tetapi ingin saya meminta satu pernyataan rasmi daripada Kerajaan Persekutuan ini. Apakah pandangan ataupun dasar rasmi Kerajaan Malaysia sekarang terhadap GSP, adakah GSP itu dianggap sebagai hak kekal, permanent rights, dengan izin, ataupun keistimewaan sementara sahaja untuk membantu kita pada satu peringkat pembangunan sosio-ekonomi. Atau adakah GSP ini jadi satu 'tongkat' sehingga kalau Malaysia selalu mahu bergantung kepada tongkat ini, maka dia menghalang dari segi sikap, dari segi usaha di bawah Wawasan 2020. Dan jika ia, maka tidak payahlah selalu orang dari Barisan Nasional selalu menyerang Ahli Yang Berhormat dari Puchong. Maka masa sudah sampai untuk Kerajaan

Malaysia cuba mencapai kerja yang dinyatakan tadi, macam mana mahu membesarkan pasaran, membuat perkhidmatan dan barangan dari Malaysia ini lebih kompetitif.

Tuan Chua Jui Meng: Tuan Yang di-Pertua, saya cuba menjawab soalan yang panjang itu daripada Ahli Yang Berhormat dari Bandar Kuching. Saya cuba menjawab soalan bahagian yang kedua dahulu.

Kita tidak anggap GSP sebagai 'tongkat' yang disifatkan tadi oleh Ahli Yang Berhormat. Pada pendapat Kementerian saya, kita menggunakan keistimewaan ini, ini bukan satu privilege, ini satu keistimewaan sahaja, oleh kerana pada bila-bila masa penderma, dalam hal ini Amerika Syarikat boleh menarik balik keistimewaan itu pada bila-bila masa, di tahun hadapan dia boleh menarik balik atau pada tahun 1994. Kita tidak dapat tahu bila dia hendak menarik balik, oleh kerana bukan satu privilege tetapi satu preference yang diberi secara sukarela sahaja yang boleh ditarik balik. Tetapi kita tidak anggap dia sebagai satu 'tongkat', kita anggap GSP sebagai satu permulaan untuk syarikat-syarikat Malaysia menembusi pasaran-pasaran penderma seperti Amerika Syarikat. Daripada angka-angka yang ada pada tangan saya, kita telah berjaya dalam aspek ini. Umpamanya antara tahun 1985 hingga tahun lalu, tiap-tiap tahun eksport di bawah GSP dari Amerika Syarikat berkembang sebanyak 40% setiap tahun, itu satu perkembangan yang amat menggalakkan. Tetapi kita menasihatkan pengeksport kita berhati-hati, bila ditarik balik tidak ada keistimewaan lagi. Jadi, kita minta seperti yang saya telah sebutkan tadi kepada Ahli Yang Berhormat daripada Alor Setar mengambil tindakan-tindakan untuk mempertingkatkan lagi daya persaingan mereka di pasaran antarabangsa.

Timbalan Menteri memandangkan buat masa ini kita sedang diberikan hak keistimewaan iaitu GSP oleh Amerika Syarikat, saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri apa akan terjadi ataupun apakah strategi Kerajaan kita jika pada suatu hari kelak Amerika Syarikat memutuskan untuk menarik balik segala GSP bagi barangan eksport kita.

Tuan Chua Jui Meng: Saya ingin mengucapkan terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat dari Alor Setar, hingga kini tidak ada sign yang ditunjukkan kepada kami iaitu Amerika Syarikat akan menarik balik skim GSP pada halnya skim GSP akan dikaji semula oleh Amerika Syarikat pada tahun depan. Tetapi daripada maklumat yang kita terima tidak ada ancaman terhadap skim GSP yang diberi kepada kita. Tetapi kalau kita tidak bernasib baik dan skim GSP akan ditarik balik, akan tentu dia akan menjejaskan daya persaingan pengeksport di negara kita, oleh kerana pada masa ini eksport kita termasuk Amerika Syarikat bahawa skim GSP sebahagian besar adalah dikecualikan daripada segala cukai. Tetapi kalau satu situasi muncul di mana GSP ditarik balik, Kerajaan telah merancangkan beberapa strategi untuk mengatasi masalah kekurangan persaingan.

Untuk strategi am jangka pendek, Kementerian kalau berlaku tarik balik GSP kita cadangkan kepada pengeksport iaitu berkongsi cukai antara pengeksport dengan pengimport, iaitu kita kurangkan cukai kepada tahap 50% sahaja dan biarkan pengimport daripada Amerika Syarikat bertanggungjawab atas 50% baki cukai itu.

Strategi am jangka panjang yang dicadangkan oleh Kementerian saya ialah:

- (i) untuk menggalakkan industri dan pengeksport, meningkatkan mutu barangan melalui tumpuan kepada product, research and development iaitu memperingkatkan lagi daya persaingan;

- (ii) mempelbagaikan pasaran eksport ke negara-negara Selatan;
- (iii) memperolehi market natures di dalam pasaran-pasaran tertentu melalui market segmentation strategy; dan
- (iv) melabur di luar negeri dengan mengatakan operasi pengilangan di negara-negara yang menjadi sasaran pasaran. Umpamanya di Amerika Syarikat di dalam NAFTA, kita boleh pilih Mexico atau Kanada atau Amerika Syarikat.

Strategi am jangka panjang ialah:

- (i) meneruskan rancangan pembangunan perindustrian dengan tumpuan kepada tambahan nilai (value-added);
- (ii) meneruskan dasar pembangunan perindustrian yang berorientasikan eksport supaya pengeluaran mencapai tahap economic of skill untuk pasaran antarabangsa;
- (iii) mempertingkatkan misi-misi perdagangan ke luar negeri untuk mencari pasaran-pasaran baru;
- (iv) memperkuatkan hubungan perdagangan di kalangan negara-negara Selatan dan serantau.
- (v) menggalakkan perkembangan industri perkhidmatan ataupun services industry;

Itulah beberapa cadangan kita untuk mengatasi masalah yang dikatakan tadi oleh Yang Berhormat.

Tuan Sim Kwang Yang: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Yang pertamanya, adakah betul bahawa

Mengenai tekanan NGO sama ada ia mewakili dasar Amerika Syarikat, sebahagiannya ia mewakili pendapat pentadbir Amerika Syarikat dan sebahagiannya tidak. Tetapi pada masa ini Amerika Syarikat tidak menganggap Malaysia bercanggah dalam aspek protection of the environment.

Dan pada masa ini tidak ada kaitan dengan masalah-masalah isu-isu yang berkaitan dengan alam sekitar dengan soalan GSP.

TARAF KERAKYATAN BEKAS WARGANEGARA

9. Dato' Haji Mohd. Zihin bin Haji Mohd. Hassan minta Menteri Dalam Negeri memberitahu bahawa ada rakyat Malaysia yang tidak taat dan menderhaka kepada negara, ingin memohon hendak kembali ke tanah air kerana sebab-sebab tertentu, bagaimanakah sikap Kementerian mengenai hal ini.

Setiausaha Parlimen Kementerian Dalam Negeri (Tuan Ong Ka Ting): Tuan Yang di-Pertua, sekiranya terdapat rakyat negara ini yang melepaskan kerakyatan Malaysia untuk menjadi warganegara lain dengan sendirinya hilang kedudukan sebagai hak rakyat warganegara Malaysia tidak kira sama ada ia menderhaka atau tidak.

Bagi mereka yang masih menjadi warganegara Malaysia tetapi melarikan diri ke negara lain kerana bertindak atas kepentingan sesuatu tujuan seperti ideologi politik akan diterima kembali ke negara ini tetapi tertakluk kepada peraturan dan undang-undang negara ini. Walau bagaimanapun, syarat ini adalah dikecualikan kepada anggota-anggota PKM yang tertakluk dengan syarat-syarat perjanjian Perletakan Senjata antara PKM dengan Kerajaan Malaysia pada 2hb Disember 1989.

Tuan R. Karpal Singh: Tuan Speaker, adakah Kerajaan menentukan sebab-sebab kenapa rakyat Malaysia berhijrah ke negara-negara lain? Dan adakah benar di antara sebab-sebab tertentu adalah kerana di negara kita wujud diskriminasi walaupun Perkara 8 Perlembagaan Persekutuan berbunyi, dengan izin:

"All persons are equal before the law and entitled to equal protection of the law."

Tetapi asas perkara itu tidak ditunaikan oleh Kerajaan. Itulah sebabnya di antara sebab-sebab lain kenapa rakyat dari Malaysia berhijrah ke negara-negara lain. Adakah itu benar?

Tuan Ong Ka Ting: Tuan Yang di-Pertua, sebab-sebab mengapa rakyat Malaysia berhijrah ke negara yang lain, memang penghijrahan rakyat dari manamana satu negara ke negara yang lain berlaku di semua negara atas sebab-sebab tertentu. Untuk rakyat Malaysia yang berhijrah keluar ini timbul pada masa kemelesetan ekonomi yang mendesak mereka berhijrah atas sebab-sebab ekonomi tetapi sukacita saya memberitahu Dewan ini apabila ekonomi pulih pada masa sekarang, ramai di antara mereka yang berhijrah itu sekarang sedang memohon hendak balik. Itu menunjukkan bahawa suasana di Malaysia masih sangat menarik.

Dan adalah tidak benar bahawa mereka itu keluar atas sesuatu sebab dasar ataupun apa yang tidak sejajar dengan Perlembagaan. Kita harus melihat Perlembagaan secara total, secara keseluruhan di mana Malaysia sebuah masyarakat majmuk, kita perlu mengambilkira kehendak keperluan semua kaum dan di situ kita dapat satu kompromi yang boleh diterima oleh semua pihak. Itulah yang dapat saya

jelaskan dan sekali lagi saya ingin tegaskan, tidak ada mana-mana rakyat yang kerana tidak dapat menunaikan hak asasinya di sini sudah keluar, semua itu bukan faktornya, yang menjadi faktornya ialah atas sebab-sebab ekonomi diri sendiri.

Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin bertanya dua soalan. Soalan taat kepada negara dan ini adalah soalan pokok. Banyak kita dengar beralaskan human rights, alam sekitar, kayu tropika dan seumpamanya, ramai yang mengecam negara kita daripada orang kita sendiri. Soalan saya, adakah Kerajaan membuat satu dasar untuk melatih orang kita bukan sahaja anak-anak muda tetapi orang yang tua, diberi latihan, indoktrinasi dan sebagainya supaya mentaati negara ini keseluruhannya oleh kerana kemenangan bukan berasaskan fizikal tetapi daripada mental manusia yang duduk di negara yang tertentu.

Soalan yang kedua, adakah kita mendengar rakyat negara kita yang mempunyai dua citizenship. Dan daripada anggapan saya orang yang mempunyai dua citizenship ini ialah 'stateless person'. Jadi, macam mana sikap Kerajaan kepada manusia yang mempunyai dua citizenship, di sana tidak, di sini pun tidak tetapi menduduki dengan harapan mendapat kemenangan di kedua-dua tempat?

Tuan Ong Ka Ting: Tuan Yang di-Pertua, yang pertama, sistem pendidikan negara ini memang sudah cukup untuk memastikan setiap generasi muda yang menjalani pendidikan kebangsaan kita untuk taat setia kepada negara. Dan tambahan kepada itu saya rasa segala program rancangan sebaran am dan juga ucapan-ucapan pemimpin, mahupun dari pemimpin negara ataupun pemimpin-pemimpin yang bertanggungjawab di pertubuhan-pertubuhan yang lain, memang berhasrat untuk memberi satu gambaran yang positif kepada semua rakyat kita dari semua lapisan.

Perkara yang kedua, tidak ada sesiapa yang dianggap stateless. Kalau dia stateless, dia tidak mungkin menjadi citizen mana-mana negara. Stateless maknanya dia tidak ada citizenship langsung, dengan izin. Tambahan pula, Perlembagaan kita tidak membenarkan sesiapa untuk memegang dua kerakyatan. Kalau Kerajaan dapat tahu ada yang mempunyai dual citizenship, maka dengan sendirinya dia akan hilang taraf kerakyatan negara kita. Itulah dasar kita.

Tuan Yang di-Pertua: Tuan Haji Wan Mohd. Jamil bin Wan Mahmood.

Tuan Haji Wan Mohd. Jamil bin Wan Mahmood: Tuan Yang di-Pertua, ada sedikit pindaan iaitu di bahagian (b), bukan "oleh Singapura" tetapi "oleh Malaysia". Tuan Yang di-Pertua, Soalan No. 10.

PEMBINAAN LALUAN KEDUA ANTARA MALAYSIA DENGAN SINGAPURA

10. Tuan Haji Wan Mohd. Jamil bin Wan Mahmood minta Menteri Kerja Raya menyatakan:-

- (a) memandangkan pembinaan laluan kedua dengan Singapura melibatkan pengambilan tanah dan Kerajaan pula tidak lagi mengeluarkan tanah-tanah baru, jika laluan kedua itu hendak diadakan juga, adakah Kerajaan bersetuju mencadangkan kepada Singapura supaya ia dibina di atas Tambak Johor yang ada secara bertingkat; dan
- (b) oleh kerana pembinaan itu lebih diperlukan oleh Malaysia, maka tidakkah wajar pembiayaannya ditanggung oleh Malaysia.

Timbalan Menteri Kerja Raya (Tuan Kerk Choo Ting): Tuan Yang di-Pertua, saya ucapkan terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat yang memberi perhatian kepada projek berkenaan dan mengeluarkan cadangan sendiri kepada Kerajaan.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, sebagai menjawab kepada soalan (a), iaitu cadangan pembinaan laluan kedua ke Singapura di atas Tambak Johor secara bertingkat adalah tidak praktikal. Ini adalah kerana cadangan berkenaan bukan sahaja sukar untuk dilaksanakan bahkan memburukkan lagi keadaan kesesakan lalulintas yang sedia ada di bandar Johor Bharu.

Untuk menjawab soalan (b), kos pembinaan laluan kedua akan ditanggung secara bersama oleh kedua-dua belah pihak, Malaysia dan Singapura, memandangkan projek ini adalah diperlukan oleh kedua-dua buah negara bersama-sama.

Tuan Lim Guan Eng: Tuan Yang di-Pertua. Saya hendak bertanya memandangkan dari jawapan Yang Berhormat Timbalan Menteri tadi bahawa negara Singapura dan negara kita akan menanggung kos perbelanjaan bersama, adakah tol yang dikenakan akan sama-sama dikenakan atau secara satu hala sahaja? Dan kalau ya, bolehkah pihak Kerajaan memberitahu Dewan yang mulia ini berapakah jumlah kos tol yang dicadangkan dikenakan?

Kedua, memandangkan bahawa masalah pengambilan tanah masih berlaku, adakah benar bahawa kos pengambilan tanah dianggarkan lebih daripada \$1.6 bilion seperti yang dilaporkan di suratkhbar negara asing, dan adakah kos yang begitu besar ini menjejaskan projek atau akan menukar rancangan asal untuk laluan kedua di Tambak Johor? Sekian.

Tuan Kerk Choo Ting: Tuan Yang di-Pertua, untuk menjawab soalan yang pertama, sebenarnya perundingan di antara Singapura dengan Malaysia adalah di dalam tahap permulaan sahaja. Jadi, sama ada tol berapa hala, berapa harga tol dan berapa jumlah kosnya, setakat ini ia masih di dalam peringkat perundingan.

Berkenaan dengan kos tanah yang berjumlah \$1.6 bilion, itu adalah tidak benar. \$1.6 bilion itu adalah jumlah kos yang meliputi jambatan, lebuhraya dan segala kos pembinaan pembangunan. Terima kasih.

LANGKAH UNTUK MEMERANGI INFLASI/MENGURANGKAN HARGA BARANGAN

11. Tuan Foo Piew Kok minta Menteri Kewangan menyatakan apakah langkah-langkah yang telah, sedang dan akan diambil untuk memerangi inflasi dan mengurangkan tekanan harga barangan bagi mempertahankan pertumbuhan negara berterusan dan mewujudkan keyakinan ekonomi yang dirangkakan.

Timbalan Menteri Kewangan (Tuan Abdul Ghani bin Othman): Tuan Yang di-Pertua, soalan ini telahpun dijawab pada 21 Oktober, 1992 semasa menjawab soalan Ahli Yang Berhormat dari Johor Bharu. Saya tidak ada apa hendak tambah daripada jawapan tersebut.

Tuan Tan Kok Wai: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Hampir setiap kes penswastaan adalah diiringi dengan kenaikan kadar dan kos. Kadar pos dinaikkan 50%, bayaran telefon sudah naik, tambang MAS pun sudah naik, Tenaga Nasional pun sudah menarik balik diskaun 20% kepada sektor pembuatan dan lagi Syarikat UMNO (UEM) akan menaikkan tol lebuhraya Utara-Selatan sebanyak 50% untuk UMNO (Baru) mulai 1hb Januari tahun depan.

Tuan Yang di-Pertua, saya memandang ini sebagai satu perkara yang sangat serius sebab kesemua kenaikan kadar dan harga ini, khususnya, akan mengakibatkan industri pembuatan yang akan mengalami kos pengeluaran yang lebih tinggi dan industri pembuatan akan membebankan kos ini di bahu pengguna. Maka soalan saya, macam mana Kerajaan dapat memberi jaminan bahawa kenaikan kadar dan harga perkhidmatan awam ini tidak merupakan satu ancaman yang serius kepada masalah inflasi dalam negara.

Tuan Abdul Ghani bin Othman:

Tuan Yang di-Pertua, dalam melaksanakan dasar penswastaan, ada kesan-kesan campuran, di mana ada juga di antara kadarnya dinaikkan. Sekiranya itu berlaku, ia adalah berdasarkan kepada persetujuan dari pihak jabatan pengawal, agensi-agensi yang telahpun diswastakan dan di samping itu pula ada juga kesan di mana penswastaan itu membawa perkhidmatan yang lebih cekap dan juga perkhidmatan yang lebih berbagai.

Jadi, Tuan Yang di-Pertua, kesan penswastaan tidaklah semata-mata seperti yang disebutkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Sungai Besi. Saya terlebih dahulu hendak membetulkan dakwaan yang dibuat oleh Ahli Yang Berhormat dari Sungai Besi supaya lebih adil bila merujuk tentang implikasi penswastaan.

Tuan Yang di-Pertua, apabila kita melihat perubahan paras harga pada keseluruhannya, maka sumber yang paling penting mengapa paras harga naik kebelakangan ini ialah daripada sumber makanan. Apabila kita melihat kepada angkatunjuk, sebab-sebabnya adalah daripada kalangan barangan yang ada dalam bakul dan yang paling penting ialah bahan-bahan makanan.

Tuan Yang di-Pertua, oleh itu di antara langkah yang terkandung di dalam Belanjawan 1993 ialah untuk mewujudkan satu tabung industri makanan dengan harapan bahawa masalah yang paling penting mengapa berlakunya kenaikan paras harga dapat kita atasi berdasarkan kepada sebab yang lebih tepat untuk kita selesaikan. Jadi, saya menidakkan dakwaan Ahli Yang Berhormat dari Sungai Besi bahawa kenaikan kadar melalui penswastaan menyebabkan kenaikan kepada paras harga.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat Tuan Joseph Voon Shin Choi.

Tuan Joseph Voon Shin Choi: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin membuat pembedaan kepada perkataan 'kenapakah' di baris yang kedua yang sepatutnya berbunyi 'apakah'. Tuan Yang di-Pertua, soalan saya yang ke-12.

PEKERJA ASING — DASAR KERAJAAN

12. Tuan Joseph Voon Shin Choi minta Perdana Menteri menyatakan apakah sebenarnya dasar Kerajaan berhubung dengan pekerja asing di negara ini terutama sekali pekerja asing Filipina di Sabah yang terdiri daripada pelarian dan pendatang haram.

Tuan Ong Ka Ting: Tuan Yang di-Pertua, saya memohon izin untuk menjawab soalan ini bagi pihak Jabatan Perdana Menteri kerana ianya ada kaitan dengan Kementerian saya.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Baiklah.

Tuan Ong Ka Ting: Tuan Yang di-Pertua, dasar Kerajaan terhadap pekerja asing di negara ini adalah jelas, iaitu mereka dibenarkan bekerja di negara ini dengan syarat mereka hendaklah sentiasa mematuhi undang-undang dan peraturan yang ditetapkan. Syarat tersebut dipakai kepada semua pekerja asing termasuk pekerja asing Filipina yang berada di Sabah.

Pendatang haram yang bekerja di negara ini adalah salah di sisi undang-undang dan peraturan yang ditetapkan. Oleh yang demikian, mereka tertakluk kepada tindakan undang-undang dan penghantaran balik.

Menyentuh tentang pelarian Filipina yang berada di Sabah, kebenaran telah diberi kepada golongan ini untuk tinggal sementara di negeri tersebut. Untuk mengelakkan bebanan Kerajaan menanggung atau menyara kehidupan golongan ini, mereka dibenarkan bekerja supaya boleh menyara kehidupan diri dan keluarga masing-masing tanpa bantuan pihak Kerajaan. Tindakan membenarkan golongan ini bekerja sendiri juga merupakan satu langkah untuk mengelakkan golongan ini daripada terlibat dalam kegiatan-kegiatan yang menyalahi undang-undang. Di samping itu, mereka juga digalakkan supaya kembali ke negara asal.

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Memandangkan dasar yang telah disebutkan tadi, bolehkah Yang Berhormat menerangkan bilangan pekerja-pekerja yang masih haram di Sabah, Sarawak dan juga di Semenanjung dan apakah tindakan yang diambil dan berapakah bilangan yang dihantar balik sejak kuatkuasanya dasar ini? Adakah Yang Berhormat sedar bahawa . . . .

Seorang Ahli: (Menyampuk)

Dr. Tan Seng Giaw: Ini soalan yang kedua sahaja. Yang lain itu bahagian yang pertama.

Seorang Ahli: Keriau sama dia. Bikin kacau!

Timbalan Yang di-Pertuan (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Sila, sila.

Dr. Tan Seng Giaw: Adakah Yang Berhormat .... Memang ramai pengacau di sini ....

Seorang Ahli: Bubuh dalam kandang!

Dr. Tan Seng Giaw: Adakah Yang Berhormat sedar bahawa sejak dikuatkuasakan dasar tersebut masih ada sebahagian besar di kawasan-kawasan pedalaman, misalnya, ada pekerja-pekerja yang haram dan yang tidak mahu melalui saluran yang sah?

Tuan Ong Ka Ting: Tuan Yang di-Pertua, soalan ini mengenai Sabah tetapi Yang Berhormat telah tanya satu soalan menyeluruh. Ingin saya memberitahu Dewan yang mulia ini, tidak ada siapa-siapa ...

Dr. Tan Seng Giaw: (Bangun)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, duduk sebentar ya.

Tuan Ong Ka Ting: Saya belum jawab. Berilah saya jawab dahulu.

Dr. Tan Seng Giaw: Dalam soalan terang-terang tersebut "di negara ini".

Tuan Ong Ka Ting: Ya, saya jawab. Walaupun ia tidak tepat sangat, tetapi saya jawab.

Kita tidak benarkan sesiapa yang statusnya haram untuk bekerja dan kalau bekerja, mestilah dengan pas kerja kecuali apa yang saya sebut tadi,

pelarian Filipina yang mempunyai 'kad banci'. Maknanya mereka sudah direkod oleh pasukan petugas khas dan buat sementara mereka dibenarkan bekerja atas sebab-sebab yang telah saya terangkan. Jadi, oleh kerana yang haram kita tidak benarkan, maka tidak adalah angka untuk mereka yang haram di mana-mana negara – Sabah, Sarawak atau Semenanjung.

Untuk makluman Yang Berhormat, sejak Januari 1990 hingga September 1992, kita sudah menghantar balik seramai 20,878 orang kepada negara asal masing-masing dan juga terdapat 13,736 pendatang luar telah kembali ke negara asal kerana sukarela pada tempoh yang sama. Mengenai soalan sama ada saya sedar atau tidak akan perkara bahawa masih terdapat mereka yang tanpa izin di sini, saya memang sedar. Saya ingin memberitahu Dewan ini bahawa operasi Ops Nyah II masih dijalankan dan kita akan mempertingkatkan lagi operasi ini kerana pusat-pusat tahanan sudah siap sedia dan kita juga akan memperingkatkan tindakan di Sabah pula.

Tuan Radin Malleh: Peribahasa Melayu ada mengatakan, “berapa berat mata memandang, berat lagi bahu memikul”. Yang Berhormat Setiausaha Parlimen mengatakan tadi bahawa kebanyakan dari pelarian dan juga pendatang haram dari Filipina diberi perlindungan dan diberi tempat di Sabah untuk sementara sahaja. Tetapi sedarkah Yang Berhormat bahawa mereka ini datang mulai dari tahun 1967 lagi dan hingga kini masih lagi ramai yang berada di Sabah dan telah mengakibatkan masalah sosial problems dan juga keselamatan?

Tuan Ong Ka Ting: Tuan Yang di-Pertua, memang saya sedar pelarian Filipina ada di antaranya sudah berada di sini lama. Oleh sebab itulah, Kerajaan

Persekutuan ambil berat dengan menubuhkan satu pasukan khas untuk tujuan mengawal dan mengawasi pelarian termasuk pendatang luar di Sabah. Saya pernah jawab dalam soalan bertulis dari beberapa orang Ahli-ahli Yang Berhormat dari Sabah bahawa sebaik sahaja kita sudah siapkan pusat tahanan, kita akan tingkatkan operasi untuk mereka yang datang tanpa izin dan untuk pelarian Filipina kita memang menggalakkan mereka balik ke negara asal mereka. Itulah satu langkah yang kita jalankan dan apa yang dapat kita buat melalui sistem sekarang, ialah kita memastikan supaya masalah sosial tidak akan menjadi satu masalah besar dengan adanya satu sistem kawalan lebih ketat, sebab pasukan petugas khas sudah mengambil keputusan bahawa mulai sekarang pengawasan yang cukup ketat akan dikenakan pada semua peringkat pendatang luar sama ada dia pelarian ataupun dia tanpa izin.

WARGANEGARA YANG HILANG KEWARGANEGARAAN — BILANGAN

13. Tuan Chian Heng Kai minta Menteri Dalam Negeri menyatakan:

- (a) bilangan warganegara yang hilang kewarganegaraannya dalam penyemakan Sijil Kewarganegaraan di bawah Artikel 30 sejak tahun 1970 hingga 30hb September 1992;
- (b) bilangan kehilangan kewarganegaraan dalam proses pertukaran Kad Pengenalan setakat 30hb September 1992;
- (c) mana satu nombor patut diisi dalam ruangan nombor kad pengenalan dalam borang-borang Kerajaan bagi mereka yang memegang Kad Pengenalan Baru memandangkan ada dua nombor dalam Kad Pengenalan Baru; dan

- (d) apakah maknanya nombor yang panjang itu dalam Kad Pengenalan Baru.

Tuan Ong Ka Ting: Tuan Yang di-Pertua,

- (a) Sejak tahun 1970 hingga 30hb September 1992 sebanyak 166 Sijil Kewarganegaraan di bawah Perkara 30 Perlembagaan telah dibatalkan.
- (b) Sehingga 30hb September 1992, sebanyak 14 permohonan yang terlibat.
- (c) Kedua-dua nombor boleh digunakan mengikut kesesuaian dan kehendak borang-borang tersebut.
- (d) Kad Pengenalan Bermutu Tinggi mempunyai 12 angka yang mengandungi tarikh lahir, kod negeri tempat lahir dan nombor bilangan daftar.

Puan Lim Lay Hoon: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Berikutan berita tentang kononnya berlaku kes-kes kehilangan kewarganegaraan dalam proses pertukaran kad pengenalan, adakah Yang Berhormat Setiausaha Parlimen sedar bahawa masih terdapat ramai yang enggan menukar kad pengenalan baru kerana takut kehilangan hak kewarganegaraan apabila berbuat demikian?

Tuan Ong Ka Ting: Tuan Yang di-Pertua, adalah tidak benar bahawa sesiapa yang mempunyai taraf kewarganegaraan yang asal dan betul, apabila dia menukar KPT dia akan hilang taraf warganegara. Lebih-lebih lagi, baru-baru ini Kementerian Dalam Negeri telah membuat satu keputusan yang terbaru untuk menjamin, terutamanya golongan di bawah Perkara

30 dalam Perlembagaan, iaitu mereka mendapat Sijil Warganegara di bawah ragu-ragu pada 30 tahun yang lalu – saya rasa maksud Ahli dari Padang Serai ialah golongan ini.

Itu pun Kementerian sudah membuat keputusan supaya semua mereka ini akan dikekalkan kedudukan kerakyatan mereka iaitu pada asalnya mereka mempunyai kad biru, mereka akan dikekalkan biru. Apa yang saya telah jawab tadi ialah untuk 20 tahun yang lepas, sebelum keputusan baru ini dibuat, terdapat 166 orang apabila mereka cuba mengesahkan sijil mereka di bawah Perlembagaan 30, oleh sebab-sebab tertentu seperti mereka pada asalnya memang tidak ada taraf warganegara, tetapi di bawah satu kesilapan dia dapat kategori ini, sudah dibatalkan, sebanyak 166.

Itu pun Kementerian sudah membuat keputusan untuk membantu mereka berdasarkan mereka sudah berada di sini lebih daripada 30 tahun dan selama itu mereka sudah benar-benar mendapat kad biru. Jadi, apa yang kita buat ialah mereka boleh pergi balik ke Jabatan Pendaftaran Negara untuk mengemukakan permohonan mengikut fasal-fasal yang tertentu dan Jabatan Pendaftaran Negara sudah diberi arahan oleh Kementerian Dalam Negeri supaya memberi keutamaan dan memberi kemudahan memastikan mereka akan meluluskan dan mendapatkan sijil kerakyatan dengan tidak rumit sangat dan kategori ini adalah satu kategori yang khas. Maka dengan itu saya rasa tidak ada ragu-ragu lagi, tidak ada mana-mana pihak akan takut lagi untuk menukar Kad Pengenalan.

Tuan Liew Ah Kim: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Mengikut jawapan yang diberikan oleh Yang Berhormat Setiausaha Parlimen tadi,

beliau menafikan ada sebarang kehilangan kewarganegaraan ketika mereka memohon menukar Identity Card yang baru itu. Saya suka membuktikan satu kes yang saya hadapi: Puan Wong Swee Lim, Kad Pengenalan 1067823 – beliau tinggal di Taman Sentosa, Kuala Lumpur. Apabila beliau memohon menukar Kad Pengenalan baru dalam tahun 1990, beliau mempunyai sijil warganegara (Article 30), apabila memohon Kad Pengenalan baru itu, sijil kewarganegaraannya telah ditarik balik oleh pihak yang berkenaan. Ini membuktikan Yang Berhormat Setiausaha Parlimen ini langsung tidak ikhlas dalam jawapannya?

Beberapa Ahli: Bohong! Tak sedar, tak sedar! (*Disampuk*)

Tuan Liew Ah Kim: Tuan Speaker, saya ada soalan; soalan pertama (*Ketawa*) saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat Setiausaha Parlimen, adakah warganegara yang hilang kewarganegaraannya merupakan satu perkara hasutan? ini jawab baik-baik, dengan seriusnya! (*Ketawa*)

Beberapa Ahli: Ya!

Tuan Liew Ah Kim: Soalan yang kedua Tuan Speaker, adakah Kementerian Dalam Negeri memberi tekanan kepada akhbar tempatan supaya perkara yang tersebut ini, iaitu kehilangan kewarganegaraan ini tidak dikeluarkan suratkhbar-suratkhbar tempatan. Adakah arahan ini diberi oleh Kementerian yang berkenaan itu?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Ya, Yang Berhormat, cukup Yang Berhormat ya.

Tuan Liew Ah Kim: Kalau beliau berani menafikan keadaan ini, saya cabar dia nafikan (*Disampuk*) (*Tepuk*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Satu minit sahaja. Jawapan pendek Yang Berhormat.

Tuan Ong Ka Ting: Tuan Yang di-Pertua, sebenarnya hari ini saya mahu menunggu Ahli Yang Berhormat dari sana untuk membangkitkan soalan ini. Lebih baik ada peluang untuk saya jawab supaya satu gambaran yang betul-betul diberitahu. Banyak sangat tuduhan yang bukan-bukan sudah timbul terhadap saya, saya sudah tahu, tetapi saya sabar.

Yang pertama, Puan Wong Swee Lim – memang ada satu kes Puan Wong Swee Lim di bawah Perkara 30 Perlembagaan sijilnya telah dibatalkan kerana beliau tidak dapat disahkan tarafnya pada satu ketika sebelum beliau dapat memohon KPT. Apabila sijil itu dibatalkan, apabila dia datang untuk memohon KPT, tentu Jabatan Pendaftaran Negara menganggap beliau itu hanya mempunyai taraf penduduk tetap dan bukan warganegara. Walau bagaimanapun, apabila aduan ini sampai kepada Kementerian Dalam Negeri, Kementerian Dalam Negeri sudah menjawab secara bertulis kepada Ahli Yang Berhormat dari Seputeh. Dalam surat itu sudah jelas sekali memberitahu Ahli Yang Berhormat dari Seputeh dan juga menasihatkan supaya beliau merujuk balik permohonan Puan Wong Swee Lim ini kepada JPN dan JPN akan bersedia membantunya untuk membetulkan ataupun dapat memohon semula, dapat balik tarafnya. Tetapi selama ini Ahli Yang Berhormat Seputeh .....

Tuan Liew Ah Kim: Saya minta penjelasan.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, sila duduk. Tak ada masa Yang Berhormat, tak ada masa lagi. (*Disampuk*) Yang Berhormat ....

Tuan Ong Ka Ting: Nanti, nanti, saya belum selesai, beri saya habis dahulu. *(Disampuk)*

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat Setiausaha Parlimen, minta maaf saya tak dapat membenarkan jawapan kerana masa sudah suntuk. *(Disampuk)*

Tuan Ong Ka Ting: Minta habiskan. Saya jawab betul-betul tadi; dengan keputusan terbaharu, perkara ini tidak akan berlaku, tetapi kes ini sudah berlaku sebelum 1990, tetapi Ahli Yang Berhormat dari Seputeh sudah putarbelit mengatakan saya tidak ikhlas. *(Disampuk)* Sebenarnya pemohon ini kalau pergi JPN kita boleh bantu dia untuk dapat memohon dan dapat tarafnya. Itulah, kalau Ahli Yang Berhormat dari Seputeh tak mahu membantu orang itu dan pegang kes itu sampai bila-bila, tak mahu tolong atau bantu, orang itu akan jadi mangsa.

Saya akan cuba mengambil langkah untuk menolong subjek itu. Tanpa Yang Berhormat Seputeh pun saya akan cari orang itu, bantu dia. Itulah saya beri jaminan. *(Disampuk)*

Tuan Yang di-Pertua, yang kedua ....

Timbalan Yang Di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, Yang Berhormat, saya ingat masa sudah lebih, tak apa.

Tuan Ong Ka Ting: Sedikit, ini sangat penting sebab tuduhan itu sudah dibuat, saya mesti menjawab. Yang kedua, Kementerian Dalam Negeri selama ini memang memberi nasihat kalau perlu kepada akhbar-akhbar supaya mencetak, *(Disampuk)* nanti, belum, belum. Supaya mencetak maklumat yang benar, yang berasas, *(Disampuk)* kalau yang palsu, yang fitnah itu memang bila-bila kita tidak galakkan. Itulah penjelasan saya. *(Disampuk)*

Tuan Chian Heng Kai: *(Bangun)*

Timbalan Yang Di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Masa sudah habis Yang Berhormat. *(Disampuk)* Yang Berhormat, masa sudah cukup untuk soal jawab ya.

(Masa untuk Pertanyaan bagi Jawab Mulut telah cukup dan Jawapan bagi Pertanyaan No. 1, 3, 6 dan 14 hingga 28 adalah diberi di bawah ini.)

KONSEP PAYUNG — JUMLAH SYARIKAT SWASTA YANG MEMBANTU BUMIPUTERA

1. Tuan Mohamed Khaled bin Nordin minta Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri menyatakan:-

- (a) berapa banyakkah syarikat swasta yang telah mewujudkan konsep payung dalam usaha membangun dan membantu syarikat-syarikat bumiputera. Sila nyatakan syarikat-syarikat yang berkenaan; dan
- (b) sejauh manakah konsep payung tersebut telah berjaya dan berapakah nilai pelaburnya pada hari ini.

Setiausaha Parlimen Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri (Tuan S. S. Subramaniam): Tuan Yang di-Pertua,

- (a) untuk makluman, setakat ini terdapat sebanyak tiga buah syarikat swasta yang terlibat dengan Konsep Payung dalam usaha untuk membangun dan membantu syarikat-syarikat bumiputera. Nama syarikat-syarikat yang berkenaan ialah seperti berikut:-

<i>Nama Syarikat Pemayang</i>	<i>Nama Program</i>
(i) Guthrie Furniture Sdn. Bhd. (GFSB)	Konsep Payung Perabot
(ii) Guthrie Malaysia Trading Corporation (GMTC)	Konsep Payung Alat Tulis
(iii) Besta Distributors Sdn. Bhd. (BESTA)	Konsep Payung Makanan

- (a) Kejayaan Program Konsep Payung dapat dilihat semenjak ianya dimulakan pada tahun 1984, sehingga kini terdapat sebanyak 128 buah syarikat bumiputera yang terlibat dengan bilangan produk sebanyak 164 item dan pada tahun 1991 jumlah jualannya ianya sebanyak RM90 juta. Kedudukan ini adalah seperti di Jadual I di bawah:-

JADUAL I

Bilangan Syarikat, Jenis Produk dan Jumlah Jualan

Bil.	Pro- gram	Tahun Program Dimula- kan	Bilangan Syarikat Bumi- putera	Jenis Produk (Bilangan)	Jumlah Jualan/ Tahun \$ Juta (1991)
(i)	Konsep Payung Perabot GFSB	1985	72	Perabot kayu (69 item)	\$70
(ii)	Konsep Payung Alat Tulis GMTC	1986	7	Alat tulis (9 item)	\$3
(iii)	Konsep Payung Makanan BESTA	1984	49	Makanan (86 item)	\$17
		JUMLAH:	128	164	\$90

Jumlah nilai pelaburan bagi semua syarikat yang terlibat adalah sebanyak \$58.4 juta seperti di Jadual II di bawah:

JADUAL II

Jumlah Pelaburan Mengikut Program

Bil.	Program	Jumlah Pelaburan \$ Juta
(i)	Konsep Payung Perabot GFSB	\$36
(ii)	Konsep Payung Alat Tulis GMTC	\$1.4
(iii)	Konsep Payung Makanan BESTA	\$21
		JUMLAH: \$58.4

Di samping Program Konsep Payung yang telah disebutkan, terdapat juga program yang hampir sama tetapi boleh disertai oleh syarikat yang majoriti pegangan sahamnya dimiliki oleh bumiputera. Program yang dimaksudkan ini ialah Program Pembangunan Vendor. Kerajaan telah pun mengadakan beberapa perjanjian pelaksanaan program ini dengan syarikat-syarikat besar bagi tujuan tersebut. Perjanjian dengan Perusahaan Otomobil Nasional Bhd. (PROTON) adalah bagi pelaksanaan pengeluaran alat-alat komponen kereta Proton Saga. Manakala perjanjian dengan Sharp-Roxy Appliances (M) Sdn. Bhd. dan Sapura Holdings Sdn. Bhd. adalah bagi pelaksanaan pengeluaran alat-alat komponen elektrik dan elektronik. Jumlah pelaburan oleh 18 buah syarikat di bawah Skim Komponen Proton pada 31hb Oktober 1992 ialah sebanyak \$51 juta. Manakala bagi Skim Komponen Elektrik dan Elektronik yang baru dilancarkan pada 18hb Jun 1992 adalah masih dalam peringkat awal pelaksanaan. Program Pembangunan Vendor ini sebenarnya merupakan salah satu program memberi peluang kepada usahawan bumiputera menceburkan diri dalam bidang elektrik, elektronik dan juga kejuruteraan kereta dalam usaha mendedahkan mereka kepada industri yang berteknologi tinggi.

KEMELESETAN EKONOMI — LANGKAH KAWALAN

3. Tuan Ong Tin Kim minta Menteri Kewangan menyatakan adakah beliau sedar bahawa kemelesetan ekonomi iaitu "economy slow-down" telah mulai mem-

beri kesan kepada ekonomi negara kita? Apakah langkah sedang dan akan diambil untuk mengawal situasi ini supaya usaha negara kita dalam pembangunan ekonomi kita tidak akan terjejas.

Timbalan Menteri Kewangan (Dato' Loke Yuen Yow): Kerajaan sedar bahawa kemelesetan ekonomi/pertumbuhan ekonomi yang perlahan di negara-negara perindustrian telah sedikit sebanyak memberi kesan terhadap ekonomi kita, khususnya pertumbuhan eksport negara kita. Walau bagaimanapun, kesan-kesannya terhadap pertumbuhan ekonomi negara kita tidak begitu ketara berasaskan faktor berikut:

- (i) sejak penyelarasan struktur ekonomi negara pada tempoh 1985 – 1987, asas ekonomi kita telah dipelbagaikan dan oleh itu, ianya berasas luas dan berkeupayaan untuk menghadapi tekanan daripada faktor-faktor luaran;
- (ii) sumber dalaman seperti permintaan agregat dalam negeri adalah kukuh dan terus membantu pertumbuhan ekonomi dalam tahun 1992; dan
- (iii) keluaran eksport negara kita yang lebih meluas, dengan izin, "diversified" dan berdaya saing di pasaran antarabangsa dari segi kualiti dan harga.

Walaupun begitu, seperti Yang Berhormat sedia maklum, ekonomi Malaysia telah berkembang dengan pesat bagi empat tahun berturut-turut sejak tahun 1988. Dalam tahun 1992, Keluaran Dalam Negeri Kadar (KDNK) dijangka berkembang pada kadar sebanyak 8.5% berbanding dengan 8.7% yang dicapai pada tahun 1991. Pertumbuhan ini dijangka didorong terutamanya oleh permintaan agregat dalam negeri yang terus kukuh. Pertumbuhan KDNK pada tahun

1993 diramal pada kadar 8%. Pertumbuhan yang mula sederhana ini adalah wajar setelah ekonomi negara mencapai pertumbuhan ekonomi yang telah terlalu pesat untuk tempoh lima tahun berturut-turut dan menimbulkan beberapa isu seperti tekanan infrastruktur dan tenaga kerja. Keadaan ini sedang diawasi dengan rapi dan tindakan sewajar akan diambil supaya pertumbuhan tidak menjadi terlalu lemah.

Walaupun bagaimanapun, ekonomi dunia sedang menampakkan tanda-tanda sedang pulih. Kemelesetan ekonomi melanda negara-negara perindustrian sejak pertengahan tahun 1990 telah mula pulih pada awal tahun 1992. Pertumbuhan KDNK bagi negara-negara perindustrian dijangka berkembang pada kadar 1.7% dalam tahun 1992 dan 2.9% pada tahun 1993. Pemulihan yang sederhana ini dijangka akan menyumbang kepada pertumbuhan ekonomi negara kita.

Sungguhpun kesan perkembangan di negara-negara perindustrian tidak begitu ketara, usaha-usaha akan terus diambil untuk memastikan pencapaian pertumbuhan ekonomi yang mampan dalam keadaan harga yang stabil pada tahun-tahun akan datang. Usaha-usaha berterusan akan diambil untuk meningkatkan daya saing keluaran eksport melalui peningkatan produktiviti, pembangunan sumber manusia dan meningkatkan teknologi. Keutamaan juga akan diberi untuk mencari pasaran-pasaran bukan tradisional yang mempunyai potensi bagi meluaskan pasaran di samping meningkatkan eksport ke pasaran-pasaran yang sedia ada. Sebahagian besar dari langkah-langkah Kerajaan untuk mengukuhkan daya tahan dan daya saing negara telah dibentangkan di Parlimen dan Belanjawan Negara tahun 1993.

BANDUAN DALAM PENJARA — PENGASINGAN

6. Tuan Haji Abdul Hadi bin Haji Awang minta Menteri Dalam Negeri menyatakan:-

- (a) bentuk pengasingan banduan-banduan di dalam penjara mengikut jenayah masing-masing dan apakah hujah di sebalik pembahagian tersebut;
- (b) jenis-jenis penjara yang ada seperti terbuka dan sebagainya dan mengikut pecahan negeri;
- (c) di manakah cadangan penjara-penjara baru dan apakah sebab-sebab keperluannya;
- (d) berapakah jumlah kos pengurusan setiap penjara tersebut; dan
- (e) apakah cadangan pihak Kerajaan untuk mengurangkan kos itu.

Tuan Ong Ka Ting:

- (a) Banduan-banduan perlu diasingkan bukan sahaja berdasarkan kepada jenayah yang dilakukan tetapi juga:
  - (i) mengikut jantina, iaitu banduan lelaki tidak dibenarkan bercampur dengan wanita;
  - (ii) banduan dihukum mati perlu berasingan dengan banduan biasa, kerana banduan biasa akan menjalani proses pemulihan lebih menyeluruh untuk menjadi warganegara yang baik apabila dibebaskan nanti;

(iii) banduan ganas boleh ditahan secara sementara di bilik kurungan khas bagi tujuan mengelakkan keganasan berterusan di penjara;

(iv) banduan yang melakukan kesalahan tatatertib penjara boleh dihukum tinggal di bilik berasingan daripada banduan lain sementara siasatan dijalankan.

(b) Ada dua jenis penjara iaitu penjara terbuka dan penjara tertutup.

(c) Cadangan penjara-penjara baru adalah seperti berikut:

(i) Penjara Sungai Buloh, Selangor untuk menggantikan Penjara Pudu, Kuala Lumpur.

(ii) Penjara Pokok Sena, Kedah untuk menggantikan Penjara Alor Setar.

(iii) Penjara Baru Kuching untuk menggantikan Penjara Kuching, Sarawak yang ada sekarang ini,

(d) Jumlah kos pengurusan setiap penjara di para (c) di atas belum boleh diberikan kerana penjara-penjara tersebut belum lagi beroperasi.

(e) Bagi mengurangkan kos pengurusan penjara-penjara baru tersebut, rekabentuk penjara-penjara tersebut diambilkira bagi mengurangkan 'manpower' untuk mengawal di penjara-penjara tersebut. Penggunaan peralatan elektronik bagi kawalan keselamatan akan juga diambilkira bagi mengurangkan kos untuk jangka masa panjang.

HASIL EKONOMI DARI LAWATAN KE LUAR NEGERI

14. Dr. Sanusi bin Daeng Mariok minta Menteri Luar Negeri menyatakan hasil ekonomi yang diperolehi dari lawatannya ke luar negeri sepanjang tahun ini.

Dato' Dr. Abdullah Fadzil bin Che Wan:

Eropah Timur dan CIS

Berikutan daripada perubahan sistem politik dan sistem ekonomi di rantau Eropah Timur dan Komanwel Negara-negara Merdeka akibat keruntuhan sistem komunisma, Malaysia telah bertindak untuk membuka jalan dan peluang-peluang yang terdapat di kawasan pasaran baru yang selama ini terkawal oleh sistem pasaran tertutup komunisma. Yang Berhormat Menteri Luar Negeri telah melakukan lawatan rasmi ke Persekutuan Rusia, Uzbekistan, Turkmenistan, Kirghiztan dan Kazakhstan dari 20- 30 Mei 1992.

Hasil daripada lawatan ini Malaysia dan negara-negara berkenaan telah memulakan pertukaran maklumat, rundingan dan rundingan lanjutan bagi memulakan perdagangan terus dengan negara-negara tersebut. Minat di kalangan pihak swasta Malaysia juga turut meningkat bagi memulakan perdagangan dengan rakan mereka dari rantau ini. Perundingan dan tindakan-tindakan susulan sedang dilakukan oleh PETRONAS dan beberapa syarikat swasta yang lain bagi memulakan usahasama di pelbagai bidang.

Lawatan Yang Berhormat Menteri Luar Negeri ke Republik Rakyat China dan Jepun

Yang Berhormat Menteri Luar Negeri telah melakukan suatu lawatan rasmi ke Republik Rakyat China (RRC) pada 7-14 Oktober

1992. Rombongan beliau terdiri daripada 3 orang pegawai Kementerian Luar Negeri serta 40 orang wakil pihak swasta.

Hasil positif lawatan tersebut dapat dilihat daripada kesediaan pihak Kerajaan RRC untuk menggalakkan kemasukan barangan dan komoditi utama Malaysia ke pasarannya seperti minyak kelapa sawit, getah dan barangan pembuatan. Selaras dengan ini, Kerajaan RRC mengulangi sokongannya terhadap kerjasama Selatan-Selatan di bidang ekonomi dan perdagangan di kalangan negara-negara sedang membangun. Pihak China juga mengalu-alukan kehadiran para usahawan Malaysia untuk meningkatkan usahasama perdagangan dan pelaburan di China yang masakini mengalami perubahan dan pembaharuan ekonomi yang pesat.

Semasa lawatan Yang Berhormat Menteri Luar tersebut, pihak Berjaya Group dan Gabenor Gadian dari Wilayah Hebei telah menandatangani satu Memorandum Persefahaman berkaitan pembelian sebidang tanah untuk tujuan perindustrian di Hebei.

Kerajaan China telah juga bersedia menimbangkan hasrat Public Bank untuk menjalankan operasi banknya di negara tersebut. Secara umumnya, Malaysia dan Republik Rakyat China telah bersetuju untuk meningkatkan kerjasama dua-hala di bidang ekonomi dan perdagangan demi kepentingan bersama selaras dengan Kerjasama Selatan-Selatan. Adalah dijangka hubungan dan kerjasama ekonomi dan perdagangan di antara kedua buah negara akan menjadi lebih pesat lagi setelah lawatan Yang Berhormat Menteri Luar ke negara tersebut.

Lawatan Yang Berhormat Menteri Luar ke Jepun

Yang Berhormat Menteri Luar telah melawat Jepun pada 14–17 Oktober 1992 bertujuan untuk memantapkan lagi hubungan dan kerjasama tersedia ada yang baik, rapat dan kukuh di antara Malaysia dengan Jepun. Beliau diiringi oleh 3 orang pegawai Kementerian.

Hasil lawatan dapat dilihat daripada ikrar Jepun untuk terus menyokong dan memberi kerjasamanya di dalam menjayakan Dasar Pandang ke Timur Malaysia serta kesinambungan bantuan teknikal dan kepakaran di bawah rancangan 'Official Development Assistance' (ODA) mereka. Kerajaan Jepun juga akan terus mengambil bahagian yang aktif di dalam menggalakkan penambahan pelaburan Jepun ke Malaysia. Jepun juga telah digesa untuk mengkaji semula pendiriannya terhadap EAEC demi kepentingan kerjasama ekonomi serantau.

Lawatan Yang Berhormat Menteri Luar ke Bangladesh

Yang Berhormat Menteri Luar Negeri telah melawat Bangladesh dari 23–27 Ogos 1992. Beliau telah mengetuai delegasi Malaysia ke Mesyuarat Pertama Suruhanjaya Bersama Malaysia–Bangladesh. Delegasi Malaysia terdiri daripada 13 wakil Kementerian dan agensi yang terlibat. Turut serta ialah 3 wakil pihak swasta. Satu pameran minyak kelapa sawit telah diadakan sebagai usaha promosi bahan tersebut.

Hasil awal lawatan tersebut dapat dilihat daripada beberapa pertanyaan (enquiries) daripada

syarikat-syarikat Bangladesh yang berminat untuk mengimport secara terus minyak kelapa sawit dari Malaysia. Hasil-hasil lain termasuklah tawaran daripada Kerajaan Bangladesh untuk syarikat-syarikat swasta Malaysia seperti SAPURA dan CELCOM untuk mengadakan projek-projek usahasama di Bangladesh. Kerajaan Bangladesh juga telah menyediakan tapak-tapak perindustrian yang berpotensi untuk didirikan kilang-kilang usahasama.

Di samping itu, Malaysia dan Bangladesh juga bersetuju meningkatkan kerjasama di dalam bidang pertanian, perkilangan dan industri, belia dan sukan, pelancongan dan kebudayaan. Adalah dijangka hubungan ekonomi dan perdagangan dua hala antara Malaysia dan Bangladesh akan menjadi lebih pesat lagi selepas lawatan Yang Berhormat Menteri Luar ke Bangladesh.

ANGKATAN TENTERA — JUMLAH KEKOSONGAN JAWATAN

15. Tuan Ahmad bin Nor minta Menteri Pertahanan menyatakan:

- (a) berapakah jumlah kekosongan yang terdapat dalam Angkatan Tentera mengikut pasukan yang ada dan apakah langkah yang diambil untuk mengisikan kekosongan ini; dan
- (b) adakah benar remaja-remaja sekarang kurang berminat menyertai Angkatan Tentera dan apakah langkah yang diambil untuk mengatasi masalah ini.

1.12.92

14. Lt. Kol (B) Ibrahim bin Sareh minta Menteri Pertahanan menyatakan:

- (a) berapakah jumlah anggota Angkatan Tentera Malaysia (ATM) yang berhenti dari perkhidmatan, mengikut perkhidmatan dan

pangkat sejak tahun 1985 dan berapakah di antaranya yang bersara secara lebih awal;

- (b) apakah benar ATM, khususnya Tentera Darat, menghadapi masalah mendapatkan pengambilan anggota baru; dan
- (c) jika benar, apakah sebabnya dan apakah langkah yang diambil oleh Kementerian untuk mengatasi masalah ini.

Timbalan Menteri Pertahanan (Dato' Wan Abu Bakar bin Wan Mohamed): Izinkan saya menjawab soalan ini bersama-sama dengan soalan Yang Berhormat dari Jelebu bertarikh 1hb Disember 1992 kerana ianya menyentuh perkara yang sama.

- (a) Kekosongan yang terdapat di dalam Angkatan Tentera mengikut perkhidmatan dan langkah-langkah mengisi kekosongan telah dilaksanakan seperti yang berikut:
  - (i) Pengambilan Pegawai Angkatan Tentera Malaysia memerlukan seramai lebih kurang 330 pegawai baru tiap-tiap tahun untuk berkhidmat di dalam pelbagai cawangan atau bidang dalam ketiga-tiga perkhidmatan Angkatan Tentera Malaysia, iaitu Tentera Darat seramai 175 orang, Tentera Laut 35 orang manakala Tentera Udara seramai 120 orang. Ini adalah untuk mengisi kekosongan yang timbul akibat persaraan dan pemberhentian biasa. Sejak

dua atau tiga tahun kebelakangan ini Angkatan Tentera Malaysia telah mula menghadapi kesukaran untuk mendapatkan calon-calon yang berkelayakan untuk memenuhi keperluan ini. Pengambilan pegawai ini dibuat melalui dua skim iaitu Skim Sijil Pelajaran Malaysia (SPM) dan Skim Graduan untuk calon yang mempunyai kelulusan Ijazah dan Diploma.

- (ii) Pengambilan anggota lain-lain pangkat, Angkatan Tentera Malaysia memerlukan lebih 7,300 orang anggota baru tiap-tiap tahun untuk berkhidmat di dalam pelbagai cawangan atau bidang dalam ke tiga-tiga perkhidmatan Angkatan Tentera Malaysia dan pecahan keperluannya adalah bagi Tentera Darat ianya memerlukan 6,000 anggota, Tentera Laut 600 anggota dan Tentera Udara pula seramai 700 anggota. Ini adalah untuk mengisi kekosongan yang masih wujud dalam Angkatan Tentera Malaysia dan juga untuk mengisi kekosongan yang timbul akibat dari persaraan dan pemberhentian biasa.
- (b) Memang semua remaja sekarang kurang berminat menyertai Angkatan Tentera Malaysia kerana kedudukan peluang pekerjaan di sektor awam dan perindustrian amat luas. Di samping itu belia-

belia sekarang amat suka hidup bebas dan tidak adventurous dan lasak. Langkah-langkah yang diambil oleh Angkatan Tentera Malaysia sekarang dan masa akan datang untuk mengatasi masalah tersebut seperti berikut:

- (i) mengikis anggapan bidang Tentera hanya memegang senjata dan membuat operasi di hutan. Bidang kerjaya yang mencabar dengan berbagai Cawangan Teknikal dan kepakaran diberi pendedahan yang maksima (melalui pameran/ceramah kerjaya di sekolah-sekolah/institusi pengajian tinggi).
- (ii) Mendedahkan peluang peningkatan individu termasuk peluang untuk melanjutkan pelajaran tinggi sama ada untuk pegawai mahupun anggota lain-lain pangkat.
- (iii) Mendapatkan pengiktirafan kursus-kursus teknikal yang dianjurkan oleh Angkatan Tentera Malaysia di peringkat Majlis Latihan Vokasional Kebangsaan. Langkah ini adalah untuk menjamin masa depan di bidang awam selepas tamat perkhidmatan adalah lebih terjamin.
- (iv) Masalah perumahan diberi perhatian yang serius.

BEKAS AHLI PKM — BILANGAN YANG DIBENAR BERMASTAUTIN

16. Tuan Wong Wing On minta Menteri Dalam Negeri menyatakan

bilangan bekas ahli dan pemimpin Parti Komunis Malaya (PKM) yang:

- (a) telah dibenarkan bermastautin di tanah air sebagai rakyat biasa tanpa apa-apa syarat atau sekatan dikenakan;
- (b) telah dibenarkan bermastautin di tanah air tetapi dengan syarat dan sekatan; nyatakan syarat-syarat dan jenis sekatan;
- (c) masih dalam proses “pemulihan” (rehabilitation) di kem-kem tahanan, juga nyatakan jenis, bentuk dan isi kandungan program-program “pemulihan”; dan
- (d) sedang memohon untuk kembali ke tanah air di bawah Perjanjian Damai Haadyai 1989.

Tuan Ong Ka Ting:

- (a) Setakat ini seramai 280 orang bekas ahli Parti Komunis Malaya (PKM) telah dibenarkan pulang.
- (b) Seramai 280 orang bekas ahli Parti Komunis Malaya (PKM) yang dibawa pulang itu tidak dikenakan apa-apa syarat dan sekatan.
- (c) Seramai 280 orang yang dimaksudkan itu tidak menjalani apa-apa proses pemulihan di mana-mana pun.
- (d) Tarikh akhir bagi bekas ahli PKM mengemukakan permohonan mereka untuk kembali ke Malaysia ialah pada 1hb Disember 1990. Sejak tarikh tersebut, seramai 442 telah memohon untuk kembali ke negara ini.

**PEMBALAKAN —
LANGKAH-LANGKAH
UNTUK MENGURANGKAN
PENCEMARAN AIR**

17. Tuan Richard Riot Anak Jaem minta Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar menyatakan:

- (a) adakah Kerajaan sedar bahawa banyak batang sungai di kawasan pembalakan di negeri Sarawak tercemar sehingga airnya berwarna kekuning-kuningan disebabkan hakisan tanah; dan
- (b) kalau sedar, apakah langkah-langkah yang diambil oleh Kerajaan bagi mengurangkan pencemaran air akibat kegiatan pembalakan.

Timbalan Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar (Tuan Peter Chin Fah Kui): Bagi menjawab soalan yang pertama, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar memang sedar terdapat beberapa batang sungai di negeri Sarawak yang telah tercemar akibat daripada aktiviti-aktiviti pembalakan.

Soalan kedua, telah pun dijawab pada 20hb Oktober 1992 iaitu sewaktu menjawab pertanyaan jawab mulut yang dikemukakan oleh Ahli Yang Berhormat daripada Ulu Rajang.

**TABUNG KESENGSARAAN
ORANG ISLAM BOSNIA —
JUMLAH PUNGUTAN DERMA**

18. Tuan Haji Abdul Hamid bin Haji Abdul Rahman minta Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat menyatakan:

- (a) berapakah jumlah pungutan derma bagi Tabung Kesengsaraan Orang Islam Bosnia sehingga kini;

(b) apakah bentuk derma yang disampaikan kepada orang-orang Bosnia ini;

(c) apakah garis-garis panduan bagi pengambilan anak-anak angkat Bosnia dan berapa ramaikah yang telah dibawa ke negara ini; dan

(d) sehingga kini, berapa ramaikah rakyat Bosnia yang masuk dan tinggal sementara di Malaysia.

Setiausaha Parlimen Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat (Tuan Yong Khoo Seng): Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, jawapan bagi pertanyaan berkaitan dengan perkara ini telah dijawab dalam Dewan yang mulia ini pada 28hb Oktober 1992. Ahli Yang Berhormat bolehlah merujuk kepada jawapan bagi pertanyaan Ahli Yang Berhormat dari Maran.

**PESAWAT PEJUANG
MIG-29 — MENINJAU**

19. Tuan Shahidan bin Kassim minta Menteri Pertahanan menyatakan apakah pihaknya telah meninjau beberapa syarikat pengeluar kapal terbang sebelum membuat keputusan untuk membeli pesawat pejuang MIG-29 dari Rusia.

Dato' Wan Abu Bakar bin Wan Mohamed: Sebelum membuat keputusan tentang pesawat MIG-29, KEMENTERIAH telah mengkaji pesawat-pesawat lain seperti MIRAGE 2000, F-16 C/D dan F-18.

**VIDEO LUCAH
D. P. VIJANDRAN — SIASATAN**

20. Tuan R. Karpal Singh minta Menteri Dalam Negeri menyatakan mengenai penyiasatan ke dalam peristiwa video lucah D. P. Vijandran setelah beliau mengemukakan kaset video lucah

di Dewan pada 20hb Julai tahun ini. Adakah prosiding D. P. Vijandran dicadangkan oleh Peguam Negara.

Tuan Ong Ka Ting: Siasatan Polis ke atas tape video Vijandran hampir selesai. Pihak Polis akan merujuk kepada Peguam Negara setelah kes ini selesai disiasat.

SUKATAN PELAJARAN — KANDUNGAN

21. Dato' Haji Mohamad bin Abdullah minta Menteri Pendidikan menyatakan:-

- (a) apakah kandungan-kandungan sukatan pelajaran sekolah yang akan diajar kepada pelajar-pelajar yang terlibat;
- (b) adakah pelajaran ini juga akan diajar di sekolah-sekolah swasta; dan
- (c) adakah Kerajaan bercadang untuk menukarkan nama "Pelajaran Seks" kepada Pelajaran Kesihatan.

Timbalan Menteri Pendidikan (Dr. Leo Michael Toyad): Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, soalan ini telah dijawab sekaligus bersama-sama dengan soalan No. 10 dalam Aturan Mesyuarat Harian Dewan Rakyat iaitu soalan dari Yang Berhormat Rantau Panjang pada 27hb Oktober 1992.

SATELIT MINI — LARANGAN PEMASANGAN

22. Tuan Wong Sing Nang minta Menteri Tenaga, Telekom dan Pos menyatakan:

- (a) di bawah Akta dan seksyen apakah yang menghalang orang ramai memasang alat terima siaran televisyen dunia (satelit mini);

(b) menurut kenyataan akhbar, Sarawak kini mempunyai lebih daripada seribu buah satelit mini yang dipasang di rumah mereka di bandar besar seperti Kuching, Sibu dan Miri. Adakah Kementerian akan menghantar pasukan berkuatkuasa untuk merombak (dismantle) pemasangan ini; dan

(c) apakah alasan oleh Kementerian Penerangan untuk menghalang pemasangan satelit mini ini. Ramai berpendapat halangan ini akan menjejaskan impian Perdana Menteri untuk menjadikan Malaysia, negara maju pada tahun 2020. Adakah Kementerian akan mempertimbangkan semula pemasangan ini demi Wawasan 2020 itu.

Dato' Seri S. Samy Vellu: Pertanyaan ini telah pun dijawab bersama-sama dengan pertanyaan daripada Yang Berhormat dari Kimanis pada 5hb November 1992 dan saya tiada apa-apa maklumat lain untuk ditambah.

HAMBA SEKS KEPADA TENTERA JEPUN

23. Puan Lim Lay Hoon minta Menteri Dalam Negeri menyatakan:

- (a) memandangkan negara China dan Korea Selatan telah menuntut pampasan dari Jepun atas penderitaan yang dialami oleh kaum wanita yang menjadi hamba seks tentera Jepun semasa Perang Dunia Ke-II, adakah kaum wanita di negara ini turut terbabit dalam penderitaan itu; dan
- (b) jika wujud kes-kes wanita menjadi hamba seks tentera Jepun, apakah tindakan Kerajaan dalam membantu mereka.

Tuan Ong Ka Ting: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, soalan ini telah pun dijawab bersekali dengan soalan daripada Yang Berhormat dari Lumut pada 28hb Oktober 1992.

Setakat ini, Kerajaan belum menerima apa-apa pengaduan mengenai rakyat Malaysia yang dipaksa atau menjadi hamba seks tentera Jepun semasa Perang Dunia Kedua. Oleh hal yang demikian, tiada siasatan dijalankan.

HARI PEMBENTUKAN PERSEKUTUAN MALAYSIA — PERAYAAN

24. Tuan Taimin bin Lumaing minta Perdana Menteri menyatakan mengapa Kerajaan Persekutuan begitu takut untuk merayakan hari pembentukan dan hari jadi Persekutuan Malaysia pada 16 September. Kalau begitu takut, kenapa pula Pemuda UMNO telah merayakan hari pembentukan Persekutuan Malaysia pada 16hb September 1992 di Tawau, Sabah dan bila Kerajaan Negeri Sabah mengumumkan 16hb September sebagai cuti am mulai tahun depan, Kerajaan Persekutuan pula marah. Apakah niat sebenar pucuk pimpinan Kerajaan Persekutuan dalam hal ini.

Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri (Tuan Othman bin Abdul): Kerajaan Persekutuan semenjak tahun 1957 lagi telah mengiktiraf 31hb Ogos sebagai Hari Kebangsaan dan semenjak tahun 1963, mengiktirafkan 16hb September sebagai Hari Malaysia. Tiada siapa yang boleh menafikan hal ini

Hari Kebangsaan adalah hari cuti am seluruh negara dan perkara ini telah dipersetujui dari dahulu — dari penubuhan Malaysia tahun 1963 iaitu 29 tahun yang lalu. Kerajaan Sabah semasa bawah Barisan Nasional, bahkan Sabah sebelum Barisan Nasional, tetapi di bawah parti-parti politik yang dapat bekerjasama rapat

dengan Perikatan dan Barisan Nasional, telah bersetuju mengenai perkara ini. Perkara ini tidak berbangkit langsung sebelum Sabah diperintah oleh parti Pembangkang. Di Sarawak pun perkara ini tidak berbangkit sehingga hari ini.

Sekarang, dengan Sabah diperintah oleh parti Pembangkang, tiba-tiba timbul pula cakap-cakap yang mengungkit mengapa 16hb September tidak diisytiharkan hari cuti am dan sebagai Hari Kebangsaan, timbul pula 16hb September lebih penting daripada 31hb Ogos.

Adalah ditegaskan di sini bahawa Kerajaan akan terus mengisytiharkan 31hb Ogos sebagai Hari Kebangsaan dengan cuti am seluruh negara dan 16hb September sebagai Hari Malaysia dengan sambutan-sambutan yang sewajarnya.

PEMBELIAN KERETA VOLVO OLEH DBKL

25. Tuan Wee Choo Keong minta Perdana Menteri menyatakan bahawa:

- (a) DBKL telah mengaku bahawa mereka adalah bersalah untuk membeli 23 buah kereta Volvo untuk Pengarah-pengarah mereka, kenapakah DBKL membeli kereta-kereta tersebut tanpa belanjawan dan kelulusan yang berpatutan;
- (b) oleh kerana 23 kereta Volvo ini telah disimpan di tempat letak kereta DBKL, kenapakah DBKL tidak melelongkan kereta-kereta tersebut sepertimana yang telah dilakukan di atas kes Mercedes Benz 200E Pengerusi MPPJ; dan
- (c) bilakah DBKL bertujuan untuk melelongkan kereta-kereta Volvo tersebut supaya hasil dari jualan ini dapat digunakan untuk

servis sosial yang mana akan lebih berfaedah kepada rakyat di Wilayah Persekutuan.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Dato' Drs. Suleiman bin Mohamed):

- (a) Keputusan untuk membeli 23 buah kereta Volvo untuk Dewan Bandaraya Kuala Lumpur (DBKL) adalah dibuat oleh pihak Pengurusan Dewan Bandaraya Kuala Lumpur sendiri.

Kereta-kereta Volvo ini dibeli untuk kegunaan rasmi pejabat di mana pada tahun 1991 terdapat tiga acara antarabangsa iaitu lawatan rombongan dari Casablanca (29.5.1991 – 3.6.1991). Persidangan PACOM (Pacific – Asian Congress of Municipalities) (September 1991) dan CITYNET (Regional Network of Local Authorities for the Management of Human Settlements) (November 1991) di mana kereta-kereta tersebut telah digunakan.

Di samping itu juga, kereta-kereta ini adalah untuk digunakan oleh Ketua-ketua Jabatan dan Pegawai-pegawai Kanan yang dikehendaki menjalankan tugas di sepanjang waktu.

Adalah terlalu awal untuk menentukan sama ada pembelian kereta Volvo ini melanggar peraturan memandang kes ini masih lagi di peringkat siasatan.

- (b) DBKL telah pun mengambil tindakan melelong kenderaan-kenderaan ini.
- (c) 23 buah kereta Volvo (20 buah automatik dan 3 buah manual) telah diiklankan untuk dijual

secara tawaran terbuka pada 19hb dan 20hb Oktober 1992. Tarikh tawaran ditutup ialah pada 9hb November 1992 jam 12.00 tengah hari.

ELEKTRIK TERPUTUS DI SELURUH NEGARA — JUSTIFIKASI

26. Dr. Kua Kia Soong minta Menteri Tenaga, Telekom dan Pos menyatakan:-

- (a) apakah yang menyebabkan pemutusan kuasa tenaga elektrik di seluruh negara pada 29hb September 1992;
- (b) apakah tahap penggunaan tenaga elektrik pada masa kini dan jangkaan tahap penggunaan tenaga elektrik untuk negara kita bagi 10 tahun yang akan datang;
- (c) apakah kapasiti penjanaan kuasa elektrik masa kini dan kapasiti penjanaan kuasa elektrik 10 tahun yang akan datang; dan
- (d) apakah justifikasi bagi kenyataan yang dikeluarkan oleh Menteri baru-baru ini bahawa kita akan membina sebuah kilang kuasa nuklear dalam 20 tahun akan datang.

Dato' Seri S. Samy Vellu:
Pertanyaan ini telah pun dijawab bersama-sama dengan pertanyaan daripada Yang Berhormat dari Kota Melaka pada 19hb Oktober 1992 dan saya tiada apa-apa maklumat lain untuk ditambah.

TERNAKAN KHINZIR — PENCEMARAN

27. Datuk Haji Basri bin Bajuri minta Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar:

- (a) sejauhmanakah kawasan-kawasan ternakan khinzir telah memenuhi kehendak Akta;

(b) setakat ini (1980–1992) berapa banyakkah tindakan undang-undang telah diambil; dan

(c) apakah Kementerian sedar bahawa kawasan perkelahan Morib juga telah dicemari oleh najis khinzir dan apakah tindakan yang telah diambil.

Tuan Peter Chin Fah Kui: Bagi menjawab soalan yang pertama, untuk makluman Ahli Yang Berhormat bahawa kawasan-kawasan ternakan khinzir adalah tertakluk di bawah Enakmen Kerajaan-kerajaan Negeri berkenaan. Bidang kuasa Jabatan Alam Sekitar adalah untuk mengawasi kualiti air, termasuk semua air sungai dan air laut. Jika berlaku pencemaran air sungai dan air laut akibat daripada buangan ternakan khinzir maka Jabatan Alam Sekitar akan menasihatkan Kerajaan Negeri berkenaan untuk mengambil tindakan-tindakan yang bersesuaian selaras dengan peraturan yang sedang berkuatkuasa di negeri tersebut.

Bagi menjawab soalan kedua, setakat ini masih belum ada penternak khinzir didakwa di bawah Enakmen Kawalan Penternakan Babi 1991 di negeri Selangor Darul Ehsan. Bagaimanapun penternak khinzir di negeri Selangor Darul Ehsan telah diminta untuk menyediakan kemudahan kawalan pencemaran buangan khinzir masing-masing sehingga akhir tahun ini.

Bagi menjawab soalan ketiga, Jabatan Haiwan Negeri Selangor Darul Ehsan telah memberi nasihat kepada semua penternak khinzir berkenaan supaya menyediakan kolam pengolakan najis khinzir. Berikutan daripada nasihat itu, kadar pencemaran daripada najis ternakan khinzir di kawasan berkenaan telah dapat dikurangkan pada tahap yang memuaskan.

ELEKTRIK TERPUTUS DI SELURUH SEMENANJUNG — LANGKAH

28. Lt. Kol. (B) Ibrahim bin Sareh minta Menteri Tenaga, Telekom dan Pos menyatakan apakah sebab terjejasnya bekalan kuasa elektrik pada 29hb September 1992 yang melibatkan hampir seluruh Semenanjung dan apakah langkah-langkah yang akan diambil oleh Kementerian untuk mengelakkan kejadian seperti ini berlaku lagi di masa akan datang.

Dato' Seri S. Samy Vellu: Pertanyaan ini telah pun dijawab bersama-sama dengan pertanyaan daripada Yang Berhormat dari Kota Melaka pada 19hb Oktober 1992 dan saya tiada apa-apa maklumat lain untuk ditambah.

Tuan Shahidan bin Kassim (Arau): (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, ya.

Tuan Shahidan bin Kassim: Saya hendak rujuk kepada *Hansard* semalam. Point of order 26 (i) (p). Muka surat 81; Yang Berhormat dari Pengkalan Chepa telah mengatakan bahawa dia menyebut “puak-puak ini menolak al-Quran” kerana dia kata dia dengar “boo”, tetapi semalam tanpa siapa kata “boo”, dia kata Menteri wanita yang tidak pakai tudung menolak al-Quran. Jadi, dengan sekali gus dia telah berbohong dan saya minta supaya usul saya ini dinaikkan sebagai usul keutamaan sebab ini melibatkan orang-orang Islam secara keseluruhan.

Jadi, dia memberi tuduhan, hanya orang Islam yang UMNO sahaja yang tidak mahu al-Quran. Dan Tuan Yang di-Pertua, saya minta supaya tape ucapan Yang Berhormat ini diberi kepada Jabatan Perdana Menteri untuk didengar

sebab semua orang mendengar dia sebut perkataan “menolak al-Quran”, tetapi pencatit menulis di sini, “tidak mahu al-Quran”. Jadi sebab perkara ini melibatkan agama, orang lain tak payah campur, biar saya dengan Yang Berhormat Pak Nik ini sebab ini merupakan perkara yang sensitif yang melibatkan agama. Saya minta usul saya itu dinaikkan di peringkat awal didahulukan. (*Disampuk*)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat ....

Tuan Shahidan bin Kassim: Sebab ianya bukan melibatkan soal-soal untuk political milage dan sebagainya, ini soal-soal yang cukup sensitif sebagai orang Islam. Saya cakap mengenai Islam, you mana boleh boo?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, Yang Berhormat, cukuplah, Yang Berhormat .....

Tuan Shahidan bin Kassim: Ini soal agama, kalau tak puas hati, ini saya dengan Tuan Yang di-Pertua. Yang lain boleh, agama jangan, ini saya beri amaran, serius.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, seperti mana yang kita ketahui dalam Peraturan Mesyuarat kita akan muatkan di dalam Aturan Urusan Mesyuarat. Itu terpulang kepada Kerajaan kalau hendak mendahulukan urusan-urusan lain.

USUL MENANGGUHKAN MESYUARAT DI BAWAH PERATURAN MESYUARAT 18

Penangkapan Pemimpin Pergerakan Pembebasan Timor-Timur

3.40 ptg.

Dr. Kua Kia Soong (Petaling Jaya): Tuan Yang di-Pertua Usul saya untuk menyatupadukan seluruh Dewan yang mulia ini.

Di bawah Perintah Tetap Dewan Rakyat 18 (2), saya memohon izin untuk mencadangkan supaya Dewan Rakyat ditangguhkan bagi maksud merundingkan satu perkara tertentu yang berkepentingan orang ramai, yang berkehendak disegerakan. Usul saya itu berbunyi:-

Bahawa Dewan ini di bawah Peraturan Majlis Mesyuarat 18 (2) memberikan izin kepada Ahli Parlimen Kawasan Petaling Jaya mencadangkan supaya Majlis Mesyuarat ini ditangguhkan untuk tujuan merundingkan suatu perkara tertentu berkenaan kepentingan orang ramai yang berkehendak disegerakan ialah penangkapan Pemimpin Pergerakan Pembebasan Timor-Timur, Jose Xanana Gusmao, oleh pihak Tentera Indonesia yang telah menimbulkan ketegangan sekali lagi di Timor-Timur. (*Tepuk*)

Tuan Yang di-Pertua, masyarakat antarabangsa telah lama mengenali Xanana Gusmao sebagai seorang pemimpin Timor-Timur yang unggul dalam usaha menentang pencerobohan dan perampasan hak negeri Timor-Timur oleh Indonesia pada tahun 1975. Sama seperti Nelson Mandela dari Afrika Selatan, Xanana telah lama menjadi simbol pergerakan penentangan pencerobohan bagi generasi tua dan muda di Timor-Timor. Perenggan (4) telah dipotong. Perenggan (5) juga telah dipotong. Perenggan (6):-

Sebagai seorang pemimpin kebangsaan Timor-Timur, Xanana Gusmao memikul peranan yang amat penting di dalam usaha perbincangan masa depan Timor-Timur yang kini sedang dijalankan di antara Indonesia dan Portugal di bawah pemerhatian Bangsa-bangsa Bersatu. Setiausaha Agung Bangsa-

bangsa Bersatu, Dr. Boutros Ghali dikatakan sedang merancang untuk mengadakan perbincangan dengan Wakil-wakil Rakyat Timor-timor sebagai sebahagian daripada usaha pendamaian ini. Xanana Gusmao tidak boleh dihalang dari mengambil bahagian dalam proses perbincangan ini demi menentukan masa depan politik di Timor-Timur.

Tuan Yang di-Pertua, masyarakat dunia mempunyai tanggungjawab dalam memastikan hak penentuan diri ataupun right to self determination, (*Tepuk*) dihormati di mana-mana juga. Kita dari ASEAN telah diberikan tanggungjawab yang lebih berat dalam memastikan bahawa hak asasi manusia dihormati di dalam rantau ini yang mana selaras dengan prinsip ZOPFAN, zon yang aman, persahabatan dan berkecuali. Perenggan (10), Perenggan (11) telah dipotong. Perenggan (12):-

Rakyat Timor-Timur mesti dibenarkan menjalankan pungutan suara untuk menentukan masa depan mereka sendiri dan para pemimpin dan wakil mereka mesti diberi peluang untuk menyertai dalam perbincangan-perbincangan yang amat penting dalam memutuskan masa depan tanahair mereka.

Tuan Yang di-Pertua, kini masanya adalah mendesak sekali untuk semua Wakil Rakyat di Dewan yang mulia ini berganding bahu dan menyeru supaya pihak berkuasa Indonesia membebaskan Xanana Gusmao (*Tepuk*) dan menyelesaikan masalah di Timor-Timur sama sekali. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Mahiruddin): Ahli-ahli Yang Berhormat, saya telah menerima satu pemberitahu Usul di bawah Peraturan Mesyuarat 18(1) daripada Yang Berhormat Ahli dari Kawasan Petaling Jaya pada 23hb November 1992

jam 5.15 petang. Teks Usul adalah seperti yang dibacakan oleh Yang Berhormat itu sebentar tadi. Bagi membolehkan perkara ini ditimbang oleh Majlis Mesyuarat hari ini, saya sebagai Yang di-Pertua hendaklah berpuashati bahawa perkara yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat itu mematuhi tiga syarat:-

- (i) perkara itu tertentu;
- (ii) berkenaan dengan kepentingan orang ramai; dan
- (iii) ia berkehendak disegerakan.

Saya telah meneliti perkara ini dan saya dapati bahawa perkara itu perkara tertentu dan juga bagi kepentingan orang ramai. Tetapi saya berpendapat bahawa ia tidak perlu disegerakan. Perkara ini tidak perlu disegerakan sehingga menangguhkan persidangan Dewan hari ini kerana perkara ini adalah mengenai urusan dalam sebuah negara lain yang mempunyai hubungan baik dengan negara kita. Kita tidak patut campurtangan dalam urusan negara itu. Selain dari itu Malaysia telah menyokong penuh pendirian bahawa Timor-Timur sudahpun menjadi sebahagian daripada wilayah Republik Indonesia melalui proses integrasi yang telah pun dijalankan dalam tahun 1966. Oleh kerana itu saya menolak Usul Ahli Yang Berhormat itu. (*Tepuk*)

RANG UNDANG-UNDANG DIBAWA KE DALAM MESYUARAT

RANG UNDANG-UNDANG PENGAMBILAN TANAH (PINDAAN)

Bacaan Kali Yang Pertama

Rang Undang-undang bernama Suatu Akta untuk meminda Akta Pengambilan Tanah 1960; dibawa ke

dalam Mesyuarat oleh Timbalan Menteri Tanah dan Pembangunan Koperasi; dibaca kali yang pertama; akan dibaca kali yang kedua pada Mesyuarat kali ini.

**RANG UNDANG-UNDANG
TANAH (KAWASAN
PENEMPATAN BERKELOMPOK)
(PINDAAN)**

Bacaan Kali Yang Pertama

Rang Undang-undang bernama Suatu Akta untuk meminda Akta Tanah (Kawasan Penempatan Berkelompok) 1960; dibawa ke dalam Mesyuarat oleh Timbalan Menteri Tanah dan Pembangunan Koperasi; dibaca kali yang pertama; akan dibaca kali yang kedua pada Mesyuarat kali ini.

RANG UNDANG-UNDANG

**RANG UNDANG-UNDANG
PERBEKALAN 1993**

DAN

USUL

**ANGGARAN PEMBANGUNAN
1993**

Jawatankuasa

Aturan Urusan Mesyuarat dibacakan bagi menyambung semula pertimbangan atas "Rang Undang-undang Perbekalan 1993 dan Anggaran Pembangunan, 1993 dalam Jawatankuasa sebuah-buah Majlis." (*Hari Ketiga*)

Majlis bersidang dalam Jawatankuasa.

(Timbalan Yang di-Pertua
mempengerusikan Jawatankuasa)

Maksud B.1, B.2, B.3, B.4, B.5, B.6, B.7, B.8, B.9, B.10, B.11, B.12 dan B.13 (Jadual)—

Maksud P.7 dan P.8 (Anggaran Pembangunan 1993)—

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Mahiruddin): Setiausaha Parlimen, sambung jawab.

3.37 ptg.

Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri (Tuan Othman bin Abdul): Terima kasih Tuan Pengerusi, saya akan mengambil sedikit masa lagi untuk menghabiskan penggulangan ini.

Tuan Pengerusi, menyentuh soalan yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Bukit Bintang, suka saya menjelaskan bahawa tidak ada cadangan untuk mengubah tempoh perlantikan Datuk Bandar sebagaimana yang telah diamalkan sekarang. Di samping itu Kerajaan berpendapat bahawa tempoh perlantikan selama lima tahun adalah terlalu singkat jika dilihat dari segi kesinambungan kerja. Misalnya di dalam perlaksanaan satu projek besar, ia biasanya akan memakan masa yang panjang iaitu melebihi tempoh lima tahun dan pertukaran pemimpin akan sedikit sebanyak menjejaskan projek tersebut. Oleh itu keadaan sebagaimana yang diamalkan sekarang di mana tempoh maksimum bagi sesuatu lantikan adalah lima tahun dan boleh disambung jika prestasi perkhidmatannya cemerlang adalah sesuai dan akan diteruskan.

Mengikut amalan sekarang memang terdapat ahli-ahli politik yang dilantik sebagai Ahli Lembaga Penasihat DBKL di samping ahli-ahli lain yang terdiri daripada golongan profesional dan juga pemimpin-pemimpin masyarakat. Baha-

gian ini berpendapat bahawa keadaan sekarang adalah wajar kerana sesuatu perkara yang dibincangkan di peringkat Lembaga sememangnya memerlukan pandangan yang meluas iaitu bukan sahaja dari ahli-ahli politik tetapi juga pihak-pihak lain yang terlibat. Mengenai belanjawan DBKL, sukaiah saya menjelaskan bahawa Belanjawan DBKL .....

Tuan Wee Choo Keong: *(Bangun)*

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Mahiruddin): Yang Berhormat, Bukit Bintang minta jalan.

Tuan Othman bin Abdul: Saya rasa sudah masuk hari yang ketiga dah, Tuan Pengerusi. Saya sudah makan masa orang lain, bukan saya tidak mahu bagi. Sudah makan masa Kementerian lain dah sekarang ini.

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Mahiruddin): Dia tak beri Yang Berhormat.

Tuan Othman bin Abdul: Jadi minta maafilah. Belanjawan DBKL diluluskan oleh Menteri yang berkenaan iaitu Menteri yang bertanggungjawab terhadap Wilayah Persekutuan iaitu Yang Amat Berhormat Perdana Menteri sendiri selepas diperakukan oleh Lembaga Penasihat DBKL. Mengenai dakwaan-dakwaan mengenai Bukit Kiara, saya tidak ada apa-apa tambahan daripada apa yang telah dijelaskan oleh Tuan Yang di-Pertua Dewan pada 19hb November yang lalu semasa menolak usul daripada Yang Berhormat.

Tuan Wee Choo Keong: *(Bangun)*

Perkara Nilam Puri, pertanyaan mengapakah Jabatan Peguam Negara belum lagi menetapkan tarikh perbicaraan kes Memali .....

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Mahiruddin): Yang Berhormat, Yang Berhormat hendak beri jalan atau tidak?

Tuan Othman bin Abdul: Tidak cukup masa.

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Mahiruddin): Beri notis tidak mahu beri jalan.

Tuan Othman bin Abdul: Tidak beri jalan.

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Mahiruddin): Dia tidak beri.

Tuan Othman bin Abdul: Saya hendak habiskan cepat. Berpanjangan selama tujuh tahun dan supaya Jabatan Peguam Negara memandang dengan lebih serius kes-kes yang berkaitan dengan Peguam Negara. Sukaiah saya menyatakan bahawa dalam kes Memali ini sebanyak 155 kes sivil yang berkaitan dengan perkara Memali telah difailkan dalam Mahkamah Tinggi Alor Setar. Jabatan Peguam Negara hanyalah mewakili pihak defendan. Mahkamah Tinggi Alor Setar akan menetapkan kes-kes tersebut untuk perbicaraan tetapi ia hanya boleh berbuat demikian sekiranya pihak yang menuntut atau peguam pihak yang menuntut mengambil tindakan-tindakan yang sewajarnya untuk set down dengan izin, kes-kes tersebut untuk perbicaraan.

Jabatan Peguam Negara telah sentiasa mengambil tindakan yang segera dalam semua kes berkaitan dengan peguam yang dirujukkan oleh pihak polis. Sekiranya ada keterangan yang mencukupi, Jabatan Peguam Negara tidak teragak-agak untuk mendakwa peguam-peguam yang terlibat dalam mahkamah.

Jabatan Peguam Negara sentiasa memandang berat semua kes berkenaan dengan peguam-peguam dan kes-kes ini dikendalikan sendiri oleh seorang Timbalan Pendakwaraya.

Batang Lupar dan Arau menyentuh tentang soal Biro Tata Negara. Sukalah saya menjelaskan di sini bahawa memang benar, memang kita sedar bahawa Biro Tata Negara memasukkan dalam kursusnya itu perkara-perkara yang berkaitan dengan cintakan negara supaya tiap-tiap warganegara kasih dan cintakan negara termasuklah menghormati lagu Negaraku.

Selain daripada itu, memang pihak Biro Tata Negara mengadakan kursus-kursus untuk pelajar yang akan melanjutkan pelajaran di luar negeri iaitu pelajar-pelajar di bawah tajaan Kerajaan, JPA dan juga Kementerian Pendidikan.

Mengenai Biro Bantuan Guaman, seperti yang disebutkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Bukit Mertajam, saya hendak menjelaskan bahawa Biro Pengaduan Awam adalah bertanggungjawab melaksanakan sistem pengendalian pengaduan awam yang meliputi semua aspek pentadbiran Kerajaan kecuali perkara-perkara yang berkaitan dengan dasar Kerajaan yang telah ditetapkan dan perkara yang berada di dalam bidangkuasa Badan Pencegah Rasuah, Biro Bantuan Guaman, Jawatankuasa Khas Kabinet mengenai pengurusan Kerajaan dan Jawatankuasa Kira-kira Awam. Oleh kerana Yang Berhormat dari Bukit Mertajam tidak memberikan butir-butir lengkap mengenai kes yang dinyatakan, besar kemungkinan kes yang tersebut adalah tergolong dalam perkara yang dikecualikan di atas.

Berhubung dengan maklumat Yang Berhormat dari Baram yang mengatakan Ahli Koperasi Rakyat Apoh Berhad tidak menerima bayaran dividen ke atas 5% sahamnya daripada saham Sen Sen Sawmill (Sdn.) Bhd. sejak tahun 1983. Perkara ini adalah terkeluar daripada bidangkuasa Badan Pencegah Rasuah untuk bertindak. Begitu juga kedudukan maklumat yang mengatakan ahli-ahli Lembaga Pengarah dan pemegang-pemegang saham syarikat yang sama yang akan berhijrah ke luar negeri ekoran daripada pembubaran syarikat berkenaan.

Ahli Yang Berhormat dari Baram juga menimbulkan soal pemberian dua konsesi membalak di kawasan Baram seluas 300,000 ekar kepada Sarawak Plywood Sdn. Bhd. yang dikatakan pemberiannya adalah berunsur rasuah. Kenyataan-kenyataan dalam affidavit Encik Jok Jau Evong di dalam kes Mahkamah Tinggi Borneo di Kuching, No. 256/88 dikatakan menyokong wujudnya unsur rasuah. Badan Pencegah Rasuah akan menyiasat perkara ini dan jika tuduhan itu berasas, maka siasatan akan diteruskan.

Ahli Yang Berhormat dari Jerai menyentuh tentang agen-agen BPR di dalam syarikat swasta. Sememangnya, agen-agen BPR memang ada diletakkan di dalam syarikat-syarikat swasta berkenaan bagi melihat supaya amalan-amalan yang baik dilakukan. Selain daripada penempatan agen BPR, maklumat dan kerjasama oleh orang ramai, termasuk Ahli Yang Berhormat sendiri, adalah sama pentingnya dalam membanteras rasuah.

Tuan Pengerusi, Ahli Yang Berhormat dari Kota Setar menyentuh soalan Institut Kefahaman Islam, IKIM

dan juga Arqam. Sukalah saya menjelaskan bahawa IKIM tidak dapat membanteras ajaran-ajaran yang menyeleweng kerana ia adalah di bawah kuasa bidang hal ehwal agama Islam, Jabatan Perdana Menteri. IKIM adalah membuat penyelidikan yang ditimbulkan ataupun menjalankan pendidikan tentang agama Islam yang akan disebar untuk pengetahuan orang ramai.

Memanglah benar IKIM berperanan untuk memberi kefahaman kepada masyarakat mengenai Islam. Untuk tujuan ini, IKM sedang dan akan menjalankan pendidikan secara bebas bagi mengenalpasti masalah isu dan cabaran yang dihadapi oleh masyarakat Islam di Malaysia. Kerajaan telah mengambil tindakan dengan tegas menyekat kegiatan-kegiatan Arqam, di antaranya melarang semua agensi Kerajaan dan pegawai-pegawai Kerajaan melibatkan diri dalam aktiviti-aktiviti Arqam dan mengharamkan semua penerbitan dan penyebaran risalah tentang kesilapan Arqam.

Ahli Yang Berhormat dari Pengkalan Chepa menimbulkan soal dakwah. Sukalah saya menjelaskan bahawa dakwah yang dilaksanakan oleh Kerajaan memang meliputi seluruh golongan masyarakat. Kesan dakwah tidak boleh diukur dengan segera. Dakwah tidak boleh dianggap gagal kalau kesannya tidak sempurna 100%.

Yang Berhormat dari Lanang menyebutkan tentang 20 Perkara yang sedang hebat diperbincangkan sekarang. Sukalah saya menjelaskan bahawa Dokumen 20 Perkara bukanlah suatu perjanjian (agreement). Dokumen 20 Perkara adalah dibentangkan dan diambilkira dalam membentuk perjanjian Malaysia. Pemindaan 20 Perkara dibuat

bukanlah terdesak oleh Kerajaan Persekutuan tetapi atas inisiatif Kerajaan Negeri bagi meningkatkan proses integrasi nasional. Perdebatan 20 Perkara sewajarnya melibatkan Kerajaan Negeri dan Kerajaan Persekutuan, tetapi oleh kerana PBS menimbulkan masalah tersebut, UMNO dan komponen Barisan Nasional telah bertindak dengan harapan agar isu ini dapat diselesaikan secara bertanggungjawab.

Segala isu mengenai Inter-Governmental Committee Report sentiasa dibincang dalam Jawatankuasa yang dipengerusikan oleh Yang Berhahagia Ketua Setiausaha Negara bagi mengenalpasti masalah dan penyelesaian secara pentadbiran.

Ahli-ahli Yang Berhormat juga ada menyentuh Soalan-soalan Lisan di dalam Dewan Rakyat. Bagi menjawab perkara tersebut, suka saya menjelaskan bahawa Yang di-Pertua Dewan mempunyai kuasa mutlak untuk menapis, menerima dan menolak soalan-soalan mengikut peruntukan yang disediakan dalam Peraturan Mesyuarat. Mengenai susunan soalan dalam buku Aturan Mesyuarat harian, suka saya menyatakan bahawa soalan-soalan itu disusun supaya seberapa ramai Ahli dari setiap parti dalam Dewan Rakyat dapat mengambil bahagian. Di samping itu, soalan-soalan ini juga di susun supaya Kementerian yang berlainan dapat mengambil bahagian menjawab soalan-soalan yang dibangkitkan. Bagi soalan-soalan yang telah dijawab, ia akan dikebelakangkan.

Mengenai jawapan kepada Soalan-soalan Lisan yang tidak berjawab semasa sesi Soal-Jawab, ia adalah di bawah tanggungjawab Kementerian-kementerian untuk menyediakan jawapan bertulis

mengenai sesuatu soalan itu. Jika ada di antara Kementerian-kementerian tersebut yang masih gagal untuk menyediakan jawapan, maka perkara ini akan diambil perhatian berat oleh pihak Urusetia Dewan Rakyat.

Sekian, Tuan Pengerusi.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujukan.

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah wang sebanyak \$20,433,800 untuk Maksud B.1; \$966,900 untuk Maksud B.2; \$32,964,400 untuk Maksud B.3; \$18,424,100 untuk Maksud B.4; \$12,549,200 untuk Maksud B.5; \$4,926,000 untuk Maksud B.6; \$481,171,100 untuk Maksud B.7; \$651,519,600 untuk Maksud B.8; \$60,764,100 untuk Maksud B.9; \$14,042,300 untuk Maksud B.10; \$26,833,100 untuk Maksud B.11; \$675,000 untuk Maksud B.12 dan \$616,000 untuk Maksud B.13 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujukan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujukan.

Wang sebanyak \$20,433,800 Maksud B.1; \$966,900 untuk Maksud B.2; \$32,964,400 untuk Maksud B.3; \$18,424,100 untuk Maksud B.4; \$12,549,200 untuk Maksud B.5; \$4,926,000 untuk Maksud B.6; \$481,171,100 untuk Maksud B.7; \$651,519,600 untuk Maksud B.8; \$60,764,100 untuk Maksud B.9; \$14,042,300 untuk Maksud B.10; \$26,833,100 untuk Maksud B.11; \$675,000 untuk Maksud B.12 dan \$616,000 untuk Maksud B.13

diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual.

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Masalahnya ialah bahawa perbelanjaan sebanyak \$392,716,180 untuk Maksud P. 7 dan \$55,530,300 yang disebutkan dalam Maksud P. 8 dalam Anggaran Pembangunan bagi tahun 1993 hendaklah diluluskan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan dan disetujukan.

Wang sebanyak \$392,716,180 untuk Maksud P. 7 dan \$55,530,300 untuk Maksud P. 8 diluluskan jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan, 1993.

Maksud B. 14, B. 15 dan B. 16 (Jadual)—

Maksud P. 14 dan P. 16 (Anggaran Pembangunan, 1993)—

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Ahli-ahli Yang Berhormat, Kepala Bekalan B. 14, 15 dan B. 16 dan Maksud P. 14 dan P. 16 di bawah Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan terbuka untuk dibahas. Tambun.

3.57 ptg.

Dr. Nawawi bin Mat Awin (Tambun): Terima kasih, Tuan Pengerusi. Pada 2hb September, 1992, saya telah minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan berapakah peruntukan tambahan yang diperuntukkan untuk tahun ini dan tahun hadapan kepada Pihak Berkuasa Tempatan, khusus untuk kampung-kampung dalam bandar yang dahulunya mendapat peruntukan daripada PLB tetapi sekarang tidak lagi dapat atas alasan di bawah tanggungjawab Pihak

Berkuasa Tempatan berkenaan dan namakan Pihak Berkuasa Tempatan serta jumlah peruntukan tambahan khas itu.

Saya menimbulkan perkara di bawah Maksud B. 14, Butiran 040000, Aktiviti 040100 – Kerajaan Tempatan dan 040200 – Kemajuan Perkampungan, muka surat 52 dan Maksud P. 14, Butiran 03100 – Kemajuan Perkampungan, muka surat 54.

Tuan Pengerusi, memang benar bahawa paras kemiskinan yang tertinggi terdapat di kawasan luar bandar. Tetapi juga benar bahawa di kawasan-kawasan dalam Dewan Bandaraya dan Majlis-majlis Tempatan wujud kelompok-kelompok kemiskinan, terutamanya di kampung – kampung-kampung baru dan kampung lama – yang sedia wujud sebelum Majlis Tempatan itu diwujudkan dan dimasukkan ke dalam Majlis Tempatan kerana persempadan baru dan ada juga kampung-kampung yang memang wujud dalam Dewan-dewan Bandaraya dan Majlis tempatan, contohnya, daripada kawasan setinggan yang menjadi kampung-kampung yang tersusun.

Tuan Pengerusi, dahulunya sama ada dalam atau di luar bandar, kampung-kampung ini, yang merupakan kelompok-kelompok kemiskinan, mendapat kemudahan asas, contohnya jalan, longkang dan sebagainya daripada peruntukan-peruntukan pembangunan luar bandar. Malahan ada kampung-kampung sekarang ini, contohnya, dalam Dewan Bandaraya Ipoh, yang keseluruhan jalan-jalan dan longkang-longkangnya dibuat oleh PLB.

Maka datanglah dasar baru pula yang saya maksudkan di dalam soalan saya kepada Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan iaitu di bawah dasar baru ini, kampung-kampung dalam dewan-dewan bandaraya dan juga majlis-majlis tempatan tidak lagi berhak mendapat peruntukan daripada PLB. Maka kampung-kampung ini memohonlah kepada Dewan Bandaraya untuk mendapatkan kemudahan-kemudahan asas yang disebutkan tadi. Jawabnya, tidak ada peruntukan. Maka tiba-tiba kampung-kampung yang dahulunya mendapat sedikit sebanyak pembangunan asas, longkang-longkang dan jalan-jalan, hari ini tidak dapat lagi. Hanya mereka diberitahu bahawa setakat ini tidak ada peruntukan bagi Dewan Bandaraya untuk mengadakan kemudahan-kemudahan ini.

Ada kes, Tuan Pengerusi, apabila sesuatu kampung ini mendesak kepada punca baru pembangunan, iaitu Dewan Bandaraya, untuk kemudahan asas seperti jalan dan longkang, jawabnya ialah Dewan Bandaraya ini mengeluarkan “development order”, dengan izin, perintah pembangunan, maknanya ialah Dewan Bandaraya akan membuat longkang dan jalan-jalan ini tetapi tiap-tiap rumah akan dikenakan bayaran, beribu-ribu ringgit tiap-tiap satu rumah. Kalau tidak, tindakan undang-undang akan diambil.

(Tuan Yang di-Pertua
mempengerusikan Jawatankuasa)

Tuan Pengerusi, daripada rayuan minta jalan dan minta longkang, orang-orang kampung ini menukarkan menjadi rayuan supaya jangan dikenakan “development order”.

Tuan Pengerusi, Timbalan Menteri telah menjawab kepada soalan saya pada 2hb November, bahawa bantuan di bawah peruntukan sebanyak kalau tidak silap, \$8.5 juta tahun ini adalah untuk lebih kurang 400 buah kampung di bawah Majlis-majlis Kerajaan Tempatan dan peruntukan ini adalah untuk projek-projek spesifik yang akan diluluskan oleh Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan.

Tuan Pengerusi, kita semua maklum bahawa dengan adanya berbagai prosedur di bawah pemusatan atau sentralisasi, ianya akan memakan masa dan berbagai kerenah pentadbiran menyebabkan projek-projek kecil yang dahulunya dapat dibuat dengan segera, walaupun secara beransur-ansur oleh KLB, hari ini tidak dapat lagi dibuat dengan begitu mudah dan cepat dan mengambil masa yang panjang. Ada sampai sekarang inipun, kampung-kampung yang dahulunya mendapat peruntukan daripada PLB, sampai hari ini belum lagi mendapat peruntukan semenjak dasar baru ini.

Tuan Pengerusi, saya mencadangkan bahawa adalah wajar dan patut disegerakan perkara ini, disentralisasikan. Ini tidak begitu susah kerana kita hanya perlu mengenalpasti kawasan-kawasan yang memerlukan bantuan-bantuan ini. Ini pun tidak susah kerana hanya yang diperlukan ialah menengok rekod-rekod PLB yang dahulu kerana kampung-kampung ini dahulunya mendapat bantuan daripada PLB.

Saya mencadangkan kampung-kampung yang ada di dalam rekod PLB itu dengan sendirinya diberi kelayakan untuk dikenalpasti sebagai kawasan-kawasan yang sepatutnya mendapat peruntukan bagi kemudahan asas seperti jalan dan longkang di kawasan Dewan Bandaraya dan Majlis-majlis Tempatan. Untuk kawasan-kawasan ini, saya

berharap bahawa peruntukan tahunan seperti dahulu di dalam PLB, disediakan dan dipulangkan kepada Dewan Bandaraya dan Majlis-majlis Tempatan yang berkenaan untuk melaksanakan.

Tuan Pengerusi, saya ada lagi satu item iaitu di bawah muka surat 60 Maksud B. 16 Jabatan Perkhidmatan Bomba khususnya 030000 Pencegah Kebakaran.

Tuan Pengerusi, nampaknya Malaysia pada hari ini mencapai tahap tinggi di dalam banyak segi termasuklah kebakaran. Bukan sahaja kebakaran-kebakaran yang dramatik seperti di Lapangan Terbang Antarabangsa yang nampaknya seolah-olah telah menjadi regular kerana sudah dua kali tahun ini. Tetapi yang lain yang mengorbankan harta-benda dan nyawa juga banyak berlaku. Kadang-kadang menyebabkan peristiwa-peristiwa yang sangat menyayat hati terutamanya apabila kita melihat kanak-kanak yang tidak berupaya menyelamatkan diri sendiri menjadi mangsa kebakaran ini. Saya kira kebakaran ini kerana jenayah adalah satu bab. Tetapi kebakaran kerana kecuaiian pun adalah satu hal yang patut kita ambil perhatian kerana ada kecuaiian ini yang tidak ubah seperti jenayah juga. Terutamanya kebakaran-kebakaran yang mengancam harta-benda dan nyawa orang lain yang seharusnya dapat dielakkan kalau undang-undang dan peraturan dipatuhi dan dikuatkuasakan.

Contohnya, Tuan Pengerusi, baru semalam di kawasan saya berlaku satu kebakaran kilang, dengan izin, sponge, yang terletak dalam kawasan yang mengandungi beberapa kilang-kilang lain yang terletak begitu rapat-rapat di antara satu sama lain. Yang lebih buruk lagi ialah kilang-kilang ini hanya beberapa kaki sahaja sempadannya dengan kampung yang terbesar saya kira di Perak iaitu di Manjoi yang mengandungi beribu-ribu

rumah kampung. Di antara kilang-kilang ini dan rumah-rumah kampung itu boleh dikatakan bertemu dapur.

Nasib baik, Tuan Pengerusi, oleh kerana kecekapan pihak bomba dan saya mengucapkan setinggi-tinggi tahniah atas kejayaan mereka mencegah merebaknya api itu selepas dua tiga jam, nasib baik hanya kilang itu sahaja yang musnah. Kalaulah sempat api menjilat berbagai-bagai bahan kimia berhampiran dengan kilang itu dan meletup, maka mengikut Pegawai Bomba akan menjadi tragedi yang amat besar yang mungkin melibatkan ratusan mangsa semalam. Mengikut Pegawai Bomba dan Polis yang bertugas semalam, kilang-kilang ini adalah kilang-kilang haram dan kalau bomba diminta untuk meluluskan, mereka tidak akan meluluskan. Tetapi kata pegawai bomba, oleh kerana tidak ada pihak yang berkuasa yang melaporkan kepada mereka, khususnya Dewan Bandaraya, maka tidak ada lawatan dan tidak ada laporan oleh Pejabat Bomba.

Tuan Pengerusi, orang kampung memang sudah lama menyuarakan kerisauan mereka dalam hal ini. Adakah kita hendak tunggu satu lagi tragedi yang besar baru kita hendak berbuat sesuatu untuk mencegah berlakunya tragedi. Saya cadangkan supaya ditubuhkan satu pasukan bersama yang terdiri daripada Majlis Tempatan atau Dewan Bandaraya (DBI), pegawai-pegawai daripada Pejabat Tanah dan Bomba dengan tujuan untuk mengesan dengan segera semua kilang-kilang haram dan lain-lain potensi kebakaran di tanahair kita ini dengan harapan bahawa kita dapat mengelakkan kerugian besar dan tragedi yang mungkin akan berterusan jika kita tidak mengambil tindakan yang segera. Janganlah kita menunggu sehingga berlakunya tragedi yang lebih besar baru kita hendak mengambil tindakan dan janganlah kita

biarkan satu jabatan menunggu jabatan yang lain untuk mengambil tindakan; satu jabatan menyalahkan satu jabatan yang lain apabila telah berlaku sesuatu kebakaran.

Tuan Pengerusi, saya mencadangkan supaya Pasukan ini ditubuhkan dengan segera dan peruntukan yang mencukupi disediakan untuk kerja yang sangat penting ini. Terima kasih.

Tuan Pengerusi: Kok Lanas.

4.11 ptg.

Tuan Haji Sukri bin Haji Mohamed (Kok Lanas): Tuan Pengerusi, saya merujuk kepada Butiran 010400 – Unit Perundangan.

Tuan Pengerusi, masalah yang kita ketahui sekarang ini Akta Kerajaan Tempatan 1976 adalah satu Akta yang mengawal peraturan-peraturan berhubung dengan pentadbiran Kerajaan-Kerajaan Tempatan di seluruh negara. Walaupun pada prinsipnya Kerajaan Tempatan adalah merupakan bidang kuasa Kerajaan Negeri tetapi oleh kerana adanya Akta Kerajaan Tempatan 1976 akan dapat menyeragamkan beberapa perkara. Masalah yang saya hendak bangkitkan ialah berhubung dengan peraturan-peraturan yang dibuat oleh Majlis-majlis Perbandaran dan Majlis-majlis Daerah di seluruh negara bertindak di atas Akta Ibu tadi. Apa yang kita dapati bahawa peraturan-peraturan yang dibuat oleh Majlis-majlis Perbandaran dan Majlis-majlis Daerah di seluruh negara adalah tidak seragam di antara satu majlis Daerah dengan satu Majlis Daerah yang lain. Terdapat beberapa peraturan ataupun perundangan-perundangan yang bukan sahaja tidak seragam tetapi ada kawasan yang ada perundangan dan satu kawasan lain tidak ada.

Saya hendak mencadangkan di sini supaya pihak Kerajaan Tempatar dapat mengadakan satu peraturan yang selaras. Misalnya peraturan mengenai tempat letak kereta. Kalau peraturan mengenai tempat letak kereta diadakan di Majlis Perbandaran Petaling Jaya misalnya, mestilah peraturan yang sama diadakan di Majlis Perbandaran Kota Bharu atau di Majlis Perbandaran Kota Setar supaya dapat menyeragamkan. Apa yang kita dapati sekarang ialah, oleh kerana pentadbiran Kerajaan Tempatan itu luas dan masing-masing mempunyai bidang kuasanya sendiri, peraturan-peraturan yang dibuat oleh Akta Kerajaan Tempatan untuk mengawal pentadbiran Kerajaan tempatan itu sendiri adalah berbeza-beza. Saya hendak mencadangkan supaya suatu cara yang selaras dapat dibuat di peringkat Pusat supaya peraturan-peraturan yang akan dibuat oleh Majlis-majlis Perbandaran dan Majlis-majlis Daerah mengenai apa-apa sahaja perkara yang termasuk di dalam pentadbiran Majlis Perbandaran berkenaan adalah suatu peraturan yang seragam. Misalnya, suatu peraturan yang seragam mengenai tempat letak kereta, peraturan seragam mengenai kelulusan pelan bangunan, peraturan yang seragam mengenai perparitan, peraturan yang seragam mengenai lesen-lesen penjaja dan sebagainya. Dengan cara ini kita dapat menyeragamkan pentadbiran Majlis Perbandaran dan Majlis Daerah di seluruh negara.

Tuan Pengerusi, perkara yang kedua yang saya hendak bangkitkan ialah di bawah B. 14, Butiran 0401100 juga iaitu Kerajaan Tempatan. Apa yang saya hendak bangkitkan di sini ialah, baru-baru ini masalah yang dihadapi oleh kebanyakan pemohon-pemohon untuk mendapatkan kelulusan pelan bangunan sama ada rumah kedai atau tempat kediaman kadang-kadang mengambil masa yang lama. Dan baru-baru ini Majlis

Tanah Negara yang dipengerusikan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri telah mencadangkan kepada Pejabat-pejabat Daerah untuk mempercepatkan permohonan pecah sempadan tanah. Saya hendak mencadangkan supaya peraturan yang sama dapat dipertimbangkan di peringkat Kerajaan Tempatan untuk memberikan had masa kepada Majlis-majlis Tempatan supaya dapat meluluskan permohonan-permohonan yang dibuat oleh pemohon-pemohon dalam satu jangka masa yang tertentu. Itu cadangan saya yang pertama.

Yang kedua, oleh kerana sekarang ini kita nampak bangunan yang dipohon untuk didirikan oleh pemohon-pemohon tidak seragam. Ada yang hendak membuat bangunan 10 tingkat, 5 tingkat, 2 tingkat dan rumah pula berbagai-bagai cara dan bentuk. Saya hendak mencadangkan di sini, untuk mempercepatkan proses ini supaya pihak Majlis Perbandaran/Majlis Kerajaan Tempatan dapat mengadakan satu pelan yang standard. Pelan yang standard ini boleh dikategori kepada berbagai-bagai kategori bangunan. Misalnya pelan mengenai bangunan, pelan mengenai rumah kedai, pelan mengenai rumah kediaman, pelan mengenai tempat penjaja dan sebagainya. Pelan-pelan yang telah dirancang oleh Majlis Perbandaran ini telah diluluskan terlebih dahulu dan berada dalam simpanan Majlis Perbandaran berkenaan. Apabila pemohon datang untuk mendapatkan pelan bangunan, mereka boleh memilih mana satu pelan yang mereka suka. Setelah mereka memilih maka kelulusan boleh diberi pada masa itu juga kerana pelan bangunan berkenaan telah dikaji terlebih dahulu oleh Pihak berkuasa Tempatan. Dengan cara ini sahaja, Tuan Pengerusi, satunya, Kerajaan dapat menyelesaikan masalah mengenai sistem pembangunan yang teratur di dalam kawasan pentadbiran Kerajaan

Tempatan; keduanya, Kerajaan dapat mempercepatkan proses permohonan kerana struktur bangunan dan pelannya mengenai permohonan itu sudah terlebih dahulu diluluskan oleh Pihak Berkuasa Tempatan. Apabila pemohon datang, mereka boleh memilih bentuk pelan mana yang mereka suka dan apabila pilihan telah dibuat kelulusan boleh diberi dalam jangka masa yang singkat.

Tuan Pengerusi, perkara yang ketiga yang saya hendak sentuh ialah bantuan yang diberikan oleh Kerajaan Persekutuan kepada Kerajaan-kerajaan Tempatan di seluruh negara. Perkara yang saya hendak bangkitkan ialah berhubung dengan pemberian oleh Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan kepada Kerajaan Negeri Kelantan. Saya difahamkan bahawa bantuan tahun lepas pada prinsipnya bantuan untuk Majlis-majlis Daerah di negeri Kelantan yang ada 13 kesemuanya telah pun diluluskan tetapi pembayarannya tidak dibuat sehingga kepada satu peringkat kerana timbul beberapa masalah. Antara masalah yang timbul, saya difahamkan ialah, walaupun pemberian itu telah diluluskan tetapi bersyarat iaitu Kerajaan Negeri Kelantan, Yang Amat Berhormat Tuan Guru mestilah bertemu dahulu dengan Menteri Belia dan Sukan untuk mendapatkan peruntukan itu. Walaupun pada dasarnya peruntukan itu sudah diluluskan tetapi ada syaratnya iaitu Ketua Kerajaan Kelantan mesti bertemu dengan Menteri Belia dan Sukan. Saya tidak nampak bagaimana perkara ini boleh dikaitkan. Sumbangan yang diberikan ini ialah sumbangan oleh Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan kepada Majlis-majlis Daerah yang ada di negeri Kelantan. Saya tidak nampak apakah kaitan di antara Menteri Belia dan Sukan dengan pentadbiran dan urusan Kerajaan Tempatan. Saya minta kalau pemberian yang ada untuk negeri Kelantan, supaya setiap pemberian ini

diberi secara tanpa syarat dan diberi melalui proses biasa yang tidak melibatkan untuk menjaga kepentingan politik mana-mana pihak. Kalau pemberian itu hendak diberi secara ikhlas, pemberian itu hendaklah diberi mengikut saluran yang sedia ada tetapi tidak dengan syarat supaya berjumpa dengan orang itu, berjumpa dengan orang ini yang akan pula saya percaya, akan mengenakan tekanan politik kepada Kerajaan-kerajaan Negeri.

Saya harap beberapa cadangan yang telah saya majukan tadi dapat dipertimbangkan oleh pihak Kementerian untuk dilaksanakan. Terima kasih.

Tuan Pengerusi: Kota Melaka.

4.18 ptg.

Tuan Lim Guan Eng (Kota Melaka):

Tuan Pengerusi, saya hendak merujuk muka surat 52, Maksud Bekalan 14, Butiran 04000 – Kerajaan Tempatan di bawah Aktiviti 040100 – Kerajaan Tempatan.

Tuan Pengerusi, saya hendak mendesak bahawa Yang Berhormat Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan meletak jawatan kerana telah menjual hak penduduk-penduduk kampung-kampung baru dan juga ahli-ahli MCA dan juga kerana beliau gagal mencapai target rumah kos rendah di bawah program khas Rumah Kos Rendah yang telah diumumkan oleh pihak Kerajaan dalam tahun 1986.

Tuan Pengerusi, saya amat terkejut bahawa pihak Kerajaan hanya meluluskan RM21.6 juta daripada RM285.6 juta yang dipohon oleh pihak Kementerian untuk membangunkan 452 kampung-kampung baru di bawah Rancangan Malaysia Keenam. RM21.6 juta ini yang diluluskan dari RM286 juta yang telah dipohon adalah hanya 7.6% sahaja. Dan ini

menunjukkan ketidakmampuan dan bahawa Menteri-menteri Kabinet MCA tidak berkuasa langsung di dalam Kerajaan.

Tuan Pengerusi, saya juga amat kesal bahawa Yang Berhormat Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan tidak bersetuju dengan dasar rasmi MCA, iaitu bahawa pihak Kerajaan harus memperuntukkan 1/3 daripada keseluruhan peruntukan pembangunan luar bandar untuk kampung-kampung baru. Kesemua ini telah didedahkan dalam satu jawapan bertulis oleh Yang Berhormat Menteri kepada pertanyaan saya di Parlimen mengenai kampung-kampung baru dalam 30hb April tahun ini.

Tuan Pengerusi, daripada RM21.6 ini bermakna bahawa dari 452 kampung-kampung baru bahawa setiap kampung-kampung baru hanya diberikan kurang daripada RM10,000 setiap tahun. Saya tidak tahu apakah jenis pembangunan yang boleh dilaksanakan dengan wang sebanyak RM10,000 setahun. Ini juga menunjukkan bahawa kampung-kampung baru didiskriminasikan dalam segi peruntukan pembangunan, kalau dibandingkan dengan kampung-kampung tradisi yang telah menerima sebanyak RM7,321 juta di bawah Rancangan Malaysia Keenam.

Tuan Pengerusi, di sini saya ingin menekankan bahawa jumlah yang diberikan kepada kampung-kampung tradisi oleh pihak Kerajaan masih tidak mencukupi, dan DAP meminta Kerajaan menambahkan peruntukan yang telah diberikan kepada kampung-kampung tradisi kerana mereka perlu menikmati pembangunan yang sedang berlaku di negara kita. Tetapi kalau kita bandingkan jumlah peruntukan yang diberikan kepada kampung tradisi dan kampung-kampung baru adalah ketara sekali bahawa Kerajaan telah gagal, telah abaikan tugas mereka

untuk menjaga dan membela hak penduduk kampung-kampung baru.

Apa yang lebih serius lagi, Tuan Pengerusi, seperti yang saya katakan ialah bahawa Yang Berhormat Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan telah mengkhianati ahli-ahli MCA dan satu rancangan MCA yang dinamakan Malaysian Unity Plan yang telah diluluskan oleh MCA dalam Mesyuarat Agung mereka dalam tahun 1989 oleh semua ahli. Dalam MUP (Malaysian Unity Plan) adanya dinyatakan bahawa kampung-kampung baru harus diberikan 1/3 dari keseluruhan pembangunan untuk luar bandar, kerana penduduk kampung-kampung baru adalah merangkumi 1/3 daripada keseluruhan penduduk di luar bandar dan bahawa dari segi sosial ekonomi dan juga pendidikan, pembangunan mereka masih dalam tahap yang rendah. Ini juga bermakna kalau kita mengikut MUP/MCA, daripada jumlah RM7,321 yang diperuntukkan untuk pembangunan luar bandar di bawah Rancangan Malaysia Keenam, kampung-kampung baru harus diberikan RM2,440 juta mengikut MUP Parti MCA. Dengan merasai berpuas hati dengan RM21.6 juta dan juga engkar mengakuri atau mematuhi MUP Parti sendiri. Jelas sekali Yang Berhormat Menteri telah gagal menunaikan tanggungjawab ke atas 1.8 juta penduduk kampung-kampung baru dan juga ahli-ahli MCA. Kegagalan Menteri-menteri MCA untuk perjuangan hak-hak penduduk kampung-kampung baru adalah sebab utama mengapa pembangunan sosio-ekonomi dan pendidikan di kampung-kampung baru masih rendah seperti yang dinyatakan sendirinya oleh Malaysian Unity Plan, MCA. Ini adalah tidak hairan mengapa penduduk-penduduk kampung-kampung baru telah termasuk Ahli-ahli MCA sendiri sebanyak 550,000 orang telah menolak Parti MCA dan menyokong Parti

Pembangking dalam pilihanraya besar yang lepas. Kegagalan pemimpin-pemimpin tertinggi MCA berjuang di atas dasar dan platform parti sendiri ialah menunjukkan bahawa Parti MCA gagal bukan sahaja mewakili rakyat Malaysia, tetapi juga ahli-ahli mereka sendiri. Memandangkan kegagalan sedemikian, bagi pihak Pemuda DAP kami akan mengambil alih perjuangan MCA untuk ahli-ahli MCA, perjuangan MUP yang telah dikhianati oleh pemimpin-pemimpin tertinggi MCA seperti Yang Berhormat Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan.

Tuan Pengerusi, sejak negara kita merdeka sepanjang 34 tahun ini pihak Kerajaan hanya memperuntukkan sebanyak RM72.57 juta dalam Rancangan Malaysia Pertama hingga Kelima untuk pembangunan kampung-kampung baru. Ini termasuk satu peruntukan khas sebanyak RM5 juta dalam tahun 1990 untuk memberi undi atau memancing undi dalam pilihanraya besar yang lepas pada tahun 1990. Dalam satu jawapan bertulis oleh Yang Berhormat Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan pada masa itu pada 6hb Mac, 1990 adalah menyatakan bahawa kampung-kampung baru diberikan peruntukan seperti berikut:

Rancangan Malaysia Pertama	RM0.00 juta
Rancangan Malaysia Kedua	RM11.00 juta
Rancangan Malaysia Ketiga	RM23.07 juta
Rancangan Malaysia Keempat	RM24.5 juta
Rancangan Malaysia Kelima	RM8.00 juta
dan satu peruntukan khas untuk pilihanraya besar tahun 1990 sebanyak RM5 juta.	

Tindakan dan sikap Kerajaan mengabaikan kampung-kampung baru telah menimbulkan beberapa masalah yang besar seperti berikut:

- (i) perumahan yang daif yang tidak lengkap dan juga kesesakan di kampung-kampung baru;

- (ii) kekurangan tanah khususnya tanah untuk tujuan pertanian dan juga milikan tanah seperti geran-geran tanah;
- (iii) pencapaian pendidikan yang rendah;
- (iv) kemudahan-kemudahan asas yang tidak dijaga dan diselenggarakan dengan baik;
- (v) kekurangan peluang-peluang pekerjaan dan juga sumber-sumber untuk mencari mata pencarian;
- (vi) masalah kemiskinan;
- (vii) masalah-masalah seperti menghisap dadah dan juga masalah sosial di mana terdapat banyak kes gadis-gadis yang terjerumus di dalam gejala maksiat.

Tuan Pengerusi, keadaan perumahan tidak diperbaiki. Sungguhpun penduduk kampung-kampung baru telah bertambah sebanyak 3 kali sejak merdeka dari 572,317 orang ke 1.8 juta orang. Tidak ada jaminan juga dalam segi milikan dan juga tempat kediaman mereka khususnya tanah pertanian. Dan juga sungguhpun pihak Kerajaan telah membuat jaminan bahawa geran tanah mereka akan diperbaharui, tetapi sejak ini hingga sekarang jaminan atau janji Kerajaan masih belum ditunaikan dan masih terdapat banyak kes-kes di mana geran tanah masih belum diperbaharui. Dan di sini juga kebanyakan daripada penduduk kampung-kampung baru kebanyakan mereka masih belum diberikan geran tanah. Dan adalah dianggarkan oleh kajian-kajian tertentu bahawa kurang daripada 60% penduduk kampung-kampung baru memiliki geran tanah untuk rumah mereka sendiri.

Tuan Pengerusi, kekurangan peluang-peluang pekerjaan telah mengakibatkan banyak masalah khususnya penghijrahan orang-orang muda atau pemuda-pemudi ke bandar-bandar besar yang telah mengakibatkan masalah-masalah sosial. Tetapi ada sebilangan besar mereka yang juga telah pergi ke luar negeri untuk bekerja sebagai pekerja tanpa izin di luar negeri, dan ini adalah hasil daripada keengganan pihak Kerajaan mengambil berat masalah yang dihadapi oleh penduduk kampung baru. Kesemua ini telah ditekankan dalam satu seminar yang dianjurkan oleh parti MCA pada tahun 1986 dalam "MCA National Conference on New Villages' Development Strategies", dengan izin, pada 6hb Julai, 1986. Dalam satu Kertas Kerja oleh Encik Lim Chin Fui dalam seminar MCA tersebut mengenai kemiskinan dan keabaihan pihak kerajaan yang telah sedikit-sebanyak mengakibatkan pencapaian pendidikan yang rendah. Dan di sini Encik Lim menyatakan bahawa daripada 100% pelajar-pelajar atau kanak-kanak yang menghadiri kelas peralihan di kampung-kampung baru, 50% telah tercicir sebelum mengambil SRP, 24% hanya mendapat naik ke Tingkatan 4, atau hanya mampu lulus dalam SRP, manakala dari 24% yang berjaya menuntut di Tingkatan 4 hanya 2% yang berjaya dalam permohonan masuk ke universiti-universiti tempatan. Masalah yang lebih besar lagi ialah penguasaan Bahasa Malaysia adalah yang lemah sekali.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, bolehkah gulung?

Tuan Lim Guan Eng: 5 minit?

Tuan Pengerusi: Satu minit lagi Yang Berhormat.

Tuan Lim Guan Eng: Tuan Pengerusi, malah Timbalan Presiden MCA sendiri menyatakan bahawa

Kerajaan telah gagal dalam usaha ini. Oleh sebab itu saya rasa Yang Berhormat Menteri harus meletak jawatan kerana gagal dalam usahanya dan juga kerana gagal dalam mencapai target membina rumah-rumah kos rendah.

Yang Berhormat Menteri telah menyatakan bahawa beliau berasa sangat bangga bahawa 500,000 orang telah berjaya menduduki rumah kos rendah, tetapi beliau tidak mahu menyebut bahawa 1.1 juta orang telah dinafikan hak menduduki rumah kos rendah kerana kegagalan Program Khas Rancangan Rumah Kos Rendah. Di sini saya rasa pencapaian bahawa hanya 34% daripada 328,391 rumah kos rendah yang dibina setakat ini, atau hanya 112,679 unit yang dibina setakat ini, menunjukkan bahawa kegagalan Yang Berhormat Menteri untuk membina rumah kos rendah kepada orang miskin.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, cukuplah.

Tuan Lim Guan Eng: Sekian, terima kasih.

Beberapa Ahli: (Bangun)

Tuan Pengerusi: Pengkalan Chepa. Sebelum itu, Ahli-ahli Yang Berhormat, saya rasa kesemua Ahli-ahli Yang Berhormat yang ingin berucap tidak dapat berucap kerana kita memperuntukan untuk hari ini dua Kementerian. Sekejap lagi saya akan meminta Yang Berhormat dari Kementerian yang berkenaan menjawab. Saya minta maaf, itu Peraturan Mesyuarat yang membenarkan hanya 16 hari sahaja dalam peringkat Jawatankuasa. Silakan Ahli Yang Berhormat dari Pengkalan Chepa.

4.32 ptg.

Tuan Haji Nik Abdullah bin Haji Arshad (Pengkalan Chepa): Tuan Pengerusi, saya bangun untuk satu pertanyaan sahaja. Saya ingin mengambil kesempatan dalam B. 14 ini untuk mendapat penjelasan Kerajaan kerana dalam Maksud Bekalan B. 14 ini, tidak terdapat satu kalimah ataupun satu ayat yang menyentuh kedudukan Negeri Kelantan. Kalau kita lihat muka surat 54 mengenai perumahan dari Butiran 01300 dan Butiran 01500 terus kepada Majlis-majlis Perbandaran, perkampungan-perkampungan dan Majlis-majlis Daerah, tidak disebut langsung peruntukan-peruntukan dan perancangan-perancangan bagi Negeri Kelantan.

Dan seolah-olah Negeri Kelantan tahun ini tidak ada peruntukan langsung. Bahkan jumlah kewangan sebanyak \$351,301,530 adalah kepunyaan negeri-negeri diperintah oleh Barisan Nasional semata-mata, bukan dialir dan diagih kepada Pembangkang, kecuali Sabah ada disebut di bawah Butiran 01500, itupun di bawah token \$10 sahaja.

Tuan Pengerusi, saya bimbang, amalan diskriminasi Kerajaan terus hidup subur dalam Wawasan 2020 kerana saya sendiri tahun pihak pemimpin-pemimpin UMNO di Negeri Kelantan sedang berusaha dan mencari jalan bagaimana, kalau boleh, mereka dapat menyekat segala-gala projek dan rancangan yang akan diberi kepada Kerajaan. Baru-baru ini saya telah membangkitkan satu perkara yang baru berlaku iaitu peruntukan \$12 juta yang telah diluluskan oleh Kerajaan Pusat pun dihalang dan baru sekejap tadi telah disentuh oleh Wakil dari Kok Lanas.

Walau bagaimanapun, saya percaya kalau Kerajaan melaksanakan dasar negara, tentulah Negeri Kelantan akan mendapat keistimewaan dan peruntukan lebih, kerana UMNO menonjol-nonjolkan Dasar Kebangsaan dan Negeri Kelantan

majoriti rakyatnya kaum bumiputera, jadi, tidak ada sebab sebarang usaha perlu dilakukan untuk membiayai Kerajaan Angkatan ataupun Kerajaan Negeri Kelantan.

Tuan Pengerusi, dengan ini, saya ingin mendapat penjelasan dari pihak Kementerian berkenaan. Sekian.

Tuan Pengerusi: Muar.

4.37 ptg.

Tuan Abdul Malek Munip (Muar): Tuan Pengerusi, saya ingin merujuk kepada Butiran 030000 secara keseluruhannya dan menitikberatkan dua bidang yang saya kira penting iaitu penyelidikan dan perlaksanaannya.

Sebagaimana yang kita maklum, satu-satunya cita-cita pembangunan kita dari sejak dahulu ialah matlamat membina bangsa Malaysia yang bersatu-padu dan teguh. Maka dengan itu, segala rintangan sama ada rintangan ekonomi, rintangan sosial, bahkan rintangan politik sekali pun telah cuba kita pecahkan, kita atasi dan kita laksanakan program menjalin persefahaman dan perpaduan dalam semua bidang tadi. Dasar penting negara umpamanya yang paling penting mengenai pendidikan telah diterokai dan dilaksanakan untuk mendedahkan orientasi nasional kepada generasi baru rakyat Malaysia menggantikan orientasi yang lama, yang berkiblat ke Britain dan juga yang memecah-belahkan rakyat berbagai kaum di Malaysia.

Begitu juga dengan DEB, cita-cita menjadikan pembangunan sebagai satu proses perpaduan masyarakat kita yang amat majmuk sifatnya telah diungkapkan dengan begitu jelas melalui prinsip penyusunan semula masyarakat atau dengan izin, restructuring of society dalam semua bidang termasuk bidang ekonomi dan juga dalam pertaburan penduduknya supaya tidak wujud

pengasingan penempatan masyarakat yang dapat diidentifikasi atau dikenali dengan nama satu-satu puak atau satu-satu kaum. Begitu juga dengan Dasar Pembangunan Nasional yang baru seperti yang pernah diperakukan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri kita, dari segi semangat dan cita-cita, dari segi spirit dan objektifnya yang asas tidak berbeza daripada dasar-dasar yang lebih awal.

Dalam kata-kata lain proses pembangunan tidak berganjak daripada prinsip mewujudkan perpaduan sebagai asas pembinaan bangsa Malaysia. Dalam konteks seperti ini, saya kira prinsip yang paling keramat dalam proses pembangunan ialah prinsip perpaduan iaitu pembangunan yang saksama, adil dan dapat dinikmati oleh semua golongan, dan saya kira tidak ada bidang lain di luar daripada alam persekolahan dan pendidikan di mana perpaduan masyarakat dapat digiatkan lebih daripada dalam bidang penempatan atau lebih tepat bidang perumahan. Dalam lain-lain perkataan satu-satunya bidang pembangunan yang paling berkesan mencapai matlamat perpaduan ialah bidang perumahan atau sebaliknya bidang yang boleh terus-menerus mengancam atau mengagalkan perpaduan atau menyemai benih perpecahan ialah bidang perumahan.

Jadi, Tuan Pengerusi, dalam konteks seperti ini, satu perkara yang sangat anih, sama ada dengan sengaja atau kekhilafan, terdapat dalam laporan program dan prestasi Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan. Dalam muka surat 113, di mana disenaraikan objektif dan strategi Kementerian, langsung tidak ada disebut prinsip menjadikan pembangunan perumahan sebagai satu alat untuk memupuk perpaduan masyarakat kita, apatah lagi perpaduan sebagai asas pembinaan bangsa Malaysia yang

bertamadun tinggi yang telah sering kali diungkapkan itu. Kerana inilah, barangkali proses pembangunan perumahan terus-menerus menzahirkan wujudnya kawasan-kawasan penempatan dari golongan-golongan dan kaum-kaum tertentu. Kawasan eksklusif untuk kelas-kelas tertentu atau untuk puak-puak atau kaum-kaum tertentu. Kita tidak menafikan bahawa dalam sistem demokrasi dan "free enterprise" adalah menjadi hak individu untuk memilih tempat-tempat kediaman mereka sendiri, iaitu kesan daripada titik-peluh mereka menempa kejayaan. Namun sebagai satu fenomena yang berleluasa, di mana terdapat pengasingan masyarakat yang dapat diidentifikasi semata-mata berdasarkan ras atau kaum, bahkan kelas ekonomi dalam masyarakat itu, ini adalah suatu yang tidak sihat. Saya yakin melalui perancangan yang teratur, jurang pemisahan dari segi penempatan antara ras dan antara golongan yang berada dan golongan yang tidak berada, dan juga kemudahan-kemudahan asasnya dapat dikurangkan. Dari segi ini saya mencadangkan kepada Kementerian supaya prinsip atau matlamat penyusunan semula masyarakat, ataupun prinsip perpaduan dan keadilan sosial dijadikan bahagian penting dalam objektif Kementerian itu dan dari semasa ke semasa, mesti dinilai sejauh mana prinsip itu atau objektif yang disebut itu dapat dicapai atau dipertingkatkan keberkesanannya.

Tuan Pengerusi, kita mengetahui bahawa pembangunan perumahan bergantung kepada kadar pendapatan pembeli, iaitu rumah kos rendah berharga \$25,000 ke bawah, kos sederhana \$150,000 kira-kira dan rumah jenis mewah \$150,000 ke atas. Jadi, memandangkan kadar pendapatan pembeli sebagai faktor utama atau daya beli atau kemampuan membayar itu menjadi faktor penentu, maka Kementerian seharusnya meneliti implikasi kelas atau golongan dan

implikasi ras yang akan berkelompok-berkelompok nanti. Kita mesti berikhtiar supaya perkelompokan masyarakat berdasarkan pendapatan dan ras tidak terus-menerus menjurus kepada masalah jurang sosial dan dengan hanya memperteguhkan sistem kelas antara yang berada dan yang tidak berada. Pembangunan perumahan tidak seharusnya ditentukan oleh pertimbangan untung-rugi atau perhitungan ekonomi semata-mata. Prinsip keadilan dan prinsip investment dalam pembangunan masyarakat pasti diambil kira dan selaras dengan penerapan nilai Islam, umpamanya, atau mewujudkan masyarakat penyayang, atau cita-cita untuk mempertingkatkan martabat bangsa Malaysia, kita wajib menanam modal, demi keadilan dan demi menyempurnakan fardu kifayah dan ibadat kita untuk mempertingkatkan kualiti rumah-rumah murah atau rumah-rumah rakyat.

Kita tidak boleh membiarkan berleluasanya pembinaan rumah-rumah murah seperti yang ada sekarang, yang kadang-kadang mencemarkan martabat kehidupan manusia, atau dengan izin, insult the human dignity. Kita tidak boleh menggadaikan kesejahteraan generasi yang akan datang semata-mata kerana kemiskinan ibu bapanya kini. Kita tidak seharusnya menggunakan alasan berjimat sekarang tetapi akan menanggung risiko jangka panjang, beban menghadapi penyakit sosial kesan daripada kesesakan dan budaya kemiskinan, atau dengan izin, culture of poverty, yang muncul di kalangan ratusan ribu keluarga-keluarga miskin yang berkelompok-kelompok di kawasan rumah-rumah murah. Mereka akan menghadapi masalah psikologi, inferiority complex, berjiwa kecil dan rendah dan tidak mampu bersaing, apatah lagi mampu untuk menghadapi cabaran dari Wawasan 2020 yang memerlukan keberanian dan kebesaran jiwa.

Tuan Pengerusi, saya ingin jugalah menyentuh sedikit tentang apa yang saya istilahkan sebagai landskap budaya (cultural landscape) yang muncul di kawasan-kawasan perumahan. Maksud saya begini, dalam usaha memilih nama-nama tempat, nama-nama jalan dan nama-nama bangunan di kawasan perumahan ini, saya kira amatlah penting kira menitikberatkan tentang keperibadian bangsa kita. Ia seharusnya dipilih berdasarkan pada tradisi Malaysia yang ada dan kalaulah susah hendak mencari nama-nama yang indah-indah itu, saya mengesyorkan supaya dengan mudahnya kita melihat kepada peta tanahair kita dan di dalam peta itu kita akan bertemu dengan beratus-ratus dan macam-macam nama kampung yang indah-indah seperti "Pinang Seribu", "Merbau Seratus", "Seberang Takir" dan bermacam-macam nama yang indah-indah.

Saya teringat pada suatu masa dahulu ada seorang Wakil Rakyat di sini – ia tidak hadir pada hari ini – yang mengatakan bahawa kita mempunyai kecenderungan memilih nama-nama yang seksi. Saya kira kita tidak kurang pun dengan nama-nama yang seksi. Pernah saya baca dalam satu karangan mengenai nama-nama yang seksi di Malaysia yang dijadikan satu pantun, dijadikan satu syair:

"Pergi memburu di Janda Baik,
Bermendi-manda di Cinta Berahi,
Bermalam di Batu Berendam,
Berasa selesa di Batang Berjuntai."
dan panjang lagi.

Jadi, kalau itu jadi perhitungan pun, saya kira kita mempunyai contoh-contoh yang klasik di tanahair kita. Jadi, saya mengesyorkan supaya sekurang-kurangnya, demi menjaga keperibadian bangsa kita ini, nama-nama itu harus dikawal. Jadi, saya mengesyorkan supaya Kementerian ini mengadakan satu peraturan atau undang-undang untuk mengawal identiti kawasan perumahan di

persekitaran negara kita supaya ia mencerminkan keperibadian bangsa kita. Ini adalah selaras dengan cita-cita yang pernah diungkapkan oleh Menteri Kewangan kita iaitu membina bangsa yang bermartabat. Sekian sahaja.

Tuan Pengerusi: Menteri menjawab.

4.48 ptg.

Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan (Tuan Osu bin Haji Sukam): Tuan Pengerusi, terlebih dahulu saya ingin mengucapkan sebanyak-banyak terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat dari Tambun, Kok Lanas, Kota Melaka, Pengkalan Chepa dan Muar dan saya faham ramai lagi Ahli-ahli Yang Berhormat yang ingin melibatkan diri untuk mengambil bahagian di dalam perbahasan di bawah Maksud Kepala B. 14, B. 15 dan B. 16 serta P. 14 dan P. 16 – Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan.

Saudara Yang Berhormat dari Tambun telah meminta jalan-jalan dan longkang-longkang di kampung-kampung diperbaiki dan peruntukannya ditambah khususnya kampung-kampung yang terletak di kawasan persekitaran bandar dan juga di luar bandar. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, suka saya nyatakan bahawa walaupun sempadan beberapa Pihak Berkuasa Tempatan telah diperluaskan untuk meliputi banyak lagi Pihak Berkuasa Tempatan dan ini bererti peruntukan yang akan diperolchi oleh Pihak Berkuasa Tempatan tersebut akan bertambah disebabkan kawasan yang lebih besar. Ini tidak bererti bahawa kemajuan-kemajuan yang perlu dilaksanakan di kawasan-kawasan tersebut akan diabaikan. Malahan, peruntukan bagi pembangunan kawasan-kawasan tersebut juga telah ditambah bagi memajukan kampung-kampung

yang terlibat di bawah Program Perluasan Sempadan tersebut.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, bagi kampung-kampung tersebut, Kerajaan Persekutuan telah membelanjakan di bawah Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan di dalam Rancangan Malaysia Ketiga – RM23 juta, Rancangan Malaysia Keempat – RM25 juta, Rancangan Malaysia Kelima – RM13 juta dan Rancangan Malaysia Keenam – RM 21.6 juta.

Sukalah saya nyatakan bahawa sebahagian besar daripada peruntukan ini iaitu dalam lingkungan 80% sehingga 85% adalah untuk tujuan memperbaiki jalan-jalan dan perparitan yang terdapat di kawasan perkampungan tersebut.

Saudara Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka juga menimbulkan perkara yang sama dan inginlah saya menekankan di sini bahawa Kerajaan Barisan Nasional sentiasa akan berusaha untuk memberi segala kemudahan kepada rakyat tidak kira sama ada mereka tinggal di bandar mahupun di kampung, sama ada yang tinggal di kampung tradisional ataupun kampung-kampung baru. Di dalam . . .

Wan Hanafiah bin Wan Mat Saman:
(Bangun)

Tuan Pengerusi: Ya, Kota Setar bangun, Yang Berhormat. Yang Berhormat, Kota Setar bangun di belakang.

Wan Hanafiah bin Wan Mat Saman: Terima kasih, Tuan Pengerusi. Saya ingin penjelasan berhubung dengan kampung-kampung baru sebab saya dengar tadi, ucapan dari Yang Berhormat Kota Melaka, dari awal sehingga habis berhubung dengan kampung-kampung baru. Saya ingin tahu dari Kementerian, sebab barangkali Yang Berhormat dari

Kota Melaka itu orang muda dia tidak tahu ataupun tidak faham tentang asal usul kampung-kampung baru. Sebab yang saya faham ataupun yang saya tahu bahawa penduduk-penduduk kampung baru ini, asalnya adalah terdiri dari orang-orang yang menyokong komunis.

Jadi, saya ingin tahu, adakah penduduk-penduduk di sini telah memberi taatsetia yang sepenuhnya sebab saya tengok sekarang ini masih menyokong Pembangkang seperti yang diterangkan oleh Kota Melaka tadi. Dahulu pun mereka ini tidak pernah menyokong Kerajaan tetapi sekarang ini saya tengok Kementerian mengatakan bahawa kita memberi kemudahan, memberi pertolongan, adakah taatsetia mereka ini telah pulih sepenuhnya kepada negara kita.

Tuan Osu bin Haji Sukam: Tuan Pengerusi, untuk kita mengukur ketaatsetiaan sesuatu masyarakat itu memang payah sekali. Tetapi walaupun rakyat tidak mahu mengundi Barisan Nasional oleh kerana Barisan Nasional mempunyai mandat dari majoriti rakyat di Malaysia untuk mentadbir dan adalah menjadi tanggungjawab Kerajaan Barisan Nasional untuk terus membangun dan memberi peruntukan kepada rakyat keseluruhannya tidak kira sama ada mereka memberi sokongan kepada Barisan Nasional atau sebaliknya. Tetapi kita mintalah, pihak Pembangkang terutamanya DAP supaya dapat menilai dengan sumbangan dan kebaikan yang telah dilakukan oleh Kerajaan Barisan Nasional selama ini. Jangan mereka cuma pandai menimbulkan isu-isu yang senang diterima oleh masyarakat tertentu tetapi akhirnya akan membawa perpecahan di kalangan rakyat itu sendiri.

Tuan Pengerusi, Kerajaan punya tanggungjawab ....

Tuan Lau Dak Kee: (*Bangun*)

Tuan Pengerusi: Ya, Ipoh bangun Yang Berhormat. Hendak beri jalan atau tidak?

Tuan Osu bin Haji Sukam: Saya ingat kita tidak ada masa.

Tuan Lau Dak Kee: Saya berasa seronok daripada jawapan yang diberikan oleh Timbalan Menteri yang menyatakan bahawa Kerajaan telah diberi mandat, akan memberi perkhidmatan dan sokongan kepada seluruh rakyat tidak kira sama ada mereka dari pihak Pembangkang atau dari pihak Kerajaan. Itulah satu fikiran yang betul tetapi dari apa yang disoalkan oleh Yang Berhormat dari Kota Setar itu memang mempunyai fikiran yang sempit yang kadang-kadang hendak menimbulkan masalah bukan hanya kepada masyarakat tetapi juga akan menghadapi masalah di kawasan mereka sendiri.

Ini saya hendak tahu, sama ada Kerajaan bersetuju atau tidak, rakyat yang menentang Kerajaan boleh dianggap rakyat yang menentang negara. Rakyat yang tidak menyokong parti Pemerintah boleh dianggap rakyat yang anti-nasional? Saya minta satu penjelasan.

Tuan Osu bin Haji Sukam: Tuan Pengerusi, ada banyak tafsiran. Memanglah masyarakat punya pemikiran yang lain. Sekiranya mereka tidak mengundi kepada sesuatu parti, bukan bererti mereka tidak menyokong Kerajaan tetapi yang menimbulkan masalah ialah pemimpin-pemimpin itu sendiri yang sengaja menimbulkan sesuatu isu yang boleh memecahbelahkan rakyat. Itu yang dipersoalkan. Bukan soal sama ada mereka ini memberi sokongan atau tidak kerana saya telah menyatakan bahawa walaupun rakyat tidak memberikan sokongan kepada Barisan Nasional,

seperti di Kuala Lumpur, kawasan yang kebanyakannya diwakili oleh wakil dari DAP tetapi peruntukan yang diberikan oleh Kerajaan untuk Dewan Bandaraya Kuala Lumpur adalah yang terbesar sekali jika dibandingkan dengan negeri-negeri di seluruh Malaysia.

Ini bererti kita tidak kisah sama ada rakyat itu menyokong Kerajaan atau sebaliknya tetapi apa yang kita harap supaya di dalam usaha kita memberi sumbangan pembangunan kepada rakyat supaya rakyat itu dapat menikmati dan menghargai sumbangan Kerajaan untuk mewujudkan sebuah negara yang maju di mana rakyatnya bersatupadu tidak ada kacau bilau, tidak ada pergaduhan. Ini yang kita harapkan dan inilah yang kita minta supaya DAP juga boleh memainkan peranan supaya sentiasa memberikan sokongan kepada Kerajaan sekiranya Kerajaan membuat sesuatu yang baik. Tetapi bagi saya, DAP ini tidak pernah memberi sokongan kepada Kerajaan walaupun Kerajaan membuat kebaikan kepada penyokong-penyokong DAP itu sendiri.

Tuan Pengerusi . . . . .

Dr. Nawawi bin Mat Awin: *(Bangun)*

Tuan Pengerusi: Tambun bangun.

Dr. Nawawi bin Mat Awin: Tuan Pengerusi, saya minta penjelasan sama ada ucapan saya tadi difahami oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri kerana daripada jawapan setakat ini, tidak mengkhususkan kepada point yang saya timbulkan, iaitu mengenai masalah kampung-kampung yang dahulunya dapat peruntukan daripada Kementerian Pembangunan Luar Bandar, tetapi oleh kerana pertukaran dasar hari ini kononnya disalurkan kepada Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan dan masalahnya ialah setakat ini dalam kampung-kampung di kawasan saya contohnya yang dahulunya mendapat daripada PLB sampai sekarang belum dapat lagi kerana tidak ada peruntukan.

Saya telah membuat satu cadangan yang khusus iaitu supaya didesentralisasikan peruntukan ini, bukan terus sebagai projek-projek pusat dari Kementerian. Saya minta penjelasan.

Tuan Osu bin Haji Sukam: Tuan Pengerusi, di negara kita, kita ada 452 kampung-kampung baru. Daripada 452 kampung-kampung baru ini atau kampung. . . . .

Dr. Nawawi bin Mat Awin: *(Bangun)*

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat Tambun bangun lagi.

Dr. Nawawi bin Mat Awin: Untuk penjelasan, saya tidak bermaksud kampung baru sahaja, saya maksudkan kampung-kampung tradisi, kampung-kampung baru dan semuanya.

Tuan Osu bin Haji Sukam: Ya, Tuan Pengerusi, daripada beberapa buah kampung yang terdapat di negara kita, ada kampung yang di dalam jagaan Majlis Daerah, within the boundaries, dengan izin, dan ada yang terkeluar boundary Majlis Daerah, bererti ia tidak di bawah kuasa Majlis Kerajaan Tempatan untuk Majlis-majlis Daerah. Saya tidak begitu pasti, walau bagaimanapun, ada 33 kampung yang terkeluar daripada boundaries jagaan Majlis-majlis Tempatan. 33 buah kampung ini peruntukannya adalah diberi terus daripada Kementerian Pembangunan Luar Bandar, dan yang lain di mana kawasan itu di dalam jagaan Majlis-majlis Tempatan, maka peruntukannya diberikan oleh Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan. Inilah perbezaannya.

Walaupun bagaimanapun, peruntukan itu yang dikeluarkan oleh Kerajaan akan berdasarkan kepada: pertama kemampuan Kerajaan; dan kedua, keutamaan dan keperluan kampung-kampung tersebut. Memang tidak dapat dinafikan average atau pukul rata satu kampung bagi satu kampung cuma boleh menerima peruntukan dalam RM50,000. Ini pun

kebanyakannya adalah untuk perparitan dan jalan-jalan. Selain daripada itu, Kerajaan Persekutuan juga telah memperuntukkan RM2 juta bagi kampung-kampung untuk program "Bersih dan Indah" selain daripada RM8.5 juta yang telah diperuntukkan pada tahun ini untuk maksud yang saya sebutkan tadi. Jadi, jika sekiranya penjelasan ini kurang jelas, saya minta Yang Berhormat dari Tambun untuk menghubungi Kementerian dan kita akan mencari jalan bagaimana kita boleh menyelesaikan masalah kampung-kampung sama ada tradisi atau kampung baru yang terdapat di kawasan Yang Berhormat.

Ahli yang terhormat dari Kota Melaka telah banyak menimbulkan soal-soal kampung-kampung baru. Suka saya nyatakan di sini bahawa daripada peruntukan yang telah kita perolehi bagi Rancangan Malaysia Keenam, jika dibandingkan dengan peruntukan yang diperolehi dalam Rancangan Malaysia Kelima, sudah tentulah ianya meningkat dan peruntukan . . .

Wan Hanafiah bin Wan Mat Saman:
(Bangun)

Tuan Pengerusi: Kota Setar bangun pula Yang Berhormat, hendak beri jalan?

Tuan Osu bin Haji Sukam: Tak payahlah.

Wan Hanafiah bin Wan Mat Saman: Sekejap sahaja, Tuan Pengerusi, tadi Yang Berhormat dari Ipoh pun mengatakan saya berfikir sempit. Saya hendak tanya tentang taat setia orang kampung baru. Barangkali dahulu mereka penyokong komunis, sekarang barangkali tidak, bagus, tetapi saya takut yang membela kampung baru sekarang ini pula yang menyokong komunis.

Tuan Osu bin Haji Sukam: Tuan Pengerusi, saya ingat Yang Berhormat dari Kota Setar lebih maklum kerana beliau pernah bertugas di dalam

Kementerian Dalam Negeri, jadi tidak payahlah saya memberi penjelasan selanjutnya.

Tuan Pengerusi, daripada peruntukan yang telah diberikan kepada kampung-kampung baru untuk Rancangan Malaysia Keenam, peruntukan telah meningkat dan peruntukan ini jika difikirkan perlu ditambah akan dikaji semula di dalam pengkajian separuh penggal . . . .

Tuan Lau Dak Kee: (Bangun)

Tuan Pengerusi: Ipoh bangun Yang Berhormat.

Tuan Osu bin Haji Sukam: Tidak ada masa. Sekarang sudah pukul 5.00 (Disampuk)

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, Yang Berhormat Ipoh, dia tidak beri jalan.

Tuan Osu bin Haji Sukam: Tak payahlah. Peruntukan ini boleh dikaji semula di dalam Pengkajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Keenam dan jika diperlukan, mungkin boleh ditambah lagi. Soal kegagalan Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan untuk membina lebih banyak rumah-rumah kos rendah, suka saya nyatakan kepada Ahli Yang Berhormat bahawa sejak Program Khas Perumahan Kos Rendah dilancarkan dalam tahun 1986 sehingga hari ini – sehingga 30 September 1992, sejumlah 124,937 unit, iaitu 52.06% daripada sasaran iaitu 240,000 unit. Seperti Yang Berhormat sedia maklum, rancangan ini diteruskan sehingga penghubung Rancangan Malaysia Keenam, dan saya dimaklumkan sehingga Disember 1992, 22,219 unit lagi akan siap; ini bermakna 147,156 unit akan siap iaitu 61.32%. Kita berharap program ini akan dapat di-seiapkan di dalam setahun atau dua tahun lagi.

Selain daripada itu, Kerajaan juga sedang mempergiatkan lagi tindakan untuk merancang dan meminta kepada Kerajaan Negeri membina lebih banyak

lagi rumah-rumah kos rendah di bawah Rancangan Perumahan Awam Kos Rendah.

Tuan Lim Guan Eng: (*Bangun*)

Tuan Pengerusi: Kota Melaka bangun Yang Berhormat.

Tuan Osu bin Haji Sukam: Minta maaflah tidak ada masa. Tuan Yang di-Pertua. . .

Tuan Lim Guan Eng: (*Bangun*)

Tuan Osu bin Haji Sukam: Tak payahlah Yang Berhormat. Program Awam Kos Rendah ini seperti Yang Berhormat sedia maklum adalah satu program yang dikendalikan oleh Kerajaan negeri dan saya difahamkan bahawa ada beberapa negeri telahpun menswastakan program ini dan mendapat sambutan yang begitu baik daripada pihak-pihak pemaju-pemaju swasta dan dakwaan Yang Berhormat yang mengatakan bahawa ramai lagi masyarakat kita yang belum memperolehi rumah-rumah murah ini khususnya rumah murah kos rendah itu memanglah tidak dinafikan tetapi program menyediakan rumah kos rendah kepada rakyat di seluruh negara bukan sahaja tanggungjawab Kerajaan Persekutuan tetapi juga menjadi tanggungjawab Kerajaan negeri dan juga pihak-pihak swasta.

Kita berharap jika sekiranya ada Ahli-ahli Yang Berhormat atau penyokong-penyokong DAP yang ingin menceburkan diri untuk membantu mendirikan rumah-rumah awam kos rendah ini (\$25,000 satu unit), kita di pihak Kementerian akan sentiasa mengalu-alukan sumbangan dan kita berharap dengan adanya kerjasama yang sedemikian maka rumah-rumah awam kos rendah ini akan dapat dipertingkatkan lagi pembinaannya. Saya percaya dengan adanya kerjasama itu mungkin kita akan dapat mengurangkan bilangan pemohon-pemohon bagi mendapat rumah kos rendah.

Ahli Yang Berhormat dari Kok Lanas telah mencadangkan supaya peraturan Akta Tempatan 1976 Unit Perundangan Peraturan-peraturan Majlis diseragamkan. Suka saya nyatakan bahawa di dalam hal ini Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan dari semasa ke semasa akan menggubal undang-undang kecil dan peraturan-peraturan untuk di bawah ke Majlis Negara bagi Kerajaan tempatan untuk diluluskan bagi digunakan oleh semua pihak Berkuasa Tempatan di Semenanjung Malaysia secara seragam. Setakat ini Majlis Negara bagi Kerajaan Tempatan telah meluluskan 19 undang-undang kecil yang sedemikian untuk diterimapakai secara seragam oleh pihak Berkuasa Tempatan.

(Timbalan Yang di-Pertua
mempengerusikan Jawatankuasa)

Mengenai masa untuk kelulusan pelan pembangunan, perkara yang boleh dikawal seperti semakan pelan-pelan dan bangunan-bangunan oleh agensi-agensi Kerajaan, had masa yang dicadangkan akan dikaji dengan teliti dengan mengambil kira segala aspek seperti tenaga manusia yang sedia ada, kemahiran dan keperluan agensi-agensi Kerajaan yang lain sebelum sesuatu keputusan yang tepat boleh dibuat. Ahli Yang Berhormat dari Kok Lanas juga telah menimbulkan pemberian kepada Majlis Tempatan tanpa bersyarat. Sukalah saya menyatakan bahawa pemberian ini tidak sama sekali mempunyai syarat iaitu berjumpa Yang Berhormat Menteri Belia dan Sukan terlebih dahulu. Saya difahamkan bahawa pemberian geran tersebut sudahpun disampaikan kepada Yang Berhormat Pegawai Kewangan Negeri Kelantan oleh Pengarah Jabatan Pembangunan Persekutuan Negeri Kelantan. Sebenarnya sesiapa sahaja wakil Kerajaan Persekutuan boleh menyampaikan bagi pihak Kerajaan Persekutuan sumbangan kepada mana-mana negeri sama ada di Kelantan, di Sabah ataupun mana-mana negeri yang lain di Malaysia.

Yang Berhormat dari Pengkalan Chepa juga menimbulkan perkara yang sama.....

Tuan Haji Sukri bin Haji Mohamed:
(Bangun)

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, Kok Lanas bangun.

Tuan Osu bin Haji Sukam: Jadi saya tidaklah perlu supaya membuat penjelasan sekali lagi. Yang Berhormat dari Pengkalan Chepa telah menimbulkan peruntukan.....

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, Kok Lanas bangun. Hendak bagi jalan?

Tuan Haji Sukri bin Haji Mohamed: Tadi selain daripada tiga perkara yang telah disebut, yang telah di jawab oleh Yang Berhormat Menteri tadi, saya ada kemukakan satu cadangan supaya Kerajaan Tempatan atau Majlis Perbandaran, Majlis Daerah menyediakan satu pelan bangunan, pelan rumah kediaman, pelan kedai yang seragam dan apabila permohonan dibuat kepada pihak majlis berkenaan untuk mendapatkan kelulusan, pemohon boleh memilih mana-mana pelan bangunan yang telahpun diluluskan terlebih dahulu oleh pihak Majlis Kerajaan Tempatan. Dengan cara ini kita dapat, satu; menyeragamkan bangunan-bangunan dalam kawasan majlis perbandaran, yang kedua; mempercepatkan proses untuk mendapat kelulusan.

Tuan Osu bin Haji Sukam: Tuan Yang di-Pertua, memang kita di Jabatan Perumahan Negara ada pelan-pelan yang boleh digunapakai untuk seluruh negara, untuk seluruh majlis daerah dan seluruh majlis perbandaran. Terpujanglah kepada pemaju-pemaju sama ada mahu menggunakan pelan-pelan yang telah dilulus atau mengemukakan pelan-pelan mengikut citarasa pemaju itu sendiri

kerana kadangkala ada pelan-pelan yang telah kita seragamkan tetapi mungkin tidak memenuhi kehendak hasrat pemaju itu sendiri, maka terpaksa pemaju itu mengemukakan pelan-pelan pembangunan dan kemudian pelan-pelan bangunan untuk diluluskan. Tetapi mana-mana pemaju yang ingin mengambil bahagian di dalam pelan-pelan yang telah diseragamkan boleh dan kita akan sedia memberi kerjasama

Yang Berhormat dari Pengkalan Chepa ada menimbulkan soal peruntukan yang terdapat di muka 54 di mana di bawah Kepala 01500 Perancangan Perumahan Awam Kos Rendah, cuma terdapat Kerajaan-kerajaan Negeri Semenanjung, iaitu di bawah 07; 08 Kerajaan Negeri Sarawak; 09 Kerajaan Negeri Sabah. Jadi, soal kita menganaktirikan mana-mana negeri di Semenanjung Malaysia tidak timbul kerana cukup jelas di bawah peruntukan yang telah disenaraikan ada diterangkan bahawa Peruntukan 07 Kerajaan-kerajaan Negeri Semenanjung. Jadi, kita tidak timbullah soal Kelantan dianaktirikan dan sebagainya.

Yang Berhormat dari Tambun juga telah membangkitkan soal bomba — tugas untuk mengawal kebakaran dan kilang-kilang haram dan telah mencadangkan supaya satu jawatankuasa ataupun pasukan khas antara agensi-agensi ditubuh bagi mencegah kilang-kilang haram.

Suka saya menyatakan di sini bahawa jawatankuasa antara agensi sememangnya telah wujud. Kerjasama ini telah dapat kita lihat melalui kempen mencegah kebakaran yang diadakan oleh Jabatan Bomba dengan kerjasama Jabatan-jabatan Kerajaan yang lain dan juga pihak swasta yang kita adakan setiap tahun di setiap negeri. Mengenai dengan pasukan khas mencegah kilang-kilang haram, suka saya nyatakan bahawa ini belum lagi dapat kita

adakan tetapi pemeriksaan dan arahan telah pun dikeluarkan kepada seluruh Ketua Pengarah Bomba negeri supaya memberi kerjasama dengan Kerajaan negeri dan pihak-pihak Majlis Perbandaran supaya mereka dapat membuat lawatan dan jika perlu memberi kerjasama dengan majlis-majlis tempatan bagi membuat pemeriksaan ke atas mana-mana bangunan yang di kenalpasti, yang difikirkan boleh menimbulkan satu masalah dari segi kebakaran dan ini sedang dijalankan dan akan dipertingkatkan tertakluk kepada kemampuan yang ada sedia di jabatan perkhidmatan bomba di seluruh negara.

Yang Berhormat dari Muar telah banyak mencadangkan tentang prinsip-prinsip penyusunan semula masyarakat, pembangunan perumahan, kualiti rumah murah, cultural landscape dan nama-nama yang bercirikan negara kita, sukalah saya menyatakan bahawa cadangan-cadangan ini sedang di dalam perhatian Kementerian dan Jabatan Perumahan Negara. Buat permulaan, Jabatan Perumahan Negara pada masa ini sedang merancang untuk membina satu kompleks atau "Kampungku" atau rumah murah, "Ala Kampungku" di mana ciri-ciri yang disebutkan oleh Yang Berhormat dari Muar ini akan dapat diketengahkan dan dikekalkan ciri-ciri kampung dan masyarakat kampung itu. Kita akui di dalam kita merancang projek perumahan kos rendah yang terdapat di seluruh negara sekarang banyak berciri-cirikan kehendak keperluan seharian tetapi keperluan masyarakat, cultural heritage dan prinsip kemasyarakatan itu memang telah diketepikan suatu masa dahulu dan sekarang kita telah meminta dan Jabatan Perumahan Negara sedang merancang untuk membawa balik masyarakat kita kepada suatu masyarakat di mana ciri-ciri yang dicadangkan oleh Ahli Yang Berhormat tadi akan benar-benar bukan sahaja dapat dikekalkan tetapi diteruskan,

diperbaiki dan diperkemaskan supaya ianya akan dapat memenuhi hasrat Kerajaan untuk mewujudkan sebuah negara yang maju, yang penyayang dan juga mempunyai ciri-ciri ala Malaysia sendiri. Ada juga cadangan yang telah dikemukakan oleh Yang Berhormat adalah di bawah bidangkuasa Kerajaan Negeri dan perkara ini, kita ambil perhatian dan kita akan sampaikan kepada Kerajaan Negeri untuk mengambil tindakan.

Jadi, Tuan Pengerusi, sekianlah sahaja, yang dapat saya jelaskan daripada perkara-perkara yang telah ditimbulkan oleh 5 Ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian untuk membincangkan perkara-perkara di bawah bidangkuasa Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan.

Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa wang sejumlah \$56,244,600 untuk Maksud B. 14; \$11,791,500 untuk Maksud B. 15; \$100,171,900 untuk Maksud B. 16 di bawah Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan jadi sebahagian daripada jadual hendaklah disetujui.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak \$56,244,600 untuk Maksud B. 14; \$11,791,500 untuk Maksud B. 15 dan \$100,171,900 untuk Maksud B. 16 di perintahkan jadi sebahagian daripada Jadual.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Masalahnya ialah bahawa perbelanjaan sebanyak \$125,193,530 untuk Maksud P. 14 dan \$57,900,000 yang disebutkan untuk Maksud P. 16 dalam Anggaran Pembangunan bagi tahun 1993 hendaklah diluluskan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan dan disetujukan

Wang sebanyak \$125,193,530 untuk Maksud P. 14 dan \$57,900,000 untuk Maksud P. 16 diluluskan jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan, 1993.

Maksud B. 17 (Jadual) —

Maksud P. 17 (Anggaran Pembangunan, 1993) —

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Ahli-ahli Yang berhormat, Kepala B. 17 dan Kepala P. 17 di bawah Kementerian Belia dan Sukan terbuka untuk dibahas sekarang. Jerai.

5.26 ptg.

Tuan Haji Badruddin bin Amiruldin (Jerai): Terima kasih, Tuan Pengerusi, Bismillaahir-Rahmanir-Rahim. Saya ingin merujuk kepada muka surat 65, Butiran 020000, sekali dengan 030000 — Kementerian Belia dan Sukan. Saya ingin mengesyorkan kepada Kementerian Belia dan Sukan agar setiap belia-belia lepasan sekolah perlu diberi satu kursus. Pertama, kursus mendisiplinkan diri, kursus menjadi seorang rakyat yang bertanggungjawab dan seakan tanahair mereka. Dan juga bimbingan kursus mereka ini untuk meneruskan kehidupan mereka sebagai seorang rakyat yang bertanggungjawab yang akan terus mewarisi negara yang kita sayangi ini.

Tuan Pengerusi, kita dapat lihat sekarang ini ramai anak-anak muda dan belia-belia ini terbawa-bawa dengan kelakuan ala barat dengan penglibatan mereka di dalam jenayah, dadah, gangsterism dan sebagainya. Saya kira kadangkala seorang anak muda itu datang daripada keluarga yang miskin, keluarga yang kucar-kacir rumahtangganya dan ini menyebabkan mereka ini terjebak di dalam aktiviti-aktiviti yang tidak menguntungkan dengan memberi faedah

kepada negara. Jadi, kita bertanggungjawab, kalau boleh, Kementerian Belia dan Sukan ini supaya belia-belia ini dan budak-budak sekolah ini mungkin semasa cuti sekolah, mungkin semasa atau selepas sekolah atau mungkin semasa mereka ini hendak melanjutkan pelajaran ke peringkat universiti, sama ada di dalam negeri dan di luar negeri, diberikan kursus supaya mereka ini dididik dan apabila mereka ke luar negara, mereka ini akan menjadi rakyat Malaysia yang berhemah tinggi, yang berbudi bahasa akan mencerminkan bahawa Malaysia adalah sebuah negara yang berdisiplin.

Tuan Pengerusi, berkenaan dengan belia berniaga. Saya kira sistem belia berniaga atau bantuan belia berniaga ini perlu dikaji semula kerana kita dapati kebanyakan belia-belia yang ingin melibatkan diri dalam bidang perniagaan ini kadangkala tidak mempunyai asas ataupun tidak mempunyai latihan secukupnya. Dan apabila mereka ini melangkah kaki di dalam perniagaan, sudah tentulah mereka ini akan menghadapi saingan, akan menghadapi dugaan dan susah payah dalam alam perniagaan ini. Kerana kita sedia maklum, perniagaan ini bukanlah satu alam yang begitu mudah. Kesabaran, kerja kuat dan amanah itu perlu ada kepada seseorang itu supaya dia akan dapat berjaya di dalam bidang perniagaan.

Jadi, kita dapat lihat kadang-kadang belia ini diberi bantuan pinjaman dengan tidak ada asas tentang perniagaan, tentang book-keeping dan sebagainya dan akhirnya mereka ini tinggallah belia yang rugi di dalam bidang perniagaan dan telah patah hati untuk meneruskan lagi perniagaan-perniagaan bentuk lain pula. Jadi, saya kira, kalau kita semua dapat ataupun Kementerian Belia dan Sukan dapat memberi latihan, dapat memberi bimbingan ataupun attachment mereka ini kepada syarikat-syarikat tertentu. Katalah

seorang itu minat di dalam bidang pembuatan. Katalah pembuatan makanan dari segi biskuit. Kita attach belia-belia ini di kilang-kilang tersebut dahulu.

Maka beri mereka latihan yang sewajar dan sebaik-baiknya. Apabila mereka keluar daripada kilang-kilang tersebut, dengan pengalaman yang mereka ada ini, maka mereka akan boleh berjinak-jinak untuk meneruskan perniagaan mereka daripada kecil-kecilan dan insya-Allah mereka ini akan berjaya. Tetapi kalau sekadar atas kertas ataupun kelulusan yang mereka memperolehi tetapi tidak ada langsung praktikal di dalam diri mereka, tidak ada pengalaman, maka saya kira pemberian bantuan ini akan merugikan Kerajaan dan merugikan mereka itu sendiri.

Saya kira kalau ada belia-belia yang betul-betul boleh dan betul-betul sanggup dan kita nampak mereka ini boleh berjaya dan ada daya berjaya di dalam bidang perniagaan itu, biarlah pinjaman itu diberi dengan tidak begitu susah untuk mereka mendapat pinjaman-pinjaman tersebut. Kadang-kadang belia-belia ini merungut tentang susahnya mereka mendapat pinjaman ataupun bantuan dalam bidang Belia Niaga ini.

Tuan Pengerusi, saya ingin juga pergi kepada Butiran 00900 berkenaan dengan Pembangunan Ahli Sukan. Saya kira Kementerian Belia dan Sukan patut memandang serius di dalam usaha kita ingin membentuk dan membanyakkan ahli-ahli sukan. Kalau kita dapat kaji kembali dan kita dapat lihat, ahli-ahli sukan yang berjaya pada hari ini adalah ahli-ahli sukan yang datangnya daripada kampung-kampung. Kalaupun saya kira ahli renang yang duduk di tepi-tepi laut, anak-anak nelayan itu, mereka ini kalau kita beri bimbingan yang sewajarnya, ada sekolah latihan renang dan sebagainya,

kadang-kadang mereka ini berenang lebih cepat daripada buaya dan ikan yang berada di dalam laut. Tetapi kerana tidak ada bimbingan dan tempat, maka kebolehan yang ada pada mereka ini terhad dan tertinggal begitu sahaja.

Jadi, saya syorkan kalau boleh Kementerian Belia dan Sukan ini, sekarang ini pergi ke daerah-daerah, daripada daerah-daerah turun ke mukim-mukim, rekrutkan anak-anak belia kita yang ada di kampung ini, hantarkan mereka ini dan saya cadangkan kalau boleh diadakan sekolah sukan. Sekolah sukan yang saya maksudkan di sini, anak-anak yang berada di sekolah-sekolah, di kampung-kampung, di peringkat-peringkat daerah dan di peringkat-peringkat negeri, kalau kita nampak mereka ini berbakat, mempunyai bakat di dalam bidang kesukanan, ambil mereka ini dan masukkan macam kita buat sekarang ini sekolah menengah MRSM, Sains dan sebagainya. Tetapi ini khusus untuk sukan pula. Di samping latihan bacaan sekolah harian, sukan itu dipertingkatkan dan dipentingkan, diasuh mereka ini supaya mereka ini menjadi ahli sukan yang berjaya.

Jadi, sekarang ini kita hendak buat Sukan Komanwel dan sebagainya, jadi kalau kita hendak advertise Malaysia dan orang lain pergi ambil pingat emas, kita pun berasa sedih juga. Kalau boleh setiap sukan itu, kalau tidak dapat nombor satu pun, nombor dua jadilah. Jadi, kadang-kadang ini johan orang lain, naib johan orang lain, yang ketiga orang lain, sagu hati pergilah orang kita sua kepala, ambil medal. Saya kira tidak patutlah, modal kita keluar. Ini pun berniaga juga. Kalau keluar modal, hendaklah untung sedikit. Jadi, saya ingat kalau boleh Kementerian Belia dan Sukan ini, saya syorkan supaya diadakan sekolah sukan untuk melatih belia-belia ini. Kadang-kadang di kampung itu naik basikal, dengan duit pun tidak ada, pergilah berlatih bola. Kemudian main bola, terkasar sedikit,

sudah bengkok kaki, balik urut di rumah sahaja. Hendak pergi hospital pun orang kampung, tidak mampu itu ini. Lama-lama emak dia kata, “hang hendak main apa bola, teruk kaki hang, berhentilah”. Berhenti, pada hal dia ada bakat, ada kebolehan. Jadi, inilah kita kena pick up daripada kampung, daripada luar bandar, yang ada bakat ini, asuh mereka dan bubuh mereka di sekolah ini. Latih mereka dengan sewajarnya dan insya-Allah, mereka ini akan selalu menaikkan bendera Malaysia di setiap sukan-sukan yang akan diadakan sama ada di peringkat negeri ataupun antarabangsa.

Lagi satu Tuan Pengerusi, berkenaan dengan ini, saya lompat tadi tetapi berbalik kepada 020000 berkenaan dengan Persatuan Bola Sepak. Walaupun mereka ini saya kira berpersatuan, tetapi saya syorkan kalau pun mereka ini berpersatuan, kadang-kadang mereka ini tidak terikat dengan peraturan atau undang-undang Kementerian Belia dan Sukan. Saya kira persatuan-persatuan yang terlibat dengan sukan-sukan ini, mestilah mematuhi dan mendengar nasihat dan arahan daripada Kementerian Belia dan Sukan. Bukan kerana saya orang Kedah, Tuan Pengerusi, atau bukan kerana Kedah sudah kalah bola, tidak juga, tetapi kerana saya pandang dari sudut keadilan di dalam satu-satu pertandingan itu.

Hari ini kita tengok, baru dua tiga hari Kedah KFA marah kepada Pahang. Kemudian Pahang pula marah kepada Kedah. Jadi, kita main sukan ini untuk mengeratkan silaturahim, untuk berbaik-baik di antara satu sama lain — semangat kesukanan. Jadi, kalau kita lepas main ini, orang Kedah kata bercelaru atau bertengkar, dia kata macam ini, orang itu kata macam ini, tidak adillah. Jadi, kalau boleh Presiden-presiden ini, biar adillah, macam Tuan Pengerusi. Kalau kita jadi Pengerusi, kita kena adil. Maknanya saya tidak boleh kata, “sekarang ini saya

Pengerusi, sebentar lagi saya bukan Pengerusi”. Tidak boleh! Begitulah juga Hakim, saya Hakim, saya kena adil. Tidak boleh pula kata, “sebantar lagi saya bukan Hakim”. Jadi, tidak bolehlah macam itu.

Jadi, saya ingat kalau boleh, orang-orang Pahang jangan marah saya, saya hendak perbetulkan keadaan. Jadi, kita hendakkan persatuan-persatuan ini berjalan mengikut kehendak persatuan itu membangunkan sukan. Jangan ada lagi selepas ini, antara satu negeri dengan satu negeri yang lain ini bertelagah disebabkan bermain sukan. Yang pemain itu untunglah berjaya dapat duit. Tetapi yang berlaga ialah officers ini dan juga sampai ke peringkat atasan, peringkat-peringkat istana pun sudah bermasam-masam muka. Saya hendak bercakap lebihpun, nanti Bayan Baru bising. Tetapi hak ini pun yang di atas duduk diam-diam sudahlah, buat apa hendak kacau yang di bawah ini main bola. Biar mereka main elok-elok. Pemain-pemain pun naik pening kepala kalau dia tengok perangai pegawai-pegawai macam ini.

Jadi, Kementerian Belia dan Sukan kena tengok sedikit. Suluh sedikit, panggil mereka senyap-senyap, beri warning senyap-senyap, jangan buat perangai macam itu. Rosak imej sukan kita. Pasal Kedah bola kalah tidak mengapa, asalkan padi naik elok, beras keluar elok, dia syukur dan berterima kasih. Tentang bola kalah hendak buat macam mana. Itu bukan kalah, dia tersilap teknik, permainan number one, silap teknik. (*Ketawa*) Dia tidak sempat tangkap, dia tersepak.

Jadi, Tuan Pengerusi, saya pun ingin tidak mahu cerita panjang pada hari ini, setakat inilah pandangan-pandangan saya dan yang mustahaknya hari ini, kalau sukan itu kita perlukan balik kepada pokok sukan untuk persahabatan, sukan untuk kesihatan dan majulah sukan untuk

negara. Kalau kita bercelaru macam ini, sukan tidak jadi sihat dan orang akan tengok persatuan-persatuan sukan yang ada di Malaysia ini satu persatuan yang tidak berdisiplin. Apabila persatuan itu tidak berdisiplin, maka orang-orang yang terlibat dalam persatuan itu sendiri pun, tidak akan berdisiplin dan pemain-pemain sendiri pun tidak akan berdisiplin.

Jadi, saya berharap kalau boleh media massa pun tidak usahlah report pasal Dewan Undangan Negeri Kedah dan Pahang kata begini. Sudah selesai, tutuplah. Tidak usaha interview, saya tidak apalah hendak interview. Tetapi bagi mereka itu tak usah interview — selesai masalah. Jadi, kalau kita boleh buat macam itu, semangat kesukanan ini akan berpadu balik.

Dengan itu, Tuan Pengerusi, saya mengucapkan terima kasih.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Arau.

5.39 petang

Tuan Shahidan bin Kassim (Arau): Tuan Pengerusi, yang pertama saya hendak bercakap di bawah tajuk Maksud Bekalan 17 Kementerian Belia dan Sukan. Saya hendak tanya Yang Berhormat, apa itu belia? Saya juga hendak tanya Pemuda UMNO, apa itu Pemuda?

Dalam perkembangan ekonomi dan juga perkembangan siasah negara yang berkembang sekarang, sudah sampai masanya pengistilahan ini yang didasarkan kepada umur itu, difikirkan semula. Kita mahu rakyat Malaysia cergas, kuat, sihat dan kita mahu rakyat Malaysia berkembang mengikut perkembangan ekonomi dan juga perkembangan siasah semasa.

Dahulu, semasa penetapan umur 40 tahun diberikan kepada belia dan juga

pemuda iaitu dalam tahun 1948 telah ditetapkan umur pemuda 40 tahun kerana pada masa itu 'life span' kita lebih kurang 70 tahun ataupun mungkin 65 tahun. Tetapi sekarang ini jangka hayat kita sudah bertambah. Apabila jangka hayat sudah bertambah, bermakna umur belia atau pemuda ini haruslah ditingkatkan daripada 40 tahun kepada mungkin 45 ataupun 50 tahun. Dengan itu penyertaan yang lebih aktif orang-orang yang dinamakan belia dan pemuda itu akan lebih meningkat. Dengan penetapan umur itu seolah-olah orang yang sudah menjangkau umur 40 tahun, mereka sudah terfikir, "Aku ini muda lagi atau sudah tua?". Jadi, prestasi mereka boleh merosakkan pemikiran dan fizikal sebab ini ada hubung kait kerana mereka terfikir mereka sudah terlepas masa belia itu. Ini tidak boleh dibiarkan kerana akan merosakkan fikiran. Saya mencadangkan supaya had umur, walaupun saya rasa mungkin belia tidak menetapkan itu sebagai kata putus tetapi saya lihat had umur masih lagi 40 tahun. Walaupun Seriausaha Parlimen telah menjawab — dahulu saya belia tetapi sekarang saya sudah tidak boleh jadi belia. Sekarang ini saya berfikir saya ini di peringkat mana? Dan saya sudah terlajak setahun. Tahun sudah Yang Berhormat kata saya belia lagi dan tahun ini sudah tidak jadi belia lagi. Maknanya sekaligus saya sudah tidak boleh lagi melibatkan diri secara aktif sebagai belia. Hendak jadi orang tua pun belum lagi sebab belum lagi mencapai umur yang sepatutnya diberi gelaran tersebut. Jadi, adalah wajar supaya jangka umur itu dinaikkan kepada 50 tahun. Dengan itu kita akan terus bersemangat bekerja, bukan dari segi lain..... Macam Ahli dari Kota Bharu, beliau ketawa, mungkin beliau ingat lain. Tidak. Ini dari segi supaya kemampuan kita sebagai belia dinaikkan. Mungkin 50 tahun terlampau tinggi — 45 tahun

okaylah. Kenapa wanita tidak dikira umur? Umpamanya, pemuda ditetapkan 40 tahun tetapi kenapa wanita tidak diadakan beliawanis? — Tidak ada. Wanita lebih daripada 40 tahun pun boleh bertanding sebagai wanita tetapi pemuda lebih daripada 40 tahun tidak boleh jadi pemuda. Ini akan merosakkan pemikiran. Kenapa lelaki dituakan lebih daripada wanita? Itu sebabnya keadaan di Malaysia sekarang lelaki lebih cepat mati daripada wanita, ini kerana perbuatan kita sendiri yang menyebabkan pemikiran kita menganggap yang kita.....

Wan Hanafiah bin Wan Mat Saman:
Mati apa?

Tuan Shahidan bin Kassim: Ya! Mati betul-betullah. Itu sebab kita lihat wanita-wanita labih ramai daripada lelaki kerana lelaki jangka hayat mereka kurang daripada wanita lebih kurang jarak 3 tahun.

Wan Hanafiah bin Wan Mat Saman:
(Bangun)

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, Kota Setar bangun.

Wan Hanafiah bin Wan Mat Saman: Tuan Pengerusi, minta penjelasan sedikit. Sekarang Yang terhormat dari Arau sudah berumur 41 tahun dan beliau minta supaya umur pemuda dilanjutkan kepada 45 tahun. Bila beliau sampai 49 tahun kelak beliau akan minta lanjutan sampai 50 tahun. Ini adalah kepentingan diri. (Ketawa)

Tuan Shahidan bin Kassim: Mungkin juga, sebab tiap-tiap tahun saya lihat jangka hayat kita bertambah. Apabila saya lihat jangka hayat bertambah sekaligus, saya terfikir mungkin saya boleh hidup sampai 77 tahun. Apa yang

doktor beritahu saya, kekuatan pemikiran dan juga fizikal, kalau kita fikir begitu jangka hayat.... yang lain itu kuasa Allah Taalalah — saya tidak mahu tolak Al-Quran, kecuali Pak Nik.

Secara seriusnya saya mintalah, kerana kawan-kawan saya ini kadang-kadang mereka fikir lain. Dalam kedudukan sekarang kita lihat wanita jangka hayat mereka lebih tinggi. Ini oleh kerana perbuatan kita sendiri. Mengapa dalam belia ini tidak ada umur untuk wanita. Wanita berumur 50 tahun pun boleh bertanding EXCO Wanita, tetapi pemuda tidak boleh. Saya cukup berminat berada dalam pemuda. Sekarang saya tidak tahu kemana saya harus pergi. Harus pergi ke peringkat yang tua, saya belum tua lagi. Muda, mereka kata saya tidak muda lagi dan saya tidak boleh memimpin belia lagi. Saya minta supaya penetapan umur ini difikirkan semula untuk membolehkan rakyat Malaysia boleh berkerja dengan lebih gagah dan kuat seperti belia dan pemuda.

Saya pergi kepada tajuk khusus tentang Yang Berhormat Jerai sebutkan tadi. Saya bersetuju dengan beliau. Sebelum itu saya hendak sebutkan di sini, kalau kita lihat dalam prestasi — ada sedikit kekeliruan. Tiap tahun saya timbulkan perkara ini. Kalau Yang terhormat melihat laporan prestasi, di antara sukan dengan aktiviti perniagaan dan aktiviti keusahawanan terdapat jarak yang cukup berbeza. Sebagai contoh, sukan. Kita hendak melatih — Kursus Kepimpinan Sukan yang pada tahun ini melibatkan 95,500 peserta. Tetapi Kursus Keusahawanan— Kursus Latihan Mengenai Budaya Kerja Cemerlang— Kursus Keusahawanan cuma untuk 230 orang peserta. Yang Berhormat lihat dalam itu dari segi prestasi. Ini menunjukkan bahawa, yang pertama, tidak ada perseimbangan

Kementerian ini dari segi penumpuannya kepada kesukanan. Orang tidak boleh bersukan kalau perut kosong. Kalau duit ada mereka boleh bersukan, kalau tidak mereka tidak mampu hendak bersukan. Hendak main apa kalau makanan yang dimakan tidak berzat. Mereka hendak bersukan pun tidak boleh. Saya minta supaya diberi keseimbangan.

Umpamanya bengkel dan kursus untuk sukan 185,860 orang peserta dalam tahun 1992. Saya minta angka yang sama dilatih untuk Kursus keusahawanan. Jadi, orang-orang yang dilatih sukan sekaligus boleh pergi kepada keusahawanan sebab kita kena lihat, mereka yang terlibat dalam sukan sama ada secara profesional ataupun tidak ataupun hanya untuk tujuan ekseseais, kemampuan mereka cuma di tahap 30 tahun. Selepas 30 tahun mereka hendak buat apa? Mereka terpaksa berniaga, mereka terpaksa berjumpa dengan Yang Berhormat Jerai, saya dan lain-lain lagi untuk tujuan berniaga. Tetapi oleh kerana penumpuan diberi tidak seimbang dan kalau kita lihat di sini — Prestasi 1991 — contohnya macam kursus, seminar, bengkel, bimbingan dan kerjaya, 15 projek kita buat untuk 450 peserta. Dalam tahun 1992, kita naikkan jadikan 15,700 peserta. Saya ucapkan tahniah kerana ini satu perkembangan yang baik — termasuk juga Kursus Keusahawanan, Seminar Pembangunan Peringkat Keusahawanan. Dalam tahun 1991 cuma satu sahaja — 150 orang peserta. Saya ingat ini bukan aktiviti Kementerian kalau setakat satu seminar. Sepatutnya kita buat banyak. 1992 satu — 230 orang peserta; 1993 satu — 250 orang peserta. Adakah 250 orang ini mampu untuk memberi manfaat kepada keseluruhan belia yang sekarang ini kawan-kawan saya minta supaya diberi perhatian.....

Puan Hajah Ilani binti Dato Haji Isahak (Kota Bharu): (*Bangun*)

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, Kota Bharu bangun.

Puan Hajah Ilani binti Dato Haji Isahak: Tuan Pengerusi, saya bukan hendak minta penjelasan tetapi hendak memberitahu bahawa korum tidak cukup.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Ya.

Puan Hajah Ilani bin Dato Haji Isahak: MP dari Arau biasanya beliau menjaga korum.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Setiausaha, sila bilang, Ya, tidak cukup, bunyikan loceng.

Loceng dibunyikan

(Ahli-ahli dikira, lebih 26 Ahli Hadir)

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): 35 orang, cukup korum. Arau diminta sambung.

Tuan Shahidan bin Kassim: Terima kasih adik saya daripada Kota Bharu, tapi menjaga korum ini sebenarnya sama-sama kita menjaga korum, tanggungjawab bersama, saya ingat bukan sahaja Barisan Nasional. Tak apalah terima kasih sekurang-kurang bagi — dia kata hendak tolong saya nak beri orang masuk dengar ucapan saya. Tetapi sebenarnya korum saya ingat kita sudah berjanji dahulu di antara saya dengan Pembangkang supaya korum ini tidak ditimbulkan Perjanjian ini saya harap tidak dilanggar.

Tuan Pengerusi, jadi saya minta diberi perseimbangan. Kemudian, saya hendak beri satu contoh, Yang Berhormat:

<i>Kursus Pertanian</i>	<i>Peserta</i>
1991	1,575 orang
1992	500 orang
<i>Kursus Usahawan</i>	
1991	2,000 orang
1992	4,100 orang

Walaupun di sini saya tak jumpa di mana-mana tentang program belianiaga, saya ingin bertanya di manakah dimasuk, berapakah peruntukan diberi, sebab dalam buku yang diberi kepada saya, saya tak jumpa. Dan Yang Berhormat pun telah timbul tadi, saya percaya selepas kursus keusahawanan kalau ikut dahulu diberi bantuan di bawah belianiaga.

Saya hendak ulang, saya hendak minta supaya pihak Kerajaan memikirkan benda ini secara serius. Sebab saya lihat, cara kita melaksanakannya ini tidak mendapat penyelarasan yang khusus. Contohnya Program Mahasiswa Menganggur, tidak diberi di bawah Kementerian, tetapi diberi di bawah Bank Pertanian kalau saya tak silap. Kemudian kursus itu untuk — saya tak tahu untuk apa, mungkin daripada Bank Pembangunan. Kalau boleh, ianya disalurkan melalui Kementerian yang berkenaan, sebab Yang Berhormat beri kursus usahawan. Selepas ini ke mana harus mereka pergi. Yang penting saya hendak sebutkan di sini, saya bersetuju dengan kawan saya bahawa walau apa pun Kementerian hendak buat — saya bukan hendak memperkecilkan siapa-siapa, pegawai-pegawai Kerajaan atau mana-mana pihak. Tetapi dalam usaha kita hendak beri nasihat teknikal berhubung dengan perniagaan, kita kena dapat nasihat daripada orang berniaga. Jadi, belia-belia ini mesti dicantumkan dengan mereka yang sudah berada dalam pasaran. Walaupun saya sudah sebut berkali-kali, walaupun Ahli-ahli Yang Berhormat kata ulang yang itu sahaja, tetapi masalahnya benda itu masih berjalan. Kita tidak ada pilihan untuk menjadikan mereka ini ada usahasama dengan peniaga-peniaga yang sudah ada dalam pasaran. Kalau sekiranya mereka masuk pasaran yang hanya dirancang oleh pihak Kerajaan ataupun Kementerian, mereka hanya boleh berniaga dalam kumpulan dan kelompok itu sahaja. Itu sebab banyak program belianiaga — saya bekas pegawai Kerajaan Negeri Perlis itu, saya Pengerusi belianiaga Perlis dahulu, zaman dahulu kala tahun 1977 sampai 1982. Saya lihat walaupun pada masa tersebut yang lepas-lepas, ada yang pinjam pergi kahwin dan

sebagainya, itu yang lepas-lepaslah. Jadi, itu sudah tidak terjadi lagi sekarang. Ini terjadi oleh kerana kita sendiri membimbing mereka itu mengikut kehendak kita, yang saya rasa salah. Dalam pasaran ia berubah. Contohnya, ada belia disuruh buat kerepek pisang dan sebagainya, kalau sekiranya pasaran tidak ke arah itu, saya ingat kita tidak boleh buat. Hendak memperkenalkan benda-benda baru ini bukan belia. Belia harus masuk pasaran yang menjadi permintaan ramai. Belianiaga harus masuk dalam perniagaan yang sememangnya ada permintaan, dan bukan perniagaan yang didasarkan kajian-kajian kertaskerja, yang didasarkan kajian random yang tidak tepat. Maka sudah sampai masanya Kementerian ini mungkin pada masa-masa akan datang untuk kursus-kursus yang bercorak keusahawanan ini dibuat dengan kerjasama pihak swasta.

Contohnya Yang Berhormat, kursus usahawan pada tahun 1992, mungkin sudah nak habis, 150, tetapi tahun depan ada 165 kursus. Contohnya kursus keusahawanan dibuat usahasama dengan, katalah hendak suruh orang buat besi dengan PERWAJA sebagai contohnya. Makna kata dibuat dengan pihak swasta dan sekurang-kurangnya apabila mereka ini keluar, mereka ini boleh berhubung terus dengan syarikat yang menganjur bersama kursus yang berkenaan. Sistem pembelajaran ini dibuat di negara-negara maju, terutamanya negara-negara seperti Switzerland dan Germany. Tetapi latihan ini diberi kepada anak-anak sekolah yang berumur 15 tahun sampai 19 tahun, dipanggil 'latihan masa cuti', mereka akan diberi kerja di syarikat-syarikat dan perusahaan tertentu, dan selepas mereka tamat, mereka boleh menyambung kerja ataupun mereka boleh berniaga berdasarkan bimbingan konsep payung daripada syarikat-syarikat yang mereka mendapat latihan. Jadi, dengan cara begitu, sudah pasti usaha-usaha kita untuk meningkatkan usahawan, belia dalam usahawan ini dapat ditingkatkan. Saya hendak cadangkan Yang Berhormat, kalau boleh kursus-kursus keusahawanan dan

lain-lain lagi, kalau Yang Berhormat tak boleh tingkatan sama dengan \$18,000 yang kita beri, \$185,000 dalam bidang kesukanan, maka kita terpaksa berbuat sesuatu untuk kita pindah kepada orang yang mampu. Tetapi orang lain pun terpaksa jaga bahagian masing-masing, maka mereka terpaksa pindahkan peruntukan masuk di bawah Kementerian Belia.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat diminta gulung.

Tuan Shahidan bin Kassim: Seorang berapa minit?

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): 15 minit.

Tuan Shahidan bin Kassim: Oh! saya ingat tak ada had masa. Jadi, saya minta Tuan Pengerusi, saya minta Yang Berhormat kalau boleh diberi penekanan kepada penyertaan pihak swasta.

Akhir sekali fasal sukan. Saya bersetuju sukan ini, tetapi sebab bukan semua rakyat Malaysia boleh bermain sukan secara pro, bukan semua orang yang main golf boleh masuk pertandingan golf, kecuali Pak Wan, dua, tiga orang lagi bolehlah. Saya pun main golf, tapi saya boleh ketuk-ketuk sahaja. Jadi, saya ingat penekanan kepada rekreasi, Yang Berhormat telah sebutkan di sini, diberi penekanan yang sewajarnya. Yang kita mahu sekarang ini rakyat Malaysia yang cergas. Bila mereka cergas, mereka akan berfikiran sihat. Bila mereka berfikiran sihat, mereka tidak hot tempered, kepala angin. Bila mereka tidak kepala angin, mereka akan bercakap dengan penuh tawaduk, dengan penuh pemikiran yang agak siuman sedikit. Kita tidak mahu yang negatif dan kita mengharap mereka ini bakal-bakal akan jadi pemimpin di masa akan datang, Tuan Pengerusi. Bila mereka jadi Ahli Parlimen, mereka tidaklah menuduh siapa-siapa di sini menolak Al-Quran dan sebagainya. Kita mahu orang-orang yang boleh berbincang dengan fikiran tenang, dengan tidak mempunyai kepala angin, yang tidak bebal dan sebagainya seperti saya dan kawan-kawan

lain. Dengan itu kita akan mendapat satu persidangan yang lebih sihat. Maaf, saya bukan memuji diri, tetapi saya rasa, saya cukup eloklah. Kalau tak betul tolong tegur. Tetapi oleh kerana tidak ada orang tegur, saya rasa saya betul. Kalau saya betul, ikutlah contoh yang baik yang telah saya tunjukkan.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, masa sudah suntuk.

Tuan Shahidan bin Kassim: Saya menyokong

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Nilam Puri. Selepas Ahli Yang Berhormat dari Nilam Puri berucap, Kementerian yang berkenaan diminta menjawab.

6.00 ptg.

Tuan Haji Mohamad bin Sabu (Nilam Puri): Tuan Pengerusi, saya merujuk kepada Maksud B. 17, Butiran 020000 — Belia dan 030000 — Sukan. Jumlah perbelanjaan mengurus bagi Kementerian ini ialah terutama sekali \$48,026,900. Saya ingin menyentuh beberapa perkara iaitu konsep sukan dalam negara kita ini. Nampaknya kebelakangan ini Kerajaan kita lebih menuju konsep untuk melahirkan jaguh sukan negara, untuk mendapat piala-piala dalam pertandingan-pertandingan di peringkat antarabangsa. Pandangan saya, perkara itu tidak begitu penting, yang lebih penting ialah sukan ini mesti kita perbanyakkan dan untuk melahirkan belia-belia yang sihat. Kita boleh lihat bagaimana negara-negara yang telah menjaguhkan ahli-ahli sukan mereka, misalnya negara-negara di bawah blok Soviet yang sekarang ini menjadi CIS. Walaupun negeri mereka berpecah kerana tidak ada perancangan ekonomi dan juga sistem sosial yang baik, tetapi apabila mereka pergi bertanding dalam Sukan Olimpik di Barcelona, mereka masih lagi menjadi juara. CIS menjadi juara, walaupun kita tahu negara mereka sekarang berada di ambang bankrup kerana sistem ekonomi yang tidak kena,

perancangan yang tidak kena. Oleh itu, kita harap negara yang telah berjaya menonjolkan jaguh sukan tetapi gagal dalam usaha yang menyeluruh dalam bidang yang lain, janganlah kita jadikan contoh. Sebaiknya sukan ini dijadikan sebagai sumber untuk melahirkan manusia-manusia, belia-belia yang cergas, yang terhindar daripada gejala-gejala yang tidak baik, gejala dadah, gejala aktiviti sosial yang tidak menguntungkan negara dan juga yang tidak menurut aliran ataupun fahaman agama-agama khasnya Agama Islam itu sendiri. Kalau kita berbelanja besar untuk melahirkan seorang jaguh basikal di peringkat dunia, sudah tentu kita terpaksa memperuntukkan berjuta ringgit kepada seseorang itu, begitu juga untuk melahirkan seorang jaguh renang, berapa juta ringgit yang perlu kita belanjakan untuk melahirkan seorang jaguh renang.

Memang negara Romania, Albania, Hungary, negara-negara ini kalau di bidang sukan, memang orang gerun kepada mereka tetapi sekarang siapa yang hairan kepada mereka? Kerana mereka gagal dalam bidang merancang secara menyeluruh bagi negara mereka. Sebaliknya ada negeri-negeri yang di bidang sukannya tidak begitu terkenal, misalnya, negeri Switzerland, Sweden, Denmark, Taiwan, negara-negara ini kalau di bidang sukan tidaklah begitu hebat, tetapi bila disebut negara-negara ini, orang akan faham bahawa mereka melahirkan satu sistem ekonomi, satu taraf hidup rakyat yang tinggi dan rakyatnya digalakkan menjadi cergas untuk bekerja dengan penuh disiplin dan kuat sehingga mereka menjadi juara dalam dunia ini di bidang ekonomi dan bidang-bidang yang lain.

Sebab itulah kita tidak mahu pemujaan kepada juara sukan ini dan juga hendak melahirkan mereka dengan harga yang begitu mahal sedangkan negara kita

bukanlah mampu untuk pergi ke arah itu. Kalau kita tuju untuk melahirkan jaguh-jaguh sukan ini, kita boleh dapat, Malaysia boleh menjadi jaguh tetapi apakah kita mahu negeri kita menjadi Romania ataupun Albania? Untuk memperkenalkan sesebuah negara kita rasa sekarang ini Malaysia cukup terkenal, bukan kerana sukan tetapi kerana Perdana Menteri Malaysia yang begitu lantang, menyuarakan pandangan-pandangan di peringkat antarabangsa. Malaysia dikenali bukan kerana Rashid Sidek, bukan kerana Arumugam, pemain bola, tetapi kerana Dato' Seri Dr. Mahathir Mohamad dan Tunku Abdul Rahman Putra Al-Haj, dua pemimpin ini yang terkenal.

Seorang Ahli: (Menyampuk)

Tuan Haji Mohamad bin Sabu: Dia terkenal kita puji. Tetapi saya kata tadi jangan jadi Tito, bila dia mati orang kutuk kerana melakukan ketidakadilan kepada rakyat Yugoslavia.

Jadi, dia terkenal kerana aktiviti politik, pandangan-pandangan antara-bangsa, bukan kerana sukan. Tetapi kita tidak menentang sukan. Peruntukan ini hendaklah dibuat betul-betul dan melahirkan manusia yang cergas lebih penting daripada segala-segala benda yang lain.

Kemudian, saya ingin sentuh juga Butiran 01700 iaitu Padang Golf Perlis. Diperuntukkan \$1 juta untuk tahun hadapan membina Padang Golf Perlis. Sekarang ini kalau kita bercakap hal padang golf — geli kita, kerana padang golf ini sudah jadi satu perkara yang menghantui rakyat Malaysia sekarang. Kalau saya duduk di Shah Alam, bertolak ke Kuala Lumpur melintasi beberapa padang golf: Padang Golf Sultan Abdul Aziz, Padang Golf Glenmarie yang sedang dibuat, kemudian Padang Golf Kelab Selangor, lajak sedikit lagi Padang

Golf Saujana, pergi ke sana sedikit lagi Padang Golf Rahman Putra, pergi ke sana Padang Golf Ampang — padang golf-padang golf terlalu banyak — dan dibuat oleh swasta, tetapi sekarang ini digunakan peruntukan Kerajaan pula untuk membina padang golf. Kita ingat padang golf sudah terlalu banyak, tidak perlulah mengguna \$1 juta peruntukan wang rakyat untuk membina padang golf. Sudah tentu yang boleh main golf di Perlis, tarafnya Wakil Rakyat dari Arau, taraf-taraf itulah. Bagi saya sendiri kayu golf pun saya tidak kenal, main golf pun tidak tahu. Jadi, bukan kita menentang permainan golf. Tetapi kita fikir yang ada ini sudah terlalu cukup, sepatutnya setengah-setengah itu di 'kambus'lah dibuat perumahan.

Dan juga padang golf ini permainan, kita tahu yurannya \$70,000, \$80,000, sekarang, MARA pula terlibat, dan Kementerian Belia dan Sukan pula lagi masuk duit di situ, sedangkan tadi sahabat saya daripada Arau menimbulkan Program Belianiaga dikurangkan peruntukan. Kenapa dikurangkan benda-benda yang boleh, anak-anak muda kita belajar berniaga, menceburkan diri dalam perniagaan, sedangkan \$1 juta diperuntukkan kepada padang golf.

Begitu juga Butiran 00600 iaitu Bahagian Padang Golf dan Rumah Golf di Langkawi, dibuat juga, sedangkan di Langkawi itu sudah ada padang-padang golf yang dibuat oleh pihak swasta. Kerajaan pula terlibat lagi, benda yang macam kita curah garam ke laut. Padang golf ini sudah banyak, kita pula terlibat lagi, sedangkan peruntukan Kerajaan ini patut diperbanyakkan dalam membantu belia-belie niaga dan sebagainya.

Dan seterusnya dalam hal belia tadi, untuk akhirnya, saya ingin mengambil pandangan dalam menegur hal belia dan akhlak belia, iaitu satu interview dalam radio yang dibuat terhadap Tan Sri Aishah Ghani, bekas pemimpin wanita UMNO,

yang dahulunya terkenal, pada hari beliau mendapat penganugerahan daripada Dewan Bahasa dan Pustaka. Dalam interview itu, saya sedang bawa kereta, saya mendengar radio, Tan Sri Aishah Ghani mengatakan, dia seram mendengar berita-berita tentang maksiat yang berlaku di Dataran Merdeka, terutama selepas pertunjukan hiburan. Kalau jaguh wanita UMNO itu seram, kami bukan sahaja setakat seram, demam menggeletar, bila mendengar maksiat yang berlaku selepas pertunjukan-pertunjukan.

Alhamdulillah! sekarang ini Dataran Merdeka dijadikan kawasan larangan selepas pukul 1.00 malam. Tetapi telah kita tahu belia Melayu kita suka kepada hiburan, kemudian digalakkan pula oleh Kerajaan, oleh Kementerian dalam hiburan ini. Jadi, ke arah mana kita hendak membawa belia-belie kita, sedangkan apa-apa pertunjukan hiburan pun hatta di Kuala Lumpur yang penduduknya 30% orang Islam, orang bumiputera, bila ada pertunjukan hiburan, kita lihat di padang itu 80% hingga 90% adalah orang Islam dan umat Islam. Kenapa belia-belie Cina, belia-belie India tidak begitu gemar berada di padang-padang dengan masa yang begitu lama. Mereka berhibur juga, kita tahu, di disko-disko dan sebagainya.

Tetapi telah kita tahu, bumiputera kita suka kepada hiburan, kita perbanyakkan pula hiburan, jadi ke arah mana kita hendak melahirkan belia-belie kita ini. Kalau Tan Sri Aishah Ghani susah hati, sudah tentulah beliau sebagai seorang tua yang berpengalaman, dia lihat ada satu gejala yang tidak kena untuk menjaga belia-belie negara pada masa yang akan datang. Tambahan pula penagihan dadah, dicampur lagi sekarang ini belia-belie kita ada yang sudah malas memakai baju, saya tidak mahu sebut 'bertelanjang', dia malas pakai baju. Kemudian teredar pula gambar-gambar yang dia malas pakai baju itu. Jadi kontroversi dalam masyarakat kita, yang beragama Islam.

Kementerian Belia dan Sukan hendaklah mengambil perkara ini sebagai benda yang serius, kerana kalau kita hendak membina dasar 2020, matlamat 2020, kalau kita tidak bina betul-betul budaya bekerja, budaya juang, belia-belie yang hanya mencari hiburan, kita boleh sampai ke peringkat angan-angan sahaja. Hingga sekarang pun, Pensyarah Universiti ada memberitahu bahawa orang bukan Islam — kita ambil di sini bukan perkauman, tetapi realiti — mereka telah menguasai ekonomi 55%. Dalam keadaan belia kita 'dok' hayal begini, bagaimana hendak mencapai di tahun 2020? Kita boleh mencapai NIC, tetapi bukan bumiputera dan orang-orang Islam yang menikmatinya, tetapi yang akan menikmatinya orang lain. Jadi, kita 'tukang canang', yang menikmatinya orang lain. Sekian, pandangan saya.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Kementerian diminta menjawab.

6.10 ptg.

Setiausaha Parlimen Kementerian Belia dan Sukan (Dato' Ismail bin Said): Tuan Pengerusi, terlebih dahulu saya ingin merakamkan ucapan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat dari Jerai, Arau dan juga sebentar tadi iaitu Ahli Yang Berhormat dari Nilam Puri yang telah mengambil bahagian memberi pandangan serta syor-syor mereka di bawah Maksud Bekalan, B. 17 dan Maksud Pembangunan, P. 17 — Kementerian Belia dan Sukan.

Yang Berhormat dari Jerai telah pun menyebut dan membuat beberapa syor kepada Kementerian Belia dan Sukan untuk diambil tindakan. Mula-mula beliau telah mengesyorkan supaya belia-belie lepasan sekolah diberi kursus agar lebih dapat kita tanamkan semangat ketahanan dari kepada mereka. Sukacita saya maklumkan kepada Yang Berhormat bahawa Kementerian Belia dan Sukan

sekarang ini sememangnya telah pun mengadakan kursus untuk lepasan sekolah dan kursus yang sedang kita jalankan, kalau boleh saya beri contoh di sini ialah seperti Kem Tunas Nasional di Peringkat Negeri, Kem Sebati, di peringkat Nasional — di mana kita pilih peserta-peserta daripada Kem Tunas Nasional di peringkat Negeri tadi dan kita latih mereka ini dengan kerjasama daripada Tentera Laut DiRaja Malaysia. Kita juga menjalankan kursus-kursus kepimpinan di mana kesemuanya ini adalah bertujuan untuk membina belia yang berfikiran positif dan mempunyai daya tahan yang tinggi. Untuk makluman Yang Berhormat, pada tahun 1993, Kementerian Belia dan Sukan bercadang untuk memberi latihan kerjaya dan kemahiran hidup kepada 21,600 orang belia lepasan sekolah di peringkat daerah di seluruh negara. Itu cadangan kita pada tahun hadapan, untuk makluman Yang Berhormat dari Jerai.

Yang Berhormat dari Jerai juga menyentuh mengenai masalah belia niaga. Beliau mengesyorkan supaya sebelum belia-belie kita diberi pinjaman, mereka ini hendaklah terlebih dahulu diberi kursus. Sukacita saya memaklumkan kepada Yang Berhormat dari Jerai bahawa salah satu daripada syarat-syarat pinjaman ialah belia yang hendak mendapat pinjaman harusnya terlebih dahulu menyertai kursus yang dianjurkan oleh mana-mana pihak, sama ada oleh Kementerian Belia dan Sukan ataupun oleh agensi-agensi lagi.

Dr. Tan Seng Giaw: (Bangun)

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Yang terhormat, Kepong bangun. Hendak beri jalan?

Dato' Ismail bin Said: Saya tidak ada masa, Tuan Pengerusi. Sukacita saya maklumkan kepada Yang Berhormat dari Jerai, di bawah Unit Latihan dan Bimbingan, Kementerian Belia dan

Sukan, telah pun bercadang pada tahun hadapan untuk memperbanyakkan lagi kursus-kursus yang berkaitan dengan kegiatan ekonomi di kalangan belia. Kalau boleh saya berikan contoh kepada Yang Berhormat dari Jerai di sini, bahawa mereka ini akan diberi peluang setelah diberi kursus untuk mendapatkan pinjaman dari Tabung Belia yang diwujudkan oleh pihak Perbendaharaan dan diuruskan oleh Kementerian Belia dan Sukan sebagai pengurus. Misalnya, pada tahun hadapan (1993), kita bercadang untuk mengadakan sebanyak 50 kursus melahir dan membina usahawan yang melibatkan peserta seramai 1,250 orang dan juga kita bercadang pada tahun hadapan untuk mengadakan 40 kursus pengurusan peniaga kecil yang melibatkan peserta sebanyak 1,200 orang belia. Kursus penyediaan makanan dan catering sebanyak 30 kursus yang melibatkan 900 peserta dan banyak lagi kursus-kursus yang saya rasa tidak perlu saya sebutkan di sini. Jika Yang Berhormat memerlukannya, boleh saya hantar secara bertulis. Inilah yang sebenarnya, sebelum mereka ini diberi pinjaman, kita kenakan syarat ini dahulu, di mana mereka hendaklah menyertai kursus sama ada yang dianjurkan oleh Kementerian Belia dan Sukan ataupun mana-mana agensi kerajaan seperti MARA ataupun pihak-pihak lain.

Untuk makluman Yang Berhormat, pada masa yang sama, kita juga mengadakan kursus kepada lepasan IKBN (Pusat Kemahiran Belia dan Sukan) di seluruh negara di mana jika sekiranya mereka ini berminat untuk menceburkan diri dalam bidang perniagaan, kita akan menghantar mereka ini berkursus dalam bidang perniagaan di sebuah Institut Usahawan Belia di Ipoh (IBU). Inilah dia untuk makluman Yang Berhormat mengenai apa yang dibuat oleh Kementerian Belia dan Sukan.

Yang Berhormat dari Jerai juga menyentuh mengenai sukan. Beliau meminta supaya Kementerian Belia dan Sukan memberi pandangan yang serius kepada sukan. Memang benar, Kementerian saya memang sentiasa memandang serius mengenai masalah pembangunan sukan di negara kita pada hari ini. Itulah tugas kami, dan untuk makluman Yang Berhormat, di dalam kita melaksanakan program memajukan sukan di negara kita pada hari ini, pihak Kementerian Belia dan Sukan telah pun membahagikan sukan kepada dua jenis (dua bentuk): satu, sukan Yang Berprestasi Tinggi (High Performance Sports) dan yang kedua, Sukan Untuk Semua, termasuk Ahli-ahli Yang Berhormat jugalah (Sports for All). Dari segi High Performance Sports, daripada sekarang ini memanglah kita cuba mencungkil bakat jaguh-jaguh sukan daripada sekolah lagi dan sebab itulah dengan kerjasama Kementerian Pendidikan, kita telah pun memperkenalkan konsep Tunas Cemerlang dan beberapa buah sekolah telah pun dipilih di seluruh negara untuk.....

Dr. Tan Seng Giaw: (*Bangun*)

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, Kepong bangun.

Dato' Ismail bin Said: .... untuk menjayakan program Tunas Cemerlang ini, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Tidak beri jalan?

Dato' Ismail bin Said: Tidak beri jalan, Tuan Pengerusi. Mengenai masalah terdapatnya perselisihan faham di antara persatuan-persatuan sukan di negara kita pada hari ini dan beliau meminta supaya Kementerian Belia dan Sukan mengawal persatuan-persatuan ini seperti yang disebutkan oleh Ahli Yang Berhormat

sebenarnya Kementerian saya sedang memikirkan untuk memperkenalkan undang-undang dan juga peraturan bagi mengawal badan-badan sukan dan juga badan-badan sukarela yang lain supaya senang kita menyelaraskan kegiatan-kegiatan mereka tanpa bertujuan untuk membantut pergerakan persatuan-persatuan ini. Satu Jawatankuasa telah pun kita wujudkan untuk memikirkan kemungkinan Kementerian Belia dan Sukan memperkenalkan undang-undang dan peraturan yang boleh mengawal dan 'supervise' kegiatan persatuan-persatuan sukan termasuklah Persatuan Bola Sepak sebagaimana yang disebutkan oleh Yang Berhormat sebentar tadi dan juga persatuan-persatuan sukarela yang lain.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Kota Setar bangun.

Wan Hanafiah bin Wan Mat Saman: Tuan Pengerusi, saya hendak minta penjelasan sedikit, bersambung dengan teguran sahabat saya dari Jerai. Tidak adakah rancangan Kementerian dalam penyediaan, seperti Yang Berhormat sebutkan tadi, untuk mengelakkan Sultan-sultan daripada menjadi Presiden persatuan-persatuan? Sebab, kita tengok baru-baru ini, seperti yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari Jerai, di mana Duli Yang Maha Mulia Sultan Pahang menjadi Presiden Persatuan Bola Sepak, maka timbullah beberapa masalah, sehingga saya tahu di Kedah itu, salah seorang Sultan, di samping Sultan Kedah, mereka sayang Sultan Pahang. Tetapi oleh sebab berlaku perkara ini, maka kasih sayang itu sudah merosot sedikit.

Jadi, kita ada dua sultan yang terbabit. Kita bukan tidak mahu mereka ini memegang jawatan tetapi kita hendak memelihara kasih sayang rakyat supaya

kasih sayang rakyat tidak berbelah bagi dan sentiasa terhadap sultan-sultan. Oleh itu, sebelum perkara-perkara ini berlaku, sebelum kasih sayang rakyat tercemar atau berkurangan, kita minta Kementerian ini menasihat sultan itu supaya menjadi peminat, macam Sultan Kedah. Dia peminat tetapi dia tidak menjadi Presiden.

Kita minta supaya Kementerian ini menasihatkan agar Presiden persatuan-persatuan ini, kita elakkan dari Duli-duli Yang Maha Mulia menjadi presiden-presiden. Saya minta penjelasan.

Dato' Ismail bin Said: Tuan Pengerusi, dari satu segi memanglah elok kerana ini mencerminkan bahawa sultan di negara kita memang berjiwa rakyat dan cadangan Yang Berhormat dari Kota Setar supaya Kementerian kita mengkaji, saya rasa itu terserahlah kepada persatuan bola sepak yang berkenaan kerana mereka ini ada peraturan masing-masing. Jadi, setakat ini Kementerian Belia dan Sukan tidak bercadang untuk campurtangan dalam soal ini.

Akhir sekali mengenai cadangan Yang Berhormat untuk menggalakkan belia-belie di kampung-kampung diberi peluang berminat dalam sukan ataupun bersukan dan menjadi jaguh sukan negara kita ini, sukacita saya maklumkan kepada Yang Berhormat, Kementerian Belia dan Sukan memang ada mengadakan program-program yang boleh melahirkan jaguh-jaguh sukan sebagaimana yang dikehendaki oleh Yang Berhormat misalnya kita mengadakan Sukan Merdeka yang merangkumi permainan bola sepak, badminton, sepak takraw, bola jaring dan berbagai-bagai lagi termasuklah bola tampar, sukan yang diminati oleh Yang Berhormat dari Jerai.

Yang Berhormat dari Arau, beliau telah menanyakan takrif "belia". Mengikut Dasar Belia Negara, kita telah pun tetapkan bahawa takrif belia sama ada

lelaki ataupun perempuan ialah mereka yang berumur di antara 18 hingga 40. Yang Berhormat dari Arau cuba hendak bandingkan dengan takrif "Pemuda" dalam parti politik. Ia tidak ada kena-mengena, tidak ada kaitan.

Jadi, cadangan Yang Berhormat supaya Kementerian Belia dan Sukan menaikkan had umur belia, kita setakat ini masih lagi berpegang dengan dasar Belia Negara. Tetapi sekiranya Yang Berhormat dari Arau masih lagi minat dan aktif dan saya tahu bahawa man's life begins at forty, dengan izin, beliau boleh menceburkan diri dalam persatuan-persatuan belia dengan cara yang lain, misalnya menjadi penasihat, penaung dan sebagainya. Saya difahamkan oleh Setiausaha Agung Belia 4B Malaysia sebentar tadi yang diiktirafkan oleh Kementerian Belia dan Sukan, Belia 4B boleh. Sekiranya Yang Berhormat dari Arau berminat menceburkan diri dalam bidang belia, bolehlah masuk Belia 4B Malaysia.

Saya memang puji Yang Berhormat dari Arau. Orang yang macam beliau ini jarang-jarang kita ketemui yang mana beliau ini memang berminat dalam kegiatan belia dan sentiasa young at heart, dengan izin.

Dato' Haji Mohd. Zihin bin Haji Mohd. Hassan: (*Bangun*)

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat) Yang Berhormat, Larut bangun.

Dato' Haji Mohd Zihin bin Haji Mohd. Hassan: Tuan Pengerusi, setahu saya Ahli dari Arau adalah pendaki gunung yang masyhur. Adakah Kementerian mengadakan sukan mendaki gunung? (*Ketawa*)

Dato' Ismail bin Said: Memang ada, Yang Berhormat dari Larut. Kita telah pun mewujudkan satu Majlis Sukan

Rekreasi yang dipanggil MAFIMA dan satu Mesyuarat Agung akan diadakan pada 17hb. Disember yang akan datang dan saya difahamkan Yang Berhormat dari Arau memang berminat untuk menjadi presidennya. (*Ketawa*)

Yang Berhormat dari Arau juga membangkitkan beliau berasa tidak puas hati mengenai prestasi yang berbeza di antara sukan dan keusahawanan tidak seimbang. Beliau meminta supaya Kementerian Belia dan Sukan menseimbangkan kedua-dua program ini. Sukacita saya memaklumkan kepada Yang Berhormat bahawa masalah keusahawanan sebagaimana yang saya sebut tadi ialah merupakan satu program di mana kewangannya diwujudkan oleh pihak Treasury. Jadi, dari segi prestasi memang tidak dapat Kementerian Belia dan Sukan adakan kerana ianya dikawal oleh pihak Perbendaharaan. Sebab itulah mungkin apa yang dikatakan oleh Yang Berhormat sebentar tadi, memanglah seolah-olah nampak ada perbezaan di antara prestasi sukan dan keusahawanan.

Mengenai masalah ke manakah belia-belia yang mendapat pinjaman dari Kementerian Belia dan Sukan akan pergi selepas itu, sukacita saya maklumkan kepada Yang Berhormat dari Arau bahawa bidang tugas Kementerian Belia dan Sukan ialah untuk melahirkan dan menanamkan semangat budaya berniaga di kalangan belia dan sekiranya mereka ini telah tertanam dengan semangat berniaga dan terlahirlah usahawan di kalangan belia, sekiranya mereka ini ingin maju ke hadapan, mereka bolehlah pergi kepada agensi-agensi yang lain seperti MARA, bank dan sebagainya.

Sukacita juga saya maklumkan bahawa Kementerian Belia dan Sukan juga ada menjalankan program usahasama dengan pihak swasta, misalnya hari ini kita telah

pun mengadakan usahasama dalam bidang keusahawanan dengan pihak swasta seperti Land and General dalam bidang perabot di Temerloh. Kita juga mengadakan kerjasama dengan pihak PLUS dan juga beberapa agensi swasta yang lain untuk memampatkan lagi masalah kegiatan usahawan di kalangan belia-belia kita.

Yang Berhormat dari Arau meminta kita supaya tekankan kepada sukan rekreasi, memang betul Yang Berhormat. Kita akan memberi tekanan kepada sukan rekreasi ini kerana di bawah penggalakan sukan dan rekreasi, Kementerian Belia dan Sukan yang akan melaksanakan falsafah Malaysia Cergas akan mengadakan program-program yang terancang ke arah pembentukan rakyat yang aktif, sihat, cergas, dinamik, bersatupadu serta dapat mempertingkatkan bilangan sukarelawan dari golongan belia sebagai penggerak dan pemimpin di negara kita hari ini.

Akhir sekali, Yang Berhormat dari Nilam Puri, beliau seolah-olah memberi amaran kepada negara kita melalui Kementerian Belia dan Sukan supaya kita berhati-hati, janganlah kita terlampau memberi perhatian kepada sukan akhirnya keadaan ekonomi akan tidak stabil — kalau boleh saya faham apa maksud Yang Berhormat dari Nilam Puri. Untuk makluman Yang Berhormat, sebagaimana kita mengetahui bahawa negara kita telah pun terkenal. Saya bersetuju dengan Yang Berhormat tadi, terkenal melalui kepimpinan. Negara kita telah pun terkenal sebagai NIC, negara industri yang baru dan sebab itu jugalah kita berasa bertanggungjawab untuk memperkenalkan ahli-ahli sukan kita ke

peringkat antarabangsa. Kita tahu bahawa prestasi ahli sukan negara kita masih lagi di tahap yang rendah. Pada masa yang sama, keadaan ekonomi akan kita jaga. Saya rasa tidak perlulah Yang Berhormat bimbang, memang kita kawal, keadaan inflasi rendah, kadar pengangguran pun rendah dan kita tidak akan menjadi negara-negara sebagaimana negara-negara yang disebutkan oleh Yang Berhormat sebentar tadi.

Kita juga bercadang semasa hendak menghadapi Sukan Komanwel ini, apa yang baik dari negara-negara yang Yang Berhormat sebut tadi misalnya dari CIS, kita bercadang untuk mengambil jurulatih dari negara-negara berkenaan untuk melatih atlit-atlit kita yang akan bakal mewakili negara di Sukan Komanwel kelak — kita bercadang insya-Allah.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, masa sudah suntuk.

Dato' Ismail bin Said: Dengan itu, Tuan Pengerusi, saya ucap terima kasih kepada Yang Berhormat yang telah memberi pandangan kepada Kementerian Belia dan Sukan.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Majlis Mesyuarat bersidang semula.

Majlis Mesyuarat bersidang semula.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Majlis Mesyuarat ditangguhkan hingga 2.30 petang esok.

Dewan ditangguhkan pada pukul 6.30 petang.